

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Arkivsak: 22/70

Møtedato/tid: 27.04.2022 kl. 09:00

Møtested: Kommunestyresalen, Rissa Rådhus

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Karoline Lorentzen på telefon 984 22 653, eller e-post: karoline.lorentzen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 20.04.2022

Kurt Myrabakk (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Karoline Lorentzen
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
19/22	Orientering fra kommunedirektøren - Kommunens rutiner for behandling av innsynsbegjæringer mm.
20/22	Orientering fra ordfører - kommunens vurdering av møteoffentlighet ifbm avholdt lukket møte
21/22	Prosjektplan - Forvaltningsrevisjon internkontroll
22/22	Virksomhetsbesøk IF Jobb AS
23/22	Henvendelse fra innbygger - forespørsel om lovlighetsvurdering av byggesak
24/22	Orientering om kommunestyrets sak 31/22 - Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan
25/22	Referatsaker
26/22	Eventuelt
27/22	Godkjenning av møteprotokoll

Orientering fra kommunedirektøren - Kommunens rutiner for behandling av innsynsbegjæringer mm.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

19/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 35

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 09.03.2022 under sak 17/22 diskuterte utvalget «Agnes-saken» og hvordan kommunens håndtering av innsynsbegjæringer ble fremstilt i serien.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i møtet:

Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren kommer i kontrollutvalgets møte 27.04.2022 for å gi en orientering om kommunens rutiner for å behandle innsynsbegjæringer samt i hvilken grad de ansatte har kompetanse i arkivloven og offentlighetsloven. Det er også ønskelig med en redegjørelse av rutiner for arkivering.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev av 15.03.2022 til kommunen bedt kommunedirektøren om å gi en orientering i kontrollutvalgets møte 27.04.2022.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat legger til grunn at kontrollutvalget kan ta redegjørelsen til orientering.

Orientering fra ordfører - kommunens vurdering av møteoffentlighet ifbm avholdt lukket møte

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

20/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 36

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Vedlegg

utdrag fra Jan Fridtjof Bernts foredrag for statsforvalteren

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 09.03.22 ble det under sak 17/22 «Eventuelt» tatt opp en sak som gjelder et avholdt møte med gruppelederne og administrasjonen som ble avholdt i begynnelsen av mars uten møteoffentlighet, herunder innkalling, saksliste, protokoll osv.

Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak i saken:

Kontrollutvalget ber om at ordfører kommer i neste kontrollutvalgsmøte 27.04.2022 og gir en orientering om kommunens vurdering av møteoffentlighet i forbindelse med det avholdte møtet.

Kontrollutvalgets sekretariat har i brev til kommunen 15.03.2022 bedt ordføreren om gi en orientering i kontrollutvalgets møte 27.04.2022 om det ovennevnte.

Vedlagt saken ligger utdrag fra powerpoint fra Jan Fridthjof Bernts foredrag for Statsforvalteren om reglene om dokumentoffentlighet og møteoffentlighet og den vanskelige «gråsonen».

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat legger til grunn at kontrollutvalget kan ta redegjørelsen til orientering.

Hva er et møte i folkevalgt organ?

- Fjernmøter:
  - *Samme regler som for ordinære møter. Må legge til rett for tilhørere*
- Skriftlig saksbehandling
  - *Ikke møte, men all dokumentutveksling er offentlig fra avsendelse*
    - **Samlinger som ikke settes som møte i folkevalgt organ:**
- Sivilombudsmannen; Avgjørende ikke sammensetningen av møtet, men om det som skjer er ledd i saksbehandling
- Seminarer:
  - *Hvis knyttet til behandlingen av en konkret sak, stadig møte, selv om faglige innslag og ingen voteringer*
    - Også samtaler er saksbehandling
- Gruppemøter i partiene
  - *Så lenge dette er rent politiske møter, uten medvirkning fra administrasjonen, ikke møte i folkevalgt organ*
- Felles gruppemøter, gruppeledermøter mm.
  - *Rom for politiske forhandlinger, men forutsetning at dette skjer utenfor rammen av kommunens apparat*
  - *Er representanter for administrasjonen til stede, må dette ses som saksbehandling*

Prosjektplan - Forvaltningsrevisjon internkontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

21/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen**Arkivkode** FE - 217, TI - &58**Arkivsaknr** 22/25 - 4**Forslag til vedtak**

1. Kontrollutvalget ber om at prosjektplanen blir revidert i henhold til de opplysninger som fremkom i møtet.
2. Revisjonen reviderer rammen på timebruk om nødvendig og tidspunkt for når rapporten skal være ferdigstilt.
3. Revidert prosjektplan leveres sekretariatet innen 13. mai 2022.

Vedlegg

Prosjektplan Internkontroll

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 09.03.2022 (sak 11/22) bestilte kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon med tema internkontroll. Revisjon Midt-Norge deltok i møtet og diskuterte mulige vinklinger på prosjektet sammen med kontrollutvalget.

Kontrollutvalget ønsker at prosjektet skal besvare følgende problemstillinger:

- Har Indre Fosen kommune etablert et internkontrollsystem som ivaretar kravene i lover og regler?
- I hvilken grad er det gitt felles retningslinjer for hvordan internkontroll skal utøves kommunens enheter?
- I hvilken grad er det etablert et felles system for internkontroll i kommunen?
- I hvilken grad har de ansatte tilstrekkelig kunnskap om internkontroll i kommunen?
- Hvordan sikrer kommunen at de interne kontrollsystemene blir gjenstand for vurdering og evaluering?

Videre presiserte kontrollutvalget at de ønsker at det ses på etiske retningslinjer, stillingsbeskrivelser og om systemet er brukervennlig.

På bakgrunn av gjeldene plan for forvaltningsrevisjon og de innspill som ble gitt i møtet har revisjonen utarbeidet en prosjektplan. Revisjonen har konkretisert følgende problemstillinger for forvaltningsrevisjonen:

- Har Indre Fosen kommune fundamentene for internkontroll?
- Gjennomfører Indre Fosen kommune tilstrekkelig grad av kontrollaktiviteter?
- I hvor stor grad skaper internkontrollen i Indre Fosen kommune læring i organisasjonen?

Prosjektet er planlagt gjennomført innenfor en tidsressurs på 400 timer med levering til kontrollutvalgets sekretariat innen 04.11.2022. Prosjektplanen beskriver metode for gjennomføring. Det vil bli foretatt både intervjuer, dokumentgjennomgang samt gjennomgang av støttesystemer.

Som det går fram av vedlagt prosjektplan, vil revisor undersøke om kommunen har en helhetlig og systematisk internkontroll. Revisor beskriver at dette eksempelvis kan skje ved å

gå gjennom beskrivelser av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering, dokumenterte risikovurderinger, rutinebeskrivelser, avviksmeldinger, evalueringer, virksomhetsplan mm.

Revisor har valgt å avgrense prosjektet til å fokusere på kommunedirektøren og kommunedirektørens ledergruppe. Videre vil revisor ikke gå inn på særlovverk som inneholder bestemmelser om internkontroll.

Oppdragsansvarlig revisor, Marius Johnsborg, vil delta i møtet og gi en orientering om prosjektplanen.

Vurdering

Den fremlagte prosjektplanen anses delvis å være i tråd med kontrollutvalgets bestilling. Problemstillingene som revisjonen har satt opp er egnet til å vurdere temaet internkontroll, og revisors metodebruk synes godt egnet for en slik undersøkelse. Sekretariatet synes imidlertid at problemstillingene ikke helt tydelig svarer ut kontrollutvalgets bestilling.

Det fremstår ikke helt klart for sekretariatet i hvilke av de 3 problemstillingene kontrollutvalgets ønsker vil bli besvart. Det vises her for eksempel til kontrollutvalgets ønske om å få svar på om det er etablert et felles system for internkontroll i kommunen, om systemet er brukervennlig og om de ansatte har tilstrekkelig kunnskap om internkontroll.

Sekretariatet er imidlertid enig med revisor i at prosjektet må avgrenses til å gjelde kommunedirektøren og kommunedirektørens ledergruppe, samt en avgrensning mot internkontrollbestemmelser i særlovverk.

Konklusjon

Kontrollutvalget må vurdere om de mener prosjektplanen svarer ut bestillingen. Utvalget kan be revisjonen om å revidere prosjektplanen ved å for eksempel legge til eller endre problemstilling(er). Alternativt kan utvalget be revisjonen gjennomføre undersøkelsen slik prosjektplanen legger opp til.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å be om en revidert prosjektplan som i større grad svarer ut bestillingen.

Riv Revisjon

Midt-Norge

FORVALTNINGSREVISJON

Internkontroll

PROSJEKTPLAN

Indre Fosen kommune

April 2020

Prosjekt-ID

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ul style="list-style-type: none"> • Har Indre Fosen kommune fundament for internkontroll? • Gjennomfører Indre Fosen kommune tilstrekkelig grad av kontrollaktiviteter? • I hvor stor grad skaper internkontrollen i Indre Fosen kommune læring i organisasjonen?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none"> • Kommuneloven • KS: Orden i eget hus – veileder i internkontroll • Kommunal og moderniseringsdepartementet: Internkontroll i kommunesektoren – Veileder • Metodisk faglitteratur, eksempelvis: COSO-rammeverk, balansert målstyring eller ISO-standarder
Metode	<ul style="list-style-type: none"> • Intervju • Dokumentanalyse • Gjennomgang av støttesystemer
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • 400 timer • Levering til sekretær 04.11.22
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Marius Johnsborg, Marius.Johnsborg@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Margrete Haugum, Margrete.Haugum@revisjonmidtnorge.no Styringsgruppe og kvalitetssikring: Sunniva Tusvik Sæter Eirik Gran Seim
Uavhengighetserklæring	Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen. Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet.
Kontaktperson i Indre Fosen kommune	Kommunedirektør Kjetil Mjøsund eller den som kommunedirektøren delegerer til

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget vedtok i sitt møte 09.03.22, sak 11/22, bestilling av forvaltningsrevisjon med tema internkontroll i Indre Fosen kommune.

Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge legge fram en prosjektplan med problemstilling, ressursramme og leveringstidspunkt. Planen skal ta hensyn til kontrollutvalgets forslag og sendes sekretariatet innen 06.04.22.

Kontrollutvalget ønsker at prosjektet skal besvare følgende:

- Har Indre Fosen kommune etablert en internkontroll som ivaretar lover og regler?
- I hvilken grad er det gitt felles retningslinjer for hvordan internkontroll skal utøves i kommunens enheter?
- I hvilken grad er det etablert et felles system for internkontroll i kommunen?
- I hvilken grad har de ansatte tilstrekkelig kunnskap om internkontroll i kommunen?
- Hvordan sikrer kommunen at de interne kontrollsystemene blir gjenstand for vurdering og evaluering?

Det er også ønskelig at det ses på etiske retningslinjer, stillingsbeskrivelser og om systemet er brukervennlig.

Kommunestyret behandlet 10.09.20 plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Ifølge planen er det neste prosjektet som står for tur «Internkontroll i Indre Fosen kommune». Spørsmålet som er ønskelig å få besvart er om kommunen har et system for internkontroll som fungerer for alle sektorer og er kjent for alle ansatte. Kontrollutvalget har hatt dialogmøte med tillitsvalgte om rullering av plan for forvaltningsrevisjon. Tilbakemelding fra noen av fagforeningene tilsier også at det kan være behov for å se nærmere på systemene for internkontroll i kommunen.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Kommunedirektøren skal i henhold til kommunelovens § 13-1 lede den samlede kommunale administrasjonen, med de unntak som følger av lov og innenfor de instruksjer, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.

I henhold til § 25-1 i kommuneloven skal kommuner og fylkeskommuner ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Kommunedirektøren skal etter denne paragrafen:

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

I henhold til § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

Internkontrollen etter kommuneloven gjelder administrasjonens virksomhet. Det omfatter alt som er innenfor ansvarsområdet til kommunedirektøren. Etter loven er hensikten med internkontroll å sikre at lover og forskrifter følges. Sammenlignet med tidligere kommunelov gis det mer utfyllende bestemmelser om hensikt, innhold og omfang, men kravet er likevel forholdsvis overordnet.

Noen områder i kommunen har i tillegg egne bestemmelser om internkontroll gjennom særlover og forskrifter. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) og forskrift om krav til kvalitet og internkontroll i barnevernsinstitusjoner. Disse kan anses som bestemmelser som utdyper eller utfyller kommunelovens bestemmelser om internkontroll.

Lovkravene i kommuneloven angir minstekrav til en internkontroll, men gir ikke en legaldefinisjon av internkontrollbegrepet. Det finnes ingen «fasit» på god internkontroll. Hver kommunedirektør bør gjøre seg opp en formening om hva som er god internkontroll og hvordan den skal innrettes og følges opp i egen kommune.

Kommunene kan etablere en internkontroll som går lenger enn de minstekrav som stilles i loven. Når statsforvalteren fører tilsyn med kommunens plikt til å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet, lovlighetstilsyn, er det altså minimumskravet som gis i loven som setter rammene for hva det kan føres tilsyn med.

God internkontroll handler i stor grad om systematisk arbeid, god organisering og dokumentasjon, arbeidsmetoder og samhandling som kan forebygge lovbrudd og uønskede hendelser. Internkontroll kan overlape med virksomhetsstyring, men er i større grad risikobasert. Selv om det finnes ulike metoder for å bygge opp en god internkontroll bygger de på de samme elementene. En helhetlig internkontroll er risikobasert, og gir en god oversikt over utfordringer som truer organisasjonen. Det er også en stor grad av formalisering, slik at roller og ansvar er tydelig. Det samme gjelder også rapportering, og dokumentering av sentrale prosesser. De fleste metodene for internkontroll innebærer en form for læring i organisasjonen. Dette er som regel knyttet til ulike kontrollaktiviteter, slik som evaluering, avvikshåndtering, varsling eller stikkprøver. Tilbakemeldinger skal sikre at organisasjonen er i en kontinuerlig forbedring. For at internkontrollen skal kunne danne et helhetlig bilde av organisasjonen må man kunne aggregere rapportering på ulike nivå. Internkontrollen bør derfor bygges på en felles norm i hele organisasjonen.

2.3 Kommunens organisering

Organiseringen i Indre Fosen kommune er vist i figur 1. Fosen IKT, personal og kommunikasjon, økonomi og næring er stabsfunksjoner. Det er fire tjenestesektorer som hver har tre enheter med unntak av helse og omsorg som har fem enheter. Forvaltningsrevisjonen vil i utgangspunktet berøre kommunedirektør, stabsfunksjoner, alle tjenestesektorer og enkelte enheter.

Kilde: Indre Fosen kommunes hjemmeside

Figur 1. Organisasjonskart Indre Fosen kommune

I revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering fra 2020, står det at det tidligere er uttalt et behov for bedre opplæring av ledere i behandling og oppfølging av avvik i kvalitetssystemet. Opplæringen pågikk via KS-læring, som er et digitalt opplæringsprogram, hvor alle ansatte måtte gjennomgå opplæringspakken. Revisors anbefaling i rapport om internkontroll i barnevernet i 2020 var at det bør iverksettes felles internkontrollsystem i kommunen med kvalitets- og avviksmodul.

Kommunen har siden 2007 brukt kvalitetssystemet Risk Manager, som ble brukt av alle Fosen-kommunene unntatt Ørland. Det ble høst 2019/vår 2020 gjennomført et prosjekt hvor alle Fosen-kommunene deltok og det skulle i løpet av første halvår 2020 bli innført et egenutviklet nytt kvalitetssystem for alle Fosen-kommunene.

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Problemstillinger

Hensikten med denne revisjonen er å undersøke om Indre Fosen kommune har en helhetlig og systematisk internkontroll. Dette gjøres ved å svare ut tre problemstillinger.

- Har Indre Fosen kommune fundamentet for internkontroll?

Eksempelvis:

- Beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- Dokumenterte risikovurderinger
- Formalisert delegering, roller og ansvar
- Dokumentasjon av rutiner og prosesser
- Formalisert rapportering

- Gjennomfører Indre Fosen kommune tilstrekkelig grad av kontrollaktiviteter?

Eksempelvis:

- Avviksmeldinger
- Stikkprøver
- Evalueringer
- Eventuelt andre mekanismer

- I hvor stor grad skaper internkontrollen i Indre Fosen kommune læring i organisasjonen?

Eksempelvis:

- Enhetlige og aggregerte rapporteringer og risikovurderinger
- Internkontroll som en integrert del av virksomhetsplan og årshjul
- Bruker internkontroll som en del av utviklingsarbeidet

Å berøre alle sider og perspektiver ved internkontroll i en og samme forvaltningsrevisjon er omfattende. I problemstillingen er det satt opp noen kontrollpunkter som revisor mener er tilstrekkelig for å dokumentere et helhetlig bilde av internkontrollen i Indre Fosen kommune.

3.2 Avgrensing

Internkontroll i kommuneadministrasjonen er kommunedirektørens ansvar. Dette ansvaret delegeres videre i organisasjonen. Hver enkelt leder får med dette et delansvar. Denne revisjonen vil i all hovedsak konsentrere seg om kommunedirektøren og kommunedirektørens ledergruppe. I tillegg vil enkelte enhetsledere, og medarbeidere bli berørt.

Det finnes særlovverk som inneholder bestemmelser om internkontroll. Kommunen vil i utgangspunktet ikke bli vurdert opp mot disse.

3.3 Kilder til kriterier

- Kommuneloven
- KS: Orden i eget hus – veileder i internkontroll
- Kommunal og moderniseringsdepartementet: Internkontroll i kommunesektoren – Veileder
- Internkontrollmetodisk faglitteratur, eksempelvis: COSO-rammeverk, balansert målstyring eller ISO-standarder

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisjonen gjennomføres i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001 (Norges kommunerevisorforbund 2020). Denne standarden definerer god revisjonsskikk i henhold til forskrift om revisjon § 7.

Formalisering av ansvar og rutiner er viktig fundament i internkontrollen. Det samme gjelder dokumentering av risikovurdering og risikobehandling på ulike nivå. Data fra dokumentgjennomgangen vil derfor utgjøre en vesentlig del av informasjonsinnhenting i denne revisjonen. Eksempler på dokumenter som vil etterspørres er delegeringer, rollebeskrivelser, risikovurdering og rutinebeskrivelser.

For å få innsikt og dybdekunnskap vil det bli gjennomført intervju. Data fra disse kan få frem forskjeller mellom skrevne rutiner og daglig praksis i kommunen. Revisor vil intervju et utvalg av lederne i kommunedirektørens ledergruppe, samt utvalgte medarbeidere innenfor de ulike enhetene. Det kan være aktuelt å intervju tillitsvalgte og verneombud.

I revisjonsarbeidet vil revisor også, til en viss grad, måtte sette seg inn i støttesystemene til kommunen. Dette gjelder spesielt system for avviksrapporing, med tilhørende avvikshåndtering.

Sted/dato

Oppdragsansvarlig revisor

UAVHENGIGHETSERKLÆRING

											
Prosjekt nr:		Kommune:		Indre Fosen - Internkontroll							
Vurdering av uavhengighet - revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Internkontroll											
Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8											
Ansettelsesforhold:		Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA									
Medlem i styrende Organer		Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.									
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit		Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.									
Nærstående		Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.									
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet		Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.									
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver		Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.									
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige		Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.									
Andre særegne forhold		Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.									
Steinkjer		06.04.2022									
Marius Johnsborg											
Forvaltningsrevisor Prosjektmedarbeider											

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Prosjektplan Internkontroll

Signers:

Name	Method	Date
Johnsborg, Marius	BANKID_MOBILE	2022-04-06 18:17

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Virksomhetsbesøk IF Jobb AS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

22/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 21/4 - 24

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte tidsplanen.
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet invitere kommunedirektøren til virksomhetsbesøket.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 09.03.2022 besluttet utvalget at de ønsker å dra på virksomhetsbesøk til Ifjobb AS den 24.08.2022. Sekretariatet har vært i kontakt med daglig leder i IF Jobb AS, Magnar Bremeraunet, som har bekreftet at datoen passer. Daglig leder foreslo at besøket legges til IF Jobbs lokaler i Leksvik slik at utvalget kan få en omvisning ved deres lokaler der og vaskeriet.

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår følgende tidsplan for besøket:

09:00 – 09:15: Kort innledning fra kontrollutvalgets leder – hensikten med møte og presentasjon av de som er tilstede. Kontrollutvalgets plass og ansvar i forhold til kommunestyret.

09:15 – 09:45: Presentasjon av selskapet ved daglig leder Magnar Bremeraunet.

09:45 – 10:00: Omvisning

10:00- 10.15: Avslutning og oppsummering

Det legges opp til at kontrollutvalget flytter seg til kommunehuset i Leksvik etter virksomhetsbesøket og behandler resten av sakene der.

Konklusjon

Kontrollutvalget kan diskutere om tidsplanen ser grei ut eller om de ønsker å gjøre endringer i den. Videre kan utvalget diskutere eventuelle spørsmål de ønsker å få svar på under besøket. Utvalget oppfordres også til å vurdere om det er behov for orienteringer fra tillitsvalgt og verneombud.

Sekretariatet foreslår at utvalget vedtar den foreslåtte tidsplanen med eventuelle endringer, samt at sekretariatet inviterer kommunedirektøren til møtet.

Henvendelse fra innbygger - forespørsel om lovlighetsvurdering av byggesak

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

23/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/6 - 10

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar henvendelsen til orientering.

Vedlegg

Etterspør status og ber om lovlighetsvurdering

Fylkesmannens behandling av klage over Rissa (Indre Fosen) kommunes vedtak om tillatelse og dispensasjon til endret plassering av bolig i Stortrehaugveien 34 - eiendommen 154/87

Saksopplysninger

Kontrollutvalget v/sekretariatet har fått en henvendelse fra en innbygger som ber om at kontrollutvalget foretar en lovlighetsvurdering av en byggesak som vedkommende er part/klager i (se vedlegg).

Kontrollutvalgets sekretariat har i epost til innbyggeren informert om kontrollutvalgets mandat og rolle. Det ble presisert at kontrollutvalget ikke er et klageorgan og derfor ikke kan behandle enkeltsaker. I slike saker må innbyggerne benytte klageordningene som finnes i kommunen. Kontrollutvalget kan heller ikke foreta en lovlighetskontroll av saken. Denne oppgaven ligger til Statsforvalteren, se kommuneloven kapittel 27.

Utvalget kan likevel på generelt grunnlag kontrollere at kommunen følger lover og regler når det gjelder byggesak, opplysningsplikt, rettigheter, klageadgang med videre.

Henvendelsen legges derfor frem for utvalget som eventuelt kan vurdere om det er ønskelig å be om en orientering fra administrasjonen om forhold på systemnivå. Sekretariatet gjør utvalget oppmerksom på at byggesaksbehandling i Indre Fosen kommune er oppført som en del av plan for forvaltningsrevisjon.

Innbyggeren er informert om at henvendelsen legges frem som en orienteringssak.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta henvendelsen til orientering.

Kristin Breivoll
Sagliveien 53
7113 Husbysjøen
kbreivoll@hotmail.com

17.03.2022

Kontrollutvalget Indre Fosen
Postboks 2564
7735 Steinkjer
post@konsek.no

Etterspør status og ber om lovlighetsvurdering - byggesak, Stortrehaugveien 34, eiendommen 154/87 i Indre Fosen Kommune

Saksnummer hos Statsforvalteren: 2016/2675 og 2018/11664

Saksnummer Indre Fosen kommune: 2015/6453, 2017/1234 og 2020/8078

Denne saken startet for mitt vedkommende med tilsendt nabovarsel, datert 01.10.2015, for oppsett av tiltak på eiendommen 154/87 i den gang Rissa kommune.

Statsforvalteren (den gang Fylkesmannen) har behandlet saken tre ganger. Siste behandling fra Statsforvalteren sin side er oversendt Indre Fosen kommune i brev datert 06.12.2018. I sammendraget skriver Fylkesmannen:

«Saken gjelder klage over Rissa kommunes vedtak om tillatelse og dispensasjon til enebolig på eiendommen Stortrehaugveien 34. Fylkesmannen har etter en gjennomgang av saken kommet til at det foreligger feil ved kommunens saksbehandling og lovanvendelse. Kommunen har tolket reguleringsplanen feil og det foreligger mangler ved de dispensasjonsvurderingene kommunen har foretatt. Videre foreligger det mangler ved både søknaden om tillatelse og dispensasjonssøknaden. Kommunens vedtak må anses ugyldig og Fylkesmannen hjemsender saken for ny behandling.»

Som part i saken – og klager – har jeg ingen opplysninger om hva som skjer i saken, unntatt de opplysninger som ligger på Indre Fosen kommune sin postliste:

Sak 17/1234:

- 20.12.2018: Kommunen orienterer eier om Fylkesmannens vedtak og ber om at det tas kontakt.
- 23.08.2019: Kommunen viser til PBL § 1-6 og ber eier om å inn sende søknad, med oppgitt frist til 15.09.2019, og etter dette vurderer de å starte ulovlighetsoppfølging etter PBL § 32-1.

Sak 20/8078:

- 16.01.2020: Eier søker om tillatelse til tiltak (ikke oppgitt ansvarlig søker).
- 30.11.2020: Kommunen ber om flere opplysninger.

Som part i saken/klager er jeg interessert i å høre hvilke oppfølginger som er gjort i saken og hvordan saken står i dag.

- Hva kan jeg forvente av videre saksgang?
- Har jeg noen rettigheter i å påskynde saken?
- I forhold til nabovarselet er tiltaket satt opp feil, 2 meter feil i to retninger. Tiltaket er tegnet to meter nærmere veien enn det ble oppsatt, altså to meter lengre ut i utsiktslinjen i forhold til min fritidsbolig – helt unødvendig. Jeg påklaget feilen før byggingen startet (på grunnlag av

oppsatt grunnmur). Har ikke kommunen vært lempelig og snill her og oversett sin myndighet i forhold til håndheving av lover og regler?

Leder i Arealutvalget sa til meg at jeg hadde hatt en god sak hvis jeg hadde sagt ifra før byggestart. Han visste ikke da at det var nettopp det jeg hadde gjort.

- Kan eier av 154/87 bo i boligen slik saken nå står? Hvis nei, og det likevel skjer, kan det ha forsikringsmessige konsekvenser, også for naboer hvis det oppstår en ulykke, slik som brann, vannlekkasjer f.eks.?

Jeg synes saken er ubegripelig og uforståelig behandlet fra kommunens side, fra første dag. Særlig når jeg nå i ettertid både erfarer selv og hører fra andre hvordan lover og regler – rettmessig, selvfølgelig – blir brukt i kommunens saksbehandling, noe jeg ikke kan fatte er gjort i denne saken, jf også brevet fra Statsforvalteren (tredje gangs behandling), se vedlegg.

Som ett eksempel på en grov overtredelse fra kommunens side, som jeg ikke skjønner kan gå upåaktet hen, og som kommunen ikke har beklaget overfor meg, er de feilaktige skissene de la ved da de utarbeidet sitt siste saksframlegg, som en av begrunnelsene for å gi eier av 154/87 et positivt vedtak (de opptrådte nesten som søker i saken). Et av momentene (høydeforskjellen) i skissene har Statsforvalteren nevnt i sitt brev av 06.12.18. Skissene viser, i tillegg til høydeforskjellen også feil i/ombyting av takhøydene (de tegnet det laveste takutstikket i utsiktlinjen og ikke det høyeste slik det faktisk er). Skissene viser altså et feil bilde og kan oppfattes som et «glansbilde» og forfalskning av saken og en «krampetrekning» for å få saken til å se ut som om tiltaket 154/87 ikke står i utsiktlinjen for 154/88 (meg) i det hele tatt. For meg virker det som om kommunen har endret fokus. Nå dreier det som om en utsiktssak («svært god utsikt», som de har skrevet at jeg har i flere av saksframleggene sine) og ikke en sak om hvorvidt kommunens saksbehandling er gjort og brukt riktig. Ellers viser jeg til Statsforvalterens vedtak i brev av 06.12.2018.

Min fritidsbolig står i umiddelbar nærhet til et tilsynelatende ferdig bygg bygningsmessig (men ikke med ferdigattest?), på en tomt som sannsynligvis ikke tilfredsstillende tilgang for brann/redning for et bolighus (hun sier selv at hun må sprengte vekk bergnabben som stikker tett inntil tiltaket). Jeg ser med gru på at hun skal starte opparbeiding av tomte (utskyting) etter at huset er satt opp – og i nærheten av mitt hus. Hvorfor stoppet ikke kommunen byggingen og sørget for at saken ble behandlet etter lover og regler? Hvorfor fikk ikke eier av 154/87 veiledning slik at dette kunne vært unngått?

Jeg mener fortsatt at bygget må rives. Statsforvalteren skriver i sitt brev 06.12.2018 at «...tiltaket er i strid med arealformålet i reguleringsplanen. Tiltaket er også i strid med bindende fast plassering og møneretning» Om tiltaket er en bolig eller en fritidsbolig har jeg ingen innsigelser til. Siden saken står i stampe blir jeg forhindret i å ferdigstille min parkeringsplass og uteområde som grenser mot 157/87.

Jeg henvendte meg skriftlig til kommunen om denne saken for å få svar på mine spørsmål, 03.07.2019, men fikk til svar at de ikke kommenterte innholdet i eposten min i og med at saken ikke var ferdigbehandlet av dem, se sak 2019/5610.

Jeg ønsker et godt forhold til kommunen, og ønsker for alle parter at kontrollutvalget går igjennom saken for å få den lovlighetsvurdert.

Med hilsen

Kristin Breivoll
47805657

Kopi: Statsforvalteren, Postboks 2600, 7734 Steinkjer, sftlpost@statsforvalteren.no

Vedlegg: Brev fra Fylkesmannen, nå Statsforvalteren, datert 06.12.2018

Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13
7100 RISSA

Vår dato: 06.12.2018
Vår ref.: 2018/11664

Deres dato: 01.06.2018
Deres ref.: 2017/1234

Behandling av klage over Rissa (Indre Fosen) kommunes vedtak om tillatelse og dispensasjon til endret plassering av bolig i Stortrehaugveien 34 - eiendommen 154/87 - kommunens vedtak oppheves

Sammendrag

Saken gjelder klage over Rissa kommunes vedtak om tillatelse og dispensasjon til enebolig på eiendommen Stortrehaugveien 34. Fylkesmannen har etter en gjennomgang av saken kommet til at det foreligger feil ved kommunens saksbehandling og lovanvendelse. Kommunen har tolket reguleringsplanen feil og det foreligger mangler ved de dispensasjonsvurderingene kommunen har foretatt. Videre foreligger det mangler ved både søknaden om tillatelse og dispensasjonssøknaden. Kommunens vedtak må anses ugyldig og Fylkesmannen hjemsender saken for ny behandling.

***

Fylkesmannen viser til Indre Fosen kommunes oversendelse hit av 1. juni 2018 hvor den ovennevnte klagesaken ble oversendt for endelig klagebehandling. Fylkesmannens myndighet som klageinstans følger av plan- og bygningsloven (pbl.) § 1-9 femte ledd og delegasjon fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Vi beklager lang saksbehandlingstid.

Sakens bakgrunn

Den foreliggende saken har vært gjenstand for Fylkesmannens klagebehandling to ganger tidligere. Vi viser til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sine opphevelsesvedtak av 10. juni 2016 og 6. april 2017 med saksnummer 2016/2675.

Ansvarlig søker Sjø- og Fjellhytter AS søkte den 12. februar 2016, på vegne av tiltakshaver Anna Isabelle Fritzon, om endring av gitt tillatelse, herunder endret plassering av enebolig på eiendommen 154/87 i Rissa kommune. Vedlagt søknaden

---

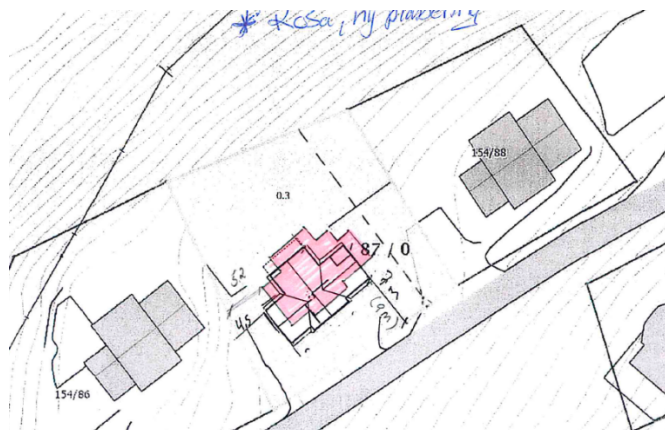
Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmlpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Elisabeth Marø Holand
Telefon:
74 16 80 77

var situasjonskart datert 10. august 2015 som viste omsøkt og godkjent plassering sammenholdt med den endrede plasseringen, samt kopi av nabovarsel.

Situasjonskart vedlagt endringssøknaden

Rissa kommune behandlet endringssøknaden første gang den 1. mars 2016 og ga tillatelse til den endrede plasseringen. Fylkesmannen opphevet den 10. juni 2016 dette vedtaket og viste til at den endrede plasseringen var i strid med planen og betinget av dispensasjon. Kommunen måtte innhente ny dispensasjonssøknad fra tiltakshaver om oppføring av bolig med den endrede plasseringen.

Ansvarlig søker og tiltakshaver søkte den 20. juni 2016 om dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan. Det ble søkt om dispensasjon «for å benytte tiltaket til boligformål.» Begrunnelsen for søknaden var at «Boligen skal brukes til permanent bolig.»

Kommunen behandlet søknaden på nytt den 29. august 2016 og ga tillatelse og dispensasjon til den endrede plasseringen. Dette vedtaket ble opphevet av Fylkesmannen den 6. april 2017. Fylkesmannen viste til at kommunens dispensasjonsvurdering var mangelfull og at saken ikke var tilstrekkelig opplyst til at kommunen kunne foreta en reell vurdering av den omsøkte plasseringen og naboulempen.

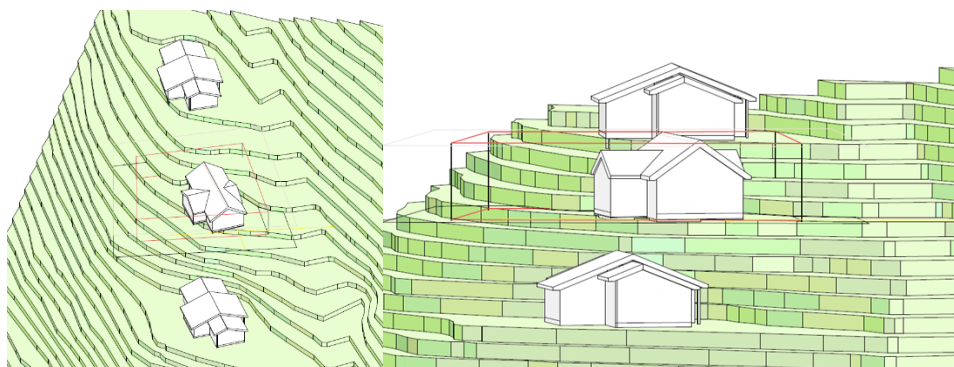
Arealutvalget i Rissa kommune behandlet søknaden på nytt i møte den 24. mai 2017, jf. sak 25/17. Ved behandlingen av søknaden la kommunen til grunn at det var søkt dispensasjon fra reguleringsplanens formål, herunder for å benytte eiendommen til bolig framfor fritidsbolig. Kommunen mente at tiltaket var i tråd med reguleringsplanens bestemmelser om høyder og utnytting, og at den endrede plasseringen var i tråd med planen og plan- og bygningsloven. Når det gjaldt bygningens møneretning framholdt kommunen at denne «indirekte ble avgjort ifm godkjenning av møneretning» på naboeiendommene og at omsøkte løsning harmonerte med nabobebyggelsen. For øvrig var fordelene med dispensasjon for vedtatte møneretning større enn ulempene. Fra kommunens oppsummering i vedtaket hitsettes:

«Begrunnelse for dispensasjon:

- *Tiltaket anses å være innenfor begrensningene i planen vedrørende møne- og gesimshøyde, samt plassering innenfor byggegrensene. Bygningens fottavtrykk, høyde og plassering endres ikke selv om det gjelder bolig istedenfor fritidsbolig som planen angir.*
- *Omsøkt møneretning er den samme som møneretning på naboeiendommene, og kommunen mener samme møneretning er en fordel. Det gir et ryddig inntrykk, og kommunen mener denne fordelene er større enn å kreve at angitt møneretning i reguleringsplanen overholdes i denne saken.*
- *Ulempen for nabo anses ikke å være vesentlig da denne fortsatt har veldig god utsikt ut over Stjørnfjorden.*
- *Kommunen vektlegger målet om befolkningsøkning og fast bosetting i kommuneplanens samfunnsdel, og mener fordelene med dette overstiger ulempene for naboer med bolig kontra fritidsbolig.»*

Kommunens vedtak ble ved brev av 7. juni 2017, på vegne av nabo Kristin Breivoll, påklaget av advokat Per Wold. Innledningsvis ble det vist til e-post fra Gerd Janne Husby av 26. januar 2017, hvor Husby stilte seg bak Breivolls klage. For øvrig framholdt klager at saken fortsatt ikke var tilstrekkelig opplyst. Det forelå ingen målsatte tegninger eller profiler som ga grunnlag for å vurdere søknaden. For øvrig var det heller ikke endelig avklart hvor mange meter feil bygget var plassert i forhold til det som opprinnelig var omsøkt. Kommunen hadde i to ulike brev skrevet at bygget var plassert 2 meter feil i to retninger. Dispensasjonssøknaden var heller ikke begrunnet. Klager avviste for øvrig at det gjaldt andre regler i forhold til hensynet til naboer for boliger enn for hytter. Formålet i reguleringsplanen var fritidsbolig og dette var uendret.

Arealutvalget i Indre Fosen kommune behandlet klagen i møte den 8. mai 2018, jf. sak 23/18. Innledningsvis beklaget kommunen sen behandling av klagen. Ansvarlig søkers firma hadde opphørt og kommunen hadde derfor selv måtte utarbeide illustrasjoner som ansvarlig søker skulle ha sendt inn. Kommunens vurdering var for øvrig at bygningens plassering, både i horisontal og vertikal, var i tråd med gjeldende reguleringsplan. Kommunen hadde utarbeidet illustrasjoner som viste handlingsrommet i gjeldende reguleringsplan for plassering av bygning i horisontal- og vertikalplan. Disse viste tomtegrense med svart linje, og regulerte byggegrenser både horisontalt og vertikalt med rød strek. Illustrasjonen viste at kommunens vedtak om plassering av bygningen var innenfor reguleringsplanens rammer.

Kommunen forstod ikke klagers anførsel om at kommunen behandlet saken annerledes som følge av at det var en bolig. For øvrig hadde kommunen gitt uttrykk for at man ønsket en bedre begrunnet dispensasjonssøknaden, men at det var lagt til grunn at tiltakshavers ønske om å bo på stedet var tilstrekkelig. Kommunen fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge og den 1. juni 2018 ble klagesaken oversendt Fylkesmannen i Trøndelag for endelig avgjørelse.

Klager Kristin Breivoll kom med tilleggsmærknader til klagen i brev til Fylkesmannen av 15. juni 2018. Klager påpekte at kommunens illustrasjoner var feil. Bygningen vist i illustrasjonen var plassert så lavt i terrenget at det høyeste punktet på taket gikk i flukt med grunnmuren på hennes hytte. Dette stemte ikke med virkeligheten.

Ved e-post av 20. august 2018 opplyste Breivoll at avtalen med advokat Per Wold hadde opphørt og at videre korrespondanse i saken måtte rettes til henne.

Fylkesmannen bemerker

Fylkesmannens myndighet som klageinstans fremgår av forvaltningsloven § 34. Etter bestemmelsens andre ledd kan vi prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Med dette menes at vi kan prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, om det er truffet av rette myndighet, og om det har blitt til på lovlig måte. I tillegg kan Fylkesmannen prøve førsteinstansens skjønnsutøvelse, om vedtaket bygger på riktig faktum og om det kommer i strid med ulovfestede regler for saksbehandlingen. I dette ligger prøving av om vedtaket innebærer såkalt myndighetsmisbruk, det vil si om vedtaket er motivert ut fra utenforliggende eller usaklige hensyn, om avgjørelsen bærer preg av vilkårlighet eller om den innebærer usaklig forskjellsbehandling.

Den ovennevnte bestemmelsen, jf. § 34 andre ledd siste pkt., fastsetter samtidig at statlig organ som er klageinstans for kommunale vedtak, skal legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøvingen av det frie skjønn.

Vilkår for klage

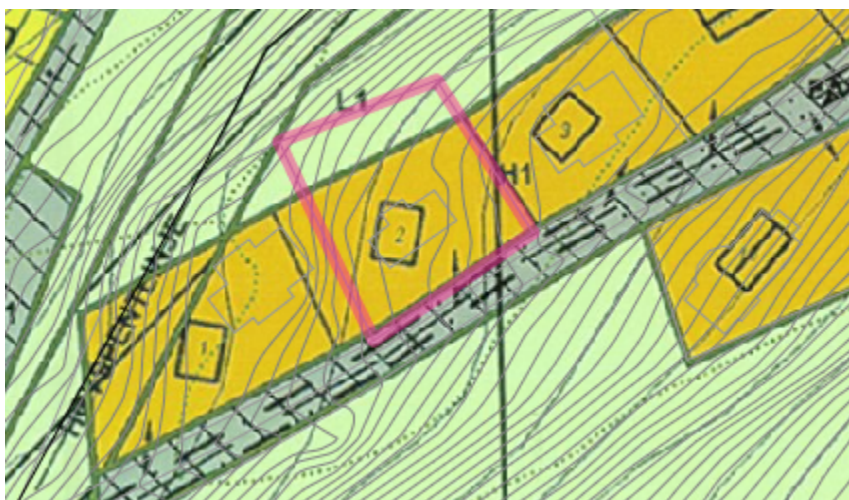
Det er på det rene at klager Breivoll, som hjemmelshaver til naboeiendommen 154/88, har «*rettslig klageinteresse i saken*» og at Rissa kommunes vedtak av

24. mai 2017 er et «*enkeltvedtak*», jf. forvaltningsloven § 28 første ledd. Videre vurderer Fylkesmannen klagen til å være rettidig framsatt innenfor klagefristen, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 30.

Fylkesmannen finner etter dette at vilkårene for å behandle klagen foreligger, jf. forvaltningsloven § 34 første ledd.

Planstatus og behov for dispensasjon

Eiendommen hvor det omsøkte tiltaket skal gjennomføres omfattes av reguleringsplanen «*Del av Husby 154/3,14 – Årneset, m.fl.*», vedtatt den 17. april 2007.

Eiendommen er avsatt til arealformålet «*fritidsbebyggelse*» og det er klart at oppføring av en helårsbolig på denne eiendommen vil være i strid med slikt arealformål, jf. pbl. § 12-4.

Fylkesmannen forstår det slik at kommunen i sitt vedtak av 24. mai 2017 har lagt til grunn at tiltaket er i strid med arealformålet i reguleringsplanen. Når det gjelder dispensasjonsvurderingen, viser imidlertid kommunen til vedtak av 22. oktober 2015 hvor det ble gitt dispensasjon fra arealformålet i planen til å føre opp bolig på eiendommen. Kommunen mener at denne dispensasjonen og vurderingen knyttet til denne fortsatt kan legges til grunn.

Fylkesmannen bemerker at et dispensasjonsvedtak, og vurderingen av om vilkårene for dispensasjon i pbl. § 19-2 andre ledd er oppfylt, kun gjelder for det konkrete tiltaket som ligger til grunn for dispensasjonsbehandlingen. Dispensasjonsbehandlingen av 22. oktober 2015 gjelder således kun for det konkrete tiltaket som lå til grunn for den opprinnelige dispensasjonssøknaden, og ikke for senere endringssøknad med ny plassering av tiltaket.

Ved behandling av endringssøknaden som nå foreligger vil det være nødvendig med en ny dispensasjonsbehandling fra arealformålet i reguleringsplanen og kommunen må ta stilling til om det er grunnlag for å gi dispensasjon fra arealformålet for det konkrete tiltaket som ligger til grunn for endringssøknaden. Dette behovet gjør seg særlig gjeldende i den foreliggende saken hvor kommunen opprinnelig ga dispensasjon fra arealformålet uten å ha noen form for opplysninger om hvilket tiltak som var planlagt oppført på eiendommen.

Fylkesmannen kan vanskelig se at det er tilstrekkelig at kommunen i den foreliggende saken henviser til en tidligere dispensasjonsbehandling som knytter seg til et ukjent tiltak. Vi anser det som en rettsanvendelsesfeil at kommunen ikke har foretatt en ny og selvstendig vurdering av om vilkårene for å gi dispensasjon fra arealformålet, jf. pbl. § 19-2 andre ledd, er oppfylt for den eneboligen som ligger til grunn for endringssøknaden.

For øvrig er det reguleringsplanens bestemmelser for fritidsbebyggelse i pkt. 1.1, samt fellesbestemmelsene i pkt. 8, som gjelder ved gjennomføring av tiltak på den omsøkte eiendommen. Omsøkte tiltak har et bebygd areal på 93 m² og en øvre gesims- og mønehøyde på henholdsvis 3,3 og 5,3 meter. Dette er i tråd med kravene i reguleringsbestemmelsenes pkt. 1.1.

Når det gjelder plasseringen og møneretningen for bygninger innenfor arealformålet fritidsbebyggelse, framgår det av bestemmelsene at «*Bebyggelsen skal plasseres innenfor tomten slik at nedsatt pel kommer innenfor bygningen.*» Videre er det fastsatt at «*Hyttene skal plasseres lavest mulig i terrenget og slik angitt møneretning viser (...)*».

Fellesbestemmelsene til reguleringsplanen sier også noe om møneretning på- og plassering av bebyggelsen. Av pkt. 8 bokstav c følger det at «*Innenfor den enkelte tomt skal bebyggelsen plasseres med den beliggenhet og møneretning som er angitt på planen.*» Videre følger det av pkt. 8 bokstav d at «*Bygninger skal trekkes mest mulig tilbake på den enkelte tomt og plasseres lavest mulig i terrenget.*» Endelig fastsettes det i pkt. 8 bokstav e at «*Møneretningen regnes i byggets lengderetning.(...)*»

Slik Fylkesmannen tolker bestemmelsene, sammenholdt med plankartet, er det fastsatt en bindende plassering for bygninger innenfor arealformålet fritidsbebyggelse. Den bindende plasseringen framgår av plankartet og det er klart at omsøkte tiltak ikke er i tråd med denne plasseringen. Dette har også Fylkesmannen uttalt i vedtaket av 6. april 2017 hvor vi legger til grunn at det er søkt dispensasjon fra planbestemmelsenes pkt. 8 bokstav c. Det er derfor noe uklart for Fylkesmannen hvorfor kommunen i klagebehandlingen av 8. mai 2018 uttaler at tiltaket er i tråd med reguleringsplanen på dette punkt. Vi viser til kommunens klagebehandling hvor det uttales at:

«Kommunen har vurdert at bygningens plassering både i horisontal og vertikal er i tråd med gjeldende reguleringsplan.»

Fylkesmannen anser også dette som en rettsanvendelsesfeil.

For øvrig forstår Fylkesmannen det slik at kommunen anser tiltaket for å være i strid med den møneretningen som er fastsatt i planen, herunder planens pkt. 8 bokstav e hvor det følger at møneretning skal regnes i byggets lengderetning. Dersom bestemmelsen sammenholdes med pkt. 8 c og bebyggelsen som er inntegnet på plankartet, må det legges til grunn at møneretning for bygning på eiendommen skal være sørvest-nordøst.

Omsøkte bygning har etter det Fylkesmannen kan se to ulike møneretninger. Dette forholdet er ikke kommentert nærmere av kommunen ved klagebehandlingen. Derimot legger kommunen til grunn at *«møneretning for bygninger på gjeldende eiendom indirekte ble avgjort ifm godkjenning av møneretning ved byggesøknader på 154/86 og 154/88.»* Fylkesmannen bemerker at en slik vurdering ikke oppfyller kravene til begrunnelse for et dispensasjonsvedtak. Vi viser til Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2011/2812 hvor det følgende framgår:

«Det må være et grunnleggende krav til begrunnelse for et dispensasjonsvedtak etter pbl. § 19-2 at det fremgår at hvert av lovens kumulative vilkår er vurdert og hvilke konklusjoner vurderingene er munnet ut i.»

Den mangelfulle begrunnelsen er å anse som en saksbehandlingsfeil etter forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Endelig bemerker Fylkesmannen at dispensasjon krever grunnlagt søknad, jf. pbl. § 19-1.

Av forarbeidene til pbl. § 21-2, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007–2008) pkt. 27.5, fremgår det på s. 317 at:

«Er et tiltak avhengig av dispensasjon må det søkes særskilt om dette, jf. §19-1, enten som en del av søknaden om tillatelse til tiltak, eller ved særskilt søknad før det sendes inn søknad om tillatelse til tiltaket. ... Det presiseres at kommunen ikke har noe ansvar for å vurdere om vilkårene for å gi dispensasjon foreligger, dersom dispensasjon ikke er omsøkt. Det vil være avslagsgrunn dersom søknaden om tillatelse til tiltaket forutsetter dispensasjon, og det ikke er søkt om dette.»

Fylkesmannen kan ikke se at det i denne saken er søkt om dispensasjon fra verken plassering eller møneretning fastsatt i reguleringsplanen.

Konklusjon planstatus

Etter en gjennomgang av kommunens vedtak har Fylkesmannen kommet til at det foreligger saksbehandlingsfeil og feil ved kommunens lovanvendelse. Det er klart at disse feilene kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Av denne grunn må kommunens vedtak anses ugyldig. Vedtaket må oppheves og saken hjemsendes for ny behandling.

Avsluttende bemerkning

Den foreliggende saken har nå har pågått i flere år. Av hensyn til sakens framdrift og de involverte partene finner Fylkesmannen det nødvendig å knytte noen merknader til kommunens fornyede behandling.

Fylkesmannen vil innledningsvis be kommunen være oppmerksom på at en endringssøknad ikke er egen søknadsform etter plan- og bygningsloven. En slik søknad er i realiteten en ny søknad som omfattes av samme regelverk som den opprinnelige søknaden.

Ved mottak av Fylkesmannens klagebehandling vil situasjonen være slik at det foreligger en ubehandlet endringssøknad av 16. februar 2016. Denne søknaden er etter Fylkesmannens oppfatning mangelfull og oppfyller ikke kravene til innhold i byggesaksforskriften § 5-4. Tiltaket er etter det vi kan se heller ikke tilstrekkelig belagt med ansvar. Vi viser til pbl. § 20-3 hvor det er fastsatt at «*Søknad, prosjektering og utførelse av tiltak som nevnt i § 20-1, skal forestås av foretak med ansvarsrett etter kapittel 23*».

Kommunen opplyser at firmaet som har stått som ansvarlig søker for endringssøknaden ikke lenger eksisterer. I et slikt tilfelle vil søknaden ikke være tilstrekkelig ansvarsbelagt etter pbl. § 20-3, jf. § 23-4. Kommunen skal da ikke, som i denne saken, ta over ansvaret med å utarbeide nødvendig søknadsdokumentasjon på vegne av tiltakshaver. Derimot må kommunen opplyse tiltakshaver om at søknaden er mangelfull og be tiltakshaver innhente nytt foretak som kan stå som ansvarlig søker.

Fylkesmannen har konstatert at tiltaket er i strid med arealformålet i reguleringsplanen. Tiltaket er også i strid med bindende fastsatt plassering og møneretning. Dispensasjonssøknaden av 20. juni 2016 er i så måte også mangelfull. For det første må det redegjøres for hvilke bestemmelser i planen det søkes dispensasjon fra. Videre må søknaden begrunnes i tråd med kravet i pbl. § 19-1. Fylkesmannen har vanskelig for å se at det faktisk at «*Boligen skal brukes til permanent bolig*» oppfyller kravet til begrunnelse i pbl. § 19-1.

På bakgrunn av det ovennevnte og med hjemmel i forvaltningsloven § 34 fatter Fylkesmannen følgende

vedtak:

Rissa kommunes vedtak av 24. mai 2017, sak 25/17, oppheves som ugyldig.

Fylkesmannens vedtak er endelig og kan ikke påklages videre i forvaltningen, jf. forvaltningsloven § 28.

Med hilsen

Trond Flydal(e.f.)
Seksjonsleder juridisk
Kommunal- og justisavdelingen

Elisabeth Marø Holand
Seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Kristin Breivoll	Dyre Halses gate 12	7042	TRONDHEIM
Sjø & Fjellhytter AS	Gullvikvegen 15	7802	NAMSOS
Anna Isabelle Fritzon	Eidsvolls gate 14	7030	TRONDHEIM

Orientering om kommunestyrets sak 31/22 - Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

24/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/5 - 37

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering

Vedlegg

Melding om politisk vedtak - Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan

Saksopplysninger

I forkant av kontrollutvalgets møte 09.03.22 fikk kontrollutvalget en henvendelse fra varaordføreren om å gjennomføre en undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan. Bakgrunnen for henvendelsen var en interpellasjon i kommunestyret fra KommuneLista hvor de stilte spørsmål ved økonomi og fremdrift av prosjektet. Videre ba de om at det tas initiativ til en ekstern uavhengig gjennomgang av hele prosjektet for å få avklart alle økonomiske forhold og hvordan prosjektet er gjennomført i forhold til god forvaltningspraksis, lover og regler.

Kontrollutvalget behandlet henvendelsen fra varaordføreren i kontrollutvalgets møte 09.03.22 (sak 13/22). Kontrollutvalget mente saken ikke er av en slik risiko at det bør gå på bekostning av de andre prosjektene i den vedtatte plan for forvaltningsrevisjon og at det derfor må innvilges mer midler for en eventuell undersøkelse. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret bevilger inntil kr 250 000 til en ekstern undersøkelse.
2. Kontrollutvalget foretar bestilling.
3. Kommunestyret ønsker at følgende spørsmål blir besvart
  - a)
  - b)
  - c)

I kommunestyrets møte 31.03.22 (sak 31/22) fattet kommunestyret følgende vedtak: Kommunestyret i Indre Fosen kommune går ikke videre med undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan.

Saken ble dermed stoppet i kommunestyret og kontrollutvalget skal ikke foreta seg noe videre i saken.

Saken legges frem som orienteringssak etter ønske fra utvalgsmedlemmer. Kontrollutvalgets leder var til stede i kommunestyremøtet hvor saken ble behandlet og kan gi en nærmere utdyping av behandlingen der dersom utvalget ønsker det.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Konsek Trøndelag Iks
Postboks 2564
7735 Steinkjer

Deres ref.

Vår ref.
22/1182 - 5

Dato
07.04.2022

Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan - oversendt fra kontrollutvalget

Kommunestyret - 031/22, har i møte 31.03.2022 fattet følgende vedtak
Kommunestyret i Indre Fosen kommune går ikke videre med undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan.

Klage på vedtak:

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra du mottar underretning om dette brev. En eventuell klage sendes kommunen.

Med hilsen

Fredrik Dahlen Duun
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
031/22	Kommunestyret	31.03.2022

Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan - oversendt fra kontrollutvalget

Oppsummering

Saken er oversendt kommunestyret fra kontrollutvalget.

Vedlagt følger særutskrift av kontrollutvalgets sak 13/22, svar på interpellasjon fra Knut Ola Vang og interpellasjonen til kommunestyret.

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte 09.03.2022.

Kontrollutvalgets forslag til vedtak

1. Kommunestyret bevilger inntil kr 250 000 til en ekstern undersøkelse.
2. Kontrollutvalget foretar bestilling.
3. Kommunestyret ønsker at følgende spørsmål blir besvart
  - a)
  - b)
  - c)

Kommunestyret 31.03.2022

Behandling

Alternativt forslag fra KommuneLista, foreslått av Ivar Rostad, Kommunelista

1. Kontrollutvalget iverksetter en uavhengig forvaltningsrevisjon av kommunens behandling av etablering av ny felles videregående skole i Vanvikan.
2. Revisjonen må se på om den administrative og politiske saksbehandlingen har vært i tråd med lover, regler og ellers god forvaltningsskikk. Det må også vurderes om prosessen har vært tilstrekkelig transparent og åpen gjennom prosjektet.
3. Revisjonen omfatter perioden fra felles videregående ble foreslått som en del av sammenslåingsavtalen, til dags dato.

4. Forvaltningsrevisjonen finansieres innenfor årets budsjett for kontrollutvalget. Oppdraget blir prioritert først av årets forvaltningsrevisjoner hvilket betyr at andre foreslåtte forvaltningsrevisjoner må vurderes flyttet til 2023, dersom det ikke er rom innenfor årets budsjetttrammer.

5. Rapporten fra forvaltningsrevisjonen legges fram for kommunestyret innen utgangen av Q1-2023. Alternativt forslag fra KrF og Høyre, foreslått av Jon Normann Tviberg, Kristelig Folkeparti Kommunestyret i Indre Fosen kommune går ikke videre med undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan.

Kurt Myrabakk går igjennom bakgrunnen innstillingen fra kontrollutvalget. Utvalgets har et pott, og ett budsjett for året. Når det kommer forespørsler fra kommunestyret, er det utfordrende å sette denne saken foran det som allerede er satt opp til behandling. Konsek sjekker om det er lovlig at kontrollutvalgets tar en slik evaluering, uten at det er gått igjennom ordinær anbudsrunde.

Ivar Rostad orienterer om sitt alternative forslag.

Steinar Saghaug, Per Kristian Skjærvik, Kurt Myrabakk, Ivar Rostad, Harald Fagervold, Jon Normann Tviberg, Sigurd Saue,

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Alternativt forslag fra KrF og Høyre**

For: 25 stemmer (69%) - AP 4, FRP 2, H 5, KRF 1, PP 3, SP 9, SV 1

Mot: 11 stemmer (31%) - AP 2, KL 6, MDG 1, PP 1, SV 1

Mot - 11 stemmer - 31%

Anne Kirkeby - SV

Didrik Frengen - KL

Harald Fagervold - PP

Ivar Rostad - KL

Janne Irene Dyrendahl - KL

Knut Ola Vang - AP

Per Kristian Skjærvik - AP

Terje André Dyrendahl - KL

Tom André Bredesen - KL

Tor Egil Waterloo - KL

Vegard Heide - MDG

KST - 031/22 vedtak

Kommunestyret i Indre Fosen kommune går ikke videre med undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan.

Vedlegg

Vedtaksbrev - Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan - Oversendelse av politisk sak til kommunestyret

Vedtaksbrev - Undersøkelse av VGS-prosjektet i Vanvikan - Oversendelse av politisk sak til kommunestyret

Svar på interpellasjon - informasjon gitt til kommunestyret - kommunens kostnader ny videregående skole

Vedlegg 1 - Avtale makeskifte

Vedlegg 2 - Tilbudsbrev Bakøy AS

Vedlegg 3 - Etableringsavtale TrFK

Vedlegg 4 - Tilleggsavtale TrFK

Interpellasjon - informasjon gitt til kommunestyret - kommunens kostnader ny videregående skole

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

25/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/70 - 1

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Melding om politisk vedtak - Valg av nytt 2. varamedlem i kontrollutvalget

Melding om politisk vedtak - Forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Åpenhet kommuneindeks 2021

Sivilombudets nye veileder skal gi færre innsynsfeil

Indre Fosen kommunes manglende behandling av klage over oppført tretopphytte

Program - FKTs fagkonferanse 8.-9.-juni

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende saker fremlagt som referatsaker:

- Melding om politisk vedtak – valg av nytt 2.varamedlem i kontrollutvalget
- Melding om politisk vedtak – forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp
- Åpenhet kommuneindeks 2021
- Sivilombudets nye veileder skal gi færre innsynsfeil
- Indre Fosen kommunes manglende behandling av klage over oppført tretopphytte
- Program – FKTs fagkonferanse 8.-9. juni

Konsek Trøndelag Iks
Postboks 2564
7735 Steinkjer

Deres ref.

Vår ref.
22/2414 - 2

Dato
07.04.2022

Valg av nytt 2. varamedlem i kontrollutvalget

Kommunestyret - 032/22, har i møte 31.03.2022 fattet følgende vedtak

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Lillian Blomlie (PP) velges som nytt 2. varamedlem for posisjonen til kontrollutvalget for resten av inneværende valgperiode.

Klage på vedtak:

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra du mottar underretning om dette brev. En eventuell klage sendes kommunen.

Med hilsen

Fredrik Dahlen Duun
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
032/22	Kommunestyret	31.03.2022

Valg av nytt 2. varamedlem i kontrollutvalget

Oppsummering

Ellen Lindvaag (PP), Vanvikan, flytter fra kommunen i månedsskiftet april/mai. Hun er i dag 2. vara for posisjonen i kontrollutvalget.

Siden hun ikke lenger er valgbar når hun flytter ut av kommunen, må kommunestyret velge nytt 2. varamedlem til kontrollutvalget.

Nominasjonsutvalget foreslår at Lillian Blomlie (PP) velges som nytt 2. varamedlem for posisjonen til kontrollutvalget for resten av inneværende valgperiode.

Hun tiltrer fra det tidspunktet Ellen Lindvaag trer ut av kontrollutvalget ved flytting ut av kommunen.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Lillian Blomlie (PP) velges som nytt 2. varamedlem for posisjonen til kontrollutvalget for resten av inneværende valgperiode.

Kommunestyret 31.03.2022

Behandling

Leder av nominasjonskomiteen Jan Stølen gir en orientering om saken.

Det er kontrollert at Lillian Blomlie ikke rammes av noen av begrensningene i kommuneloven.

Saken er enstemmig vedtatt

KST - 032/22 vedtak

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Lillian Blomlie (PP) velges som nytt 2. varamedlem for posisjonen til kontrollutvalget for resten av inneværende valgperiode.

Saksutredning

Ellen Lindvaag (PP), Vanvikan, flytter fra kommunen i månedsskiftet april/mai. Hun er i dag 2. vara for posisjonen i kontrollutvalget.

Siden hun ikke lenger er valgbar når hun flytter ut av kommunen, må kommunestyret velge nytt 2. varamedlem til kontrollutvalget.

§ 7-9. Uttreden og fritak

En folkevalgt som ikke lenger er valgbar til et folkevalgt organ, trer endelig ut av organet. En folkevalgt som er registrert som utflyttet fra kommunen eller fylkeskommunen, og derfor ikke lenger er valgbar, kan likevel tre inn igjen i vervet hvis han eller hun flytter tilbake igjen innen to år.

Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Når søknaden vurderes, skal det legges vekt på om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt. Den som ikke har nådd stemmerettsalderen, har krav på fritak hvis han eller hun søker om det.

En folkevalgt som har fått innvilget midlertidig fritak, har ikke rett til å tre inn igjen i vervet før fritaksperioden er over.

Konsek Trøndelag Iks
Postboks 2564
7735 Steinkjer

Deres ref.

Vår ref.

Dato

21/11151 - 4

07.04.2022

Forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Kommunestyret - 002/22, har i møte 17.02.2022 fattet følgende vedtak

Kontrollutvalgets forslag til vedtak

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
  - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
  - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
  - c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Klage på vedtak:

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra du mottar underretning om dette brev. En eventuell klage sendes kommunen.

Med hilsen

Fredrik Dahlen Duun
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
002/22	Kommunestyret	17.02.2022

Forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Oppsummering

Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling

Kontrollutvalgets forslag til vedtak

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
  - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
  - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
  - c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Kommunestyret 17.02.2022

Behandling

Enstemmig vedtatt

KST - 002/22 vedtak

Kontrollutvalgets forslag til vedtak

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
  - a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
  - b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende

c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Innsyn i norske kommuner

Åpenhetsbarometeret 2021

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport

September 2021

Tegning: Anders Thorvik

Innhold

1	Sammendrag	5
1.1	Kommuner med 25 poeng eller mer	7
1.2	Kommuner med 3 poeng eller mindre	7
2	Formål	8
3	Metode	8
3.1	Spørreskjemaet	9
3.1.1	Spørsmålsoversikt, internt skjema	9
3.1.2	Spørsmålsoversikt, eksternt skjema	10
3.2	Innsynskrav	12
3.2.1	Poengskala for målt saksbehandlingstid	13
3.3	Postlistesjekk	13
3.4	Svarprosent	13
3.5	Kontradiksjon	14
4	Funnene	15
4.1	Innsyn	15
4.2	Postlistene	16
4.3	Fulltekstdokumenter i postliste	16
4.4	Interne dokumenter	17
4.5	Avpubliserer flere postlister	17
4.6	Store kommuner mest åpne	19
4.7	Journalføring av tekstmeldinger	20
4.8	Mindre åpenhet fra SV- og MDG-ordførere	20
4.9	Kontaktinformasjon	20
4.10	Byggesaker	20
4.11	Innsynsretten	21
4.12	Styrevervregisteret – kommuner	21
4.13	Styrevervregisteret – foretak	21
4.14	Retningslinjer	21
4.15	Forsinket publisering av postlister	21
4.16	Når publiseres politiske dokumenter?	22
4.17	Når publiseres møteprotokoller?	22
4.18	Kommunale selskaper/foretak i kommunens postliste	22
4.19	Kommunale selskaper/foretak som publiserer egen postliste	22
4.20	Tendenser siden forrige undersøkelse	23
5	Fylkesoversikt	26
5.1	Viken	27
5.1.1	Viken: Bærum på topp, litt for mange på bunn	28
5.2	Oslo	29
5.2.1	Oslo: Mye bra, men har forbedringspotensiale	29
5.3	Innlandet	30
5.3.1	Innlandet: Småkommune imponerer	31
5.4	Vestfold og Telemark	32
5.4.1	Vestfold og Telemark: Byene gjør det sterkt	33
5.5	Agder	34
5.5.1	Agder: To kommuner på pallen	35
5.6	Rogaland	36
5.6.1	Rogaland: Bare hver fjerde postliste har fulltekstdokumenter	37
5.7	Vestland	38

5.7.1	Vestland: Suveren vinner	39
5.8	Møre og Romsdal	40
5.8.1	Møre og Romsdal: Er en av de to mest åpne fylkene i landet	41
5.9	Trøndelag	42
5.9.1	Trøndelag: Liten kommune gjør det best	43
5.10	Nordland	44
5.10.1	Nordland: Hver tredje kommune med fulltekst dokumenter	45
5.11	Troms og Finnmark	46
5.11.1	Troms og Finnmark: Hver tredje kommune har kontaktinfo til politikere	47
5.12	Svalbard	48
6	Feilkilder og kvalitetssikring	49
6.1	Om sammenlikningene med 2018	49
6.2	Forutsetter korrekte svar	49
6.3	Manglende svar og feilmargin	50
6.4	“Åpen”, men på hvilken måte?	50
6.5	Rettelser	50
	Appendiks	52
A	Tabeller og figurer	52
A.1	Svar på innsynskrav	52
A.2	Alfabetisk resultatliste	54
B	Svarfordeling	61
B.1	Hvor mange <i>virkedager</i> brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?	61
B.2	Hvor mange <i>virkedager</i> brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?	61
B.3	Har kommunen postjournal på nett?	62
B.4	Hva slags søkefunksjon har postjournalen på kommunens nettside?	62
B.5	Har kommunens postjournal fulltekstdokumenter på nett?	63
B.6	Har kommunens nettsider kontaktinformasjon til kommunens politikere?	63
B.7	Har kommunen byggesaks-systemet sitt på nett?	64
B.8	Gir kommunens nettsider informasjon om innsynsretten etter offentleglova?	64
B.9	Er politiske saksdokumenter tilgjengelige i fulltekst på kommunens nettsider?	64
B.10	Er kommunens politikere og/eller ansatte registrert i styrevervregisteret?	65
B.11	Er styremedlemmer og ansatte i kommunale foretak/selskaper (50 prosent eide el mer) registrert i styrevervregisteret?	65
B.12	Hvor langt tilbake i tid er postlistene tilgjengelig på nett?	66
B.13	Har kommunen retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste?	66
B.14	Gjennomsnittlig antall <i>virkedager</i> mellom journalføring og publisering av postliste (helger og offentlige fridager telles ikke):	67
B.15	Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?	67
B.16	Legges politiske dokumenter ut på nett?	68
B.17	Når legges politiske dokumenter ut på nett?	68
B.18	Hvor fort legges protokollen fra politiske møter ut på nett?	68
B.19	Legges ettersendte politiske dokumenter ut på nett samtidig med at de tilgjengeliggjøres for politikere, eller senest innen 2 døgn etter?	69
B.20	Har kommunen retningslinjer/frister for hvor fort nettpublisering av politiske dokumenter skal skje?	69
B.21	Journalføres SMS-er?	69
B.22	Er kommunale foretak/selskaper inkludert i kommunens postliste?	70
B.23	Fører og publiserer kommunale foretak egen postliste på nett?	70

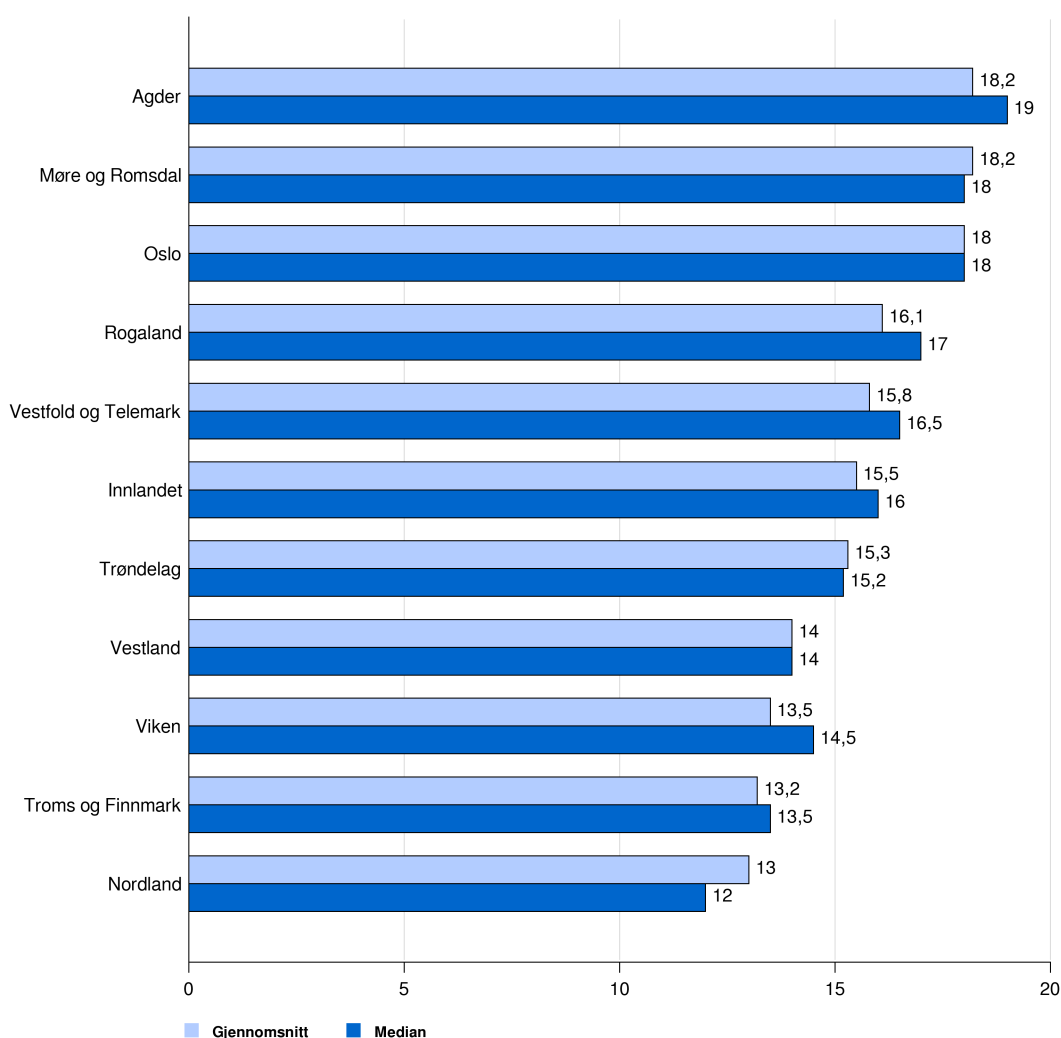

1 Sammendrag

Grimstad og Modalen er landets mest åpne, med 29,5 av 34,5 mulige poeng. De er kommunene som, målt etter det vi har undersøkt, i størst grad legger forholdene til rette for en åpen og opplyst samtale, slik Grunnlovens § 100 krever. De har gjennomgående gode systemer og løsninger for å sikre åpenhet og innsyn, og gir allmennheten god tilgang for alle til politiske dokumenter.

Verst ut kommer Årdal, med -3,0. Minimum poengsum i undersøkelsen er -18,0, siden enkelte kategorier kan gi minuspoeng.

Landsgjennomsnittet ligger på 14,9 poeng og median for hele landet er 15,5 poeng. Det er betydelig variasjon mellom kommunene og fylkene. Standardavviket er på 6,2 poeng. Ingen kommuner oppnådde makssummen, og samtlige kommuner har derfor et forbedringspotensial, men da på ulikt nivå.

Figur 1: Poengsum for hvert fylke, gjennomsnitt og median.

Agder og Møre og Romsdal er våre mest åpne fylker, begge med en gjennomsnittlig poengsum over 18. I både Møre og Romsdal og Agder er det hele 13 kommuner som har 18,5 poeng eller mer.

Mindre bra er det i Nordland, som ligger helt nederst, med en snittsum på 13 poeng.

Nord-Norge er også landsdelen som ligger nederst, som i 2018, mens Sørlandet nå er landsdelen som gjør det best. Men også i nord finnes det positive eksempler, som Harstads meget solide tredjeplass med 28,5 poeng.

Hovedfunnene presenteres fra side 15 og utover. Tall for enkeltfylker og kommuner begynner på side 26. En alfabetisk sortert liste over resultatene for alle kommunene starter på side 54. En masterfil med alle tallene for hver enkelt kommune kan for øvrig lastes ned på presse.no.

Dette er blant de mest sentrale funnene:

- Flere kommuner har postlister med gode søkefunksjoner enn da offentlighetsutvalget gjorde tilsvarende undersøkelse i 2018.
- Flere kommuner legger ut dokumenter i fulltekst i postlistene. I 2011 var det 25 prosent som gjorde det, i 2018 28,8 prosent, og nå er det oppe i 41,5 prosent.
- Postlister fjernes i større omfang enn tidligere — noe som er ødeleggende for innsynsmulighetene og for eksempel gravende journalistikk.
- 15 kommuner svarte ikke på noen av våre to innsynskrav, og ga med det avslag. 33 kommuner svarte ikke på innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale. I 2018 var det bare ti kommuner som ga avslag.
- Det er fortsatt store utfordringer knyttet til åpenhet og innsyn i kommunale selskaper.

#	landsdel	Snitt (median)
1	Sørlandet	18,2 (19)
2	Vestlandet	15,7 (16)
3	Trøndelag	15,3 (15)
4	Østlandet	14,7 (16)
5	Nord-Norge	13,1 (13)

Tabell 1: Poengsum for hver landsdel, gjennomsnitt og median.

1.1 Kommuner med 25 poeng eller mer

#	Kommune	Fylke	Poeng
1	Grimstad	Agder	29,5
1	Modalen	Vestland	29,5
3	Kvinesdal	Agder	28,5
3	Harstad	Troms og Finnmark	28,5
5	Ulstein	Møre og Romsdal	28,0
6	Hå	Rogaland	27,5
7	Randaberg	Rogaland	25,5
7	Vestre Slidre	Innlandet	25,5
7	Øygarden	Vestland	25,5
7	Sauda	Rogaland	25,5
11	Fauske	Nordland	25,0
11	Valle	Agder	25,0
11	Hjelmeland	Rogaland	25,0
11	Stor-Elvdal	Innlandet	25,0

Tabell 2: Kommuner med 25 poeng eller mer.

1.2 Kommuner med 3 poeng eller mindre

#	Kommune	Fylke	Poeng
356	Årdal	Vestland	-3,0
355	Beiarn	Nordland	-2,5
354	Lillehammer	Innlandet	-2,0
352	Hvaler	Viken	-1,0
352	Loppa	Troms og Finnmark	-1,0
351	Lebesby	Troms og Finnmark	-0,5
346	Evenes	Nordland	0,0
346	Ibestad	Troms og Finnmark	0,0
346	Karlsøy	Troms og Finnmark	0,0
346	Sortland	Nordland	0,0
346	Tana	Troms og Finnmark	0,0
345	Lund	Rogaland	1,0
343	Hemnes	Nordland	1,5
343	Nord-Aurdal	Innlandet	1,5
341	Alvdal	Innlandet	2,0
341	Vågan	Nordland	2,0
339	Kvitsøy	Rogaland	3,0
339	Nesbyen	Viken	3,0

Tabell 3: Kommuner med 3 poeng eller mindre, de dårligste øverst. Kommuner som ikke har svart på undersøkelsen er markert med rødt.

2 Formål

Hvilken kommune er Norges mest åpne?

Det var spørsmålet Pressens offentlighetsutvalg stilte i 2011, da vi for første gang etablerte en åpenhetsindeks for norske kommuner, og på nytt i 2018.

Nå har vi undersøkt det samme igjen, denne gang sammen med Kommunal Rapport og nå med navnet “Åpenhetsbarometeret”.

De to foregående undersøkelsene tydet på at altfor mange kommuner på vesentlige punkter mislyktes i å legge forholdene til rette for en “åpen og opplyst samtale”, slik Grunnlovens § 100 krever. Årets undersøkelse viser at en god del kommuner faktisk legger forholdene godt til rette, mens andre ikke lykkes like godt.

God tilrettelegging, ved for eksempel rask respons på innsynskrav, gode postlister og gode rutiner for tilgjengeliggjøring av politiske dokumenter, er viktig for landets journalister. Det gjør det mulig å oppfylle pressens samfunnsoppdrag og muliggjør både kritisk og opplysende journalistikk. Vi mener dette også er viktig for innbyggerne i de enkelte kommunene, som kan holde seg oppdatert via mediene eller ved å selv søke innsyn eller holde seg opplyst på en enkel måte. Eller som det heter i forarbeidet til offentleglova:

Informasjon om samfunnsspørsmål generelt og forvaltningens virksomhet spesielt er en forutsetning for en informert samfunnsdebatt. Åpenhet bidrar til å øke allmennhetens innsikt i politiske spørsmål og prosesser, og til engasjement i samfunnsspørsmål.

NOU 2003:30 s. 44

Det er i samfunnets interesse at offentlighetsprinsippene etterleves best mulig. Denne undersøkelsen forsøker å synliggjøre hvem som gjør dette best, og hvem som har litt å strekke seg etter.

3 Metode

Åpenhetsbarometeret 2021 er, som forrige gang, basert på en vurdering med tre ulike innfallsvinkler:

- Spørsmål, internt skjema. Postlistesjekk foretatt av Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg
- Spørsmål, eksternt skjema. Besvart av kommunene selv
- Innsynskrav. Vi har bedt om innsyn i rådmannens arbeidsavtale i alle kommuner, samt krevd innsyn etter § 9 i kronebeløpet for ordførers og varaordførers godtgjørelse.

Undersøkelsen er gjennomført sommeren og høsten 2021. Et egenutviklet databaseverktøy ble tatt i bruk for å administrere, samle inn og analysere data om 356 kommuner til denne undersøkelsen.

3.1 Spørreskjemaet

Vi opprettet et todelt spørreskjema, med en *intern* og en *ekstern* del.

3.1.1 Spørsmålsoversikt, internt skjema

Det *interne* skjemaet besto av til sammen 5 punkter/spørsmål, som Kommunal Rapport og medlemmer av offentlighetsutvalget fylte ut etter å ha gjort sine undersøkelser mot hver kommune:

- Innsynskontroll 1 (Arbeidsavtale)
  - Hvor mange *virkedager* brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?
    - * 1 virkedag: **3,0 poeng**
    - * 2-3 virkedager: **2,0 poeng**
    - * 4-5 virkedager: **0,0 poeng**
    - * 6-7 virkedager: **-1,0 poeng**
    - * Delvis innsyn: **-2,0 poeng**
    - * 8 virkedager eller mer: **-2,0 poeng**
    - * Avslag på innsyn: **-3,0 poeng**
- Innsynskontroll 2 (§ 9)
  - Hvor mange *virkedager* brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?
    - * 1 virkedag: **3,0 poeng**
    - * 2-3 virkedager: **2,0 poeng**
    - * 4-5 virkedager: **0,0 poeng**
    - * 6-7 virkedager: **-1,0 poeng**
    - * Delvis innsyn: **-1,0 poeng**
    - * 8 virkedager eller mer: **-2,0 poeng**
    - * Avslag på innsyn: **-3,0 poeng**
- Hjemmesidesjekk
  - Har kommunen postjournal på nett?
    - * Ja, vanlig / mulig å bla kronologisk: **1,0 poeng**
    - * PDF eller annet format som hindrer kronologisk søk: **-1,0 poeng**
    - * Nei: **-3,0 poeng**
  - Hva slags søkefunksjon har postjournalen på kommunens nettside?
    - * Avansert søk (tidsrom, avsender/mottaker, fritekst m.m.): **2,0 poeng**
    - * Enkelt søk (kun fritekst eller manglende søk på tidsrom): **1,0 poeng**
    - * Ingen / har ikke journal på nett: **0,0 poeng**
  - Har kommunens postjournal fulltekstdokumenter på nett?
    - * De fleste dokumenter, både inn- og utgående: **2,0 poeng**
    - * Delvis: **1,0 poeng**
    - * Nei / har ikke postjournal på nett: **0,0 poeng**

3.1.2 Spørsmålsoversikt, eksternt skjema

Det *eksterne* skjemaet besto av til sammen 18 punkter/spørsmål, og ble distribuert til respondentene via e-post:

- Hjemmesidesjekk
  - Har kommunens nettsider kontaktinformasjon til kommunens politikere?
    - * Både e-postadresse og telefonnummer: **2,0 poeng**
    - * Bare e-postadresse: **1,0 poeng**
    - * Bare telefonnummer: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
  - Har kommunen byggesaks-systemet sitt på nett?
    - * Ja: **2,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
  - Gir kommunens nettsider informasjon om innsynsretten etter offentleglova?
    - * Loven er omtalt og lenket til sammen med rettleiar til offentleglova: **1,5 poeng**
    - * Loven er omtalt og lenket til: **1,0 poeng**
    - * Loven er omtalt: **0,5 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
  - Er politiske saksdokumenter tilgjengelige i fulltekst på kommunens nettsider?
    - * Ja: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
  - Er kommunens politikere og/eller ansatte registrert i styrevervregisteret?
    - * Ja, begge kategorier: **1,0 poeng**
    - * Kun politikere: **0,5 poeng**
    - * Kun ansatte: **0,5 poeng**
    - * Nei, ingen av dem: **0,0 poeng**
  - Er styremedlemmer og ansatte i kommunale foretak/selskaper (50 prosent eide eller mer) registrert i styrevervregisteret?
    - * Har ikke foretak/selskaper, men kommunen er i registeret: **2,0 poeng**
    - * ja, alle foretakene/selskapene: **2,0 poeng**
    - * De fleste foretakene/selskapene: **1,0 poeng**
    - * Har ikke foretak/selskaper, og kommunen er ikke i registeret: **0,0 poeng**
    - * Ingen av foretakene/selskapene: **0,0 poeng**
- Tidsspenn for postjournal på nett
  - Hvor langt tilbake i tid er postlistene tilgjengelig på nett?
    - * Ingen tidsbegrensning: **1,0 poeng**
    - * 2 år eller mer: **0,0 poeng**
    - * 12-23 måneder: **-1,0 poeng**
    - * 6-11 måneder: **-2,0 poeng**
    - * 3-5 måneder: **-3,0 poeng**
    - * 3 måneder: **-4,0 poeng**
- Retningslinjer for publisering i postliste

- Har kommunen retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste?
  - * Nei: **0,0 poeng**
  - * Ja: **0,0 poeng**
- Gjennomsnittlig antall *virkedager* mellom journalføring og publisering av postliste (helger og offentlige fridager telles ikke):
  - * 1-2 virkedager: **2,0 poeng**
  - * 3-4 virkedager: **1,0 poeng**
  - * 5-7 virkedager: **0,0 poeng**
  - * Mer enn 7 virkedager: **-2,0 poeng**
- Interne dokumenter
  - Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?
    - * Ja, alle: **2,0 poeng**
    - * Ja, noen: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
- Dokumenter knyttet til politisk virksomhet
  - Legges politiske dokumenter ut på nett?
    - * Legges ut: **1,0 poeng**
    - * Legges ut bare av og til: **-1,0 poeng**
    - * Legges ikke ut: **-2,0 poeng**
  - Når legges politiske dokumenter ut på nett?
    - * Samtidig med utsendelse til politikerne, senest innen 2 døgn: **1,0 poeng**
    - * Senere enn to døgn: **0,0 poeng**
    - * Legges ikke ut: **-1,0 poeng**
  - Hvor fort legges protokollen fra politiske møter ut på nett?
    - * 1-2 dager etter møtet: **1,0 poeng**
    - * Mer enn 2 dager etter møtet: **0,0 poeng**
    - * Legges ikke ut: **0,0 poeng**
  - Legges ettersendte politiske dokumenter ut på nett samtidig med at de tilgjengeligjøres for politikerne, eller senest innen 2 døgn etter?
    - * Ja: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
    - * Legges ikke ut: **0,0 poeng**
  - Har kommunen retningslinjer/frister for hvor fort nettpublisering av politiske dokumenter skal skje?
    - * Nei: **0,0 poeng**
    - * Legges ikke ut: **0,0 poeng**
    - * Ja: **0,0 poeng**
- Journalføring av tekstmeldinger
  - Journalføres SMS-er?
    - * Ja: **1,0 poeng**
    - * Nei: **0,0 poeng**
- Journalføringspraksis, kommunale selskaper

- Er kommunale foretak/selskaper inkludert i kommunens postliste?
  - * Ja, alle: **2,0 poeng**
  - * Har ikke foretak/selskaper: **2,0 poeng**
  - * Ja, noen: **1,0 poeng**
  - * Nei, ingen: **0,0 poeng**
- Fører og publiserer kommunale foretak egen postliste på nett?
  - * Ja, alle: **2,0 poeng**
  - * Ja, noen: **1,0 poeng**
  - * Vet ikke: **0,0 poeng**
  - * Nei, ingen: **0,0 poeng**

Da denne rapporten ble skrevet, hadde 341 kommuner svart på spørreskjemaet, mens 15 lot være å svare, selv etter gjentatte purringer.

3.2 Innsynskrav

Vi ønsket å måle hvor lang tid kommunene brukte på å besvare et innsynskrav. For å gjøre dette sendte vi en e-post til samtlige kommuner i løpet av perioden mai-juni 2021, der vi ba om innsyn i arbeidsavtalen til kommunedirektøren og godtgjørelse til ordfører og varaordfører. Vi valgte arbeidsavtalen til kommunedirektøren fordi dette er et dokument som ikke kan unntas offentlighet. Dette er slått fast av lovavdelingen i Justisdepartementet i en uttalelse fra 2009 (JDLOV-2008-2669):

Lovavdelingen mener etter dette at offentleglova § 25 første ledd ikke gir adgang til å unnta endelige arbeidsavtaler.¹

Vi ba i tillegg om innsyn i godtgjørelsen til ordfører og varaordfører med hjemmel i §9 i offentleglova, “rett til å krevje innsyn i ei samanstilling frå databasar”. Vi mener det er utvilsomt at de etterspurte opplysningene må anses å være “elektronisk lagra i databasene til organet” og at de kan hentes ut “med enkle framgangsmåtar”.

Opplysningene er dermed omfattet av nevnte hjemmel. Vi har ikke registrert innsigelser fra kommunene knyttet til dette. Kommuner som ikke besvarte innsynskravene etter åtte dager, eller avslo krav om innsyn, fikk dårligste score av de som ga innsyn, men et poeng mer enn de som aldri svarte.

Det er naturlig å likestille manglende svar på innsyn med avslag ettersom det følger av offentlighetsloven § 32, annet ledd, at *“dersom den som har kravd innsyn, ikkje har fått svar innan fem arbeidsdagar etter at organet mottok kravet, skal dette reknast som eit avslag som kan påklagast etter første ledd”*.

---

¹<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-25—innsyn-i-lederlonnskontrakter/id547247/>

3.2.1 Poengskala for målt saksbehandlingstid

Respons	Poeng (§3 / §9)
1 virkedag	3,0 / 3,0
2-3 virkedager	2,0 / 2,0
4-5 virkedager	0,0 / 0,0
6-7 virkedager	-1,0 / -1,0
8 virkedager eller mer	-2,0 / -2,0
Delvis innsyn	-2,0 / -1,0
Avslag på innsyn	-3,0 / -3,0

Tabell 4: Poengberegning for antallet dager brukt på å innvilge innsynsbegjæringene i to åpenbart offentlig dokumenter. De oppgitte poengsummene gjelder henholdsvis arbeidsavtalen til Rådmannen / sammenstilling av godgjørelser.

3.3 Postlistesjekk

Postlistesjekken ble gjennomført av Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg gjennom en manuell gjennomgang av kommunens postjournal. For å få full score må det være mulig å både gjøre fritekst-søk og søk bakover i tid, og man må ha mulighet til å laste fulltekstdokumenter rett ned fra postlisten.

3.4 Svarprosent

Av 356 kommuner, var det 15 som ikke hadde besvart undersøkelsen innen publiseringstidspunktet. Det gir en høy svarprosent på totalt 95,8.

Fylke	Antall kommuner	Antall svar	Svarprosent
Agder	25	25	100,0 %
Møre og Romsdal	26	26	100,0 %
Oslo	1	1	100,0 %
Vestfold og Telemark	23	23	100,0 %
Vestland	43	42	97,7 %
Trøndelag	38	37	97,4 %
Innlandet	46	44	95,7 %
Viken	51	48	94,1 %
Rogaland	23	21	91,3 %
Nordland	41	36	87,8 %
Troms og Finnmark	39	34	87,2 %

Tabell 5: Selv om relativt få kommuner har unnlatt å svare på undersøkelsen, skiller Troms og Finnmark seg ut med vesentlig lavere svarprosent enn de andre fylkene.

Kommune	Fylke
Alvdal	Innlandet
Evenes	Nordland
Hvaler	Viken
Høylandet	Trøndelag
Kvitsøy	Rogaland
Kvæfjord	Troms og Finnmark
Loppa	Troms og Finnmark
Råde	Viken
Sortland	Nordland
Steigen	Nordland
Sømna	Nordland
Tana	Troms og Finnmark
Vardø	Troms og Finnmark
Vågan	Nordland
Årdal	Vestland

Tabell 6: Disse kommunene har helt unnlatt å svare på våre henvendelser i forbindelse med undersøkelsen. De har fått flere purringer over en periode på mer enn tre måneder. Den første henvendelsen ble sendt ut 11. juni.

3.5 Kontradiksjon

Før publisering av rapporten, fikk alle kommunene mulighet til å komme med innspill til opplysningene Kommunal Rapport og offentlighetsutvalget har samlet inn om dem. Data fra både det interne og det eksterne spørreskjemaet ble forelagt kommunene. Vi fikk rettet opp noen feilregistreringer som var gjort av oss, samt noen få som kommunene selv ønsket å korrigere.

4 Funnene

- **Best i landet:** Grimstad og Modalen (29,5 poeng)
- **Dårligst i landet:** Årdal (-3,0 poeng)
- **Beste fylke:** Agder (18,2 poeng)
- **Dårligste fylke:** Nordland (13,0 poeng)

Landsgjennomsnittet er på 14,9 poeng, median er 15,5.

Førsteplassen deles altså mellom Grimstad og Modalen. Modalens plassering er ingen tilfeldighet, i 2018 var de oppe på tredje plass. Grimstad var på sin side under snittet også i sin egen landsdel for tre år siden. At de har hevet seg såpass siden den gang fortjener ros. Hvorfor de to kommunene endte som best i klassen er utdypet i de respektive fylkesoversiktene.

Årdal ligger i bunn med minus tre poeng. Den har ikke besvart undersøkelsen eller de to innsynskravene vi har sendt, og dermed ikke tatt muligheten til å potensielt få flere poeng. Poengene Årdal har fått, er basert på våre undersøkelser av postlistene deres. Manglende svar på innsynskravene har dessuten gitt minuspoeng.

Sammenliknet med undersøkelsen i 2018 kan vi si:

- To kommuner (Nord-Odal og Beiarn) hadde på undersøkelsestidspunktet i realiteten ikke postlister på nett. I 2018 var det bare Kautokeino som ikke hadde postliste på nett. Det har de heldigvis nå.
- Flere kommuner avslår (ved manglende svar) innsynskravene vi har sendt ut (se seksjon 4.2, side 16).
- Generelt er det nå flere kommuner med postlister med gode søkefunksjoner (se 4.3, side 16). PDF-postlistene er heldigvis i mindretall, og det er en positiv utvikling her siden 2018.
- Det er også flere kommuner som har fulltekstdokumenter direkte klikkbare i postlista nå (se seksjon 4.3, side 16). Dette er positivt, men vi håper enda flere vil gi dette tilbudet til sine innbyggere for å sikre reelle innsynsmuligheter.
- I 2018 uttrykte vi bekymring over at svært mange kommuner fjerner postlister fra nett etter forholdsvis kort tid. Dette problemet har dessverre blitt større siden sist (se seksjon 4.5, side 17). Dette svekker innsynsmulighetene kraftig.
- Publisering av politiske dokumenter ser stort sett ut til å være på plass, slik det også var i 2018 .
- Det er fortsatt et stort forbedringspotensial knyttet til postlister i de kommunale selskapene. Her må noe gjøres (se seksjonene 4.18 og 4.19).
- Store kommuner gjør det fortsatt i snitt bedre enn små, men det er noen små kommuner som gjør det meget sterkt (se 4.6, side 19).

4.1 Innsyn

- 45 kommuner (12,6 prosent) ga avslag på den ene eller begge innsynsbegjæringene som ble sendt ut i forbindelse med undersøkelsen.

- Av disse var det 18 kommuner som ga avslag på begge innsynskravene!²
  - 33 kommuner ga avslag på innsyn i rådmannens/bydelsdirektørens arbeidsavtale.
  - 30 kommuner ga avslag på innsyn i sammenstilling med godtgjørelser til ordfører og varaordfører.
- 198 kommuner (55,5 prosent) gikk ut over lovens krav på tre virkedager, før de innvilget innsynsbegjæringen.
  - 160 kommuner (44,8 prosent) brukte mer enn fem dager.
  - 135 kommuner (37,8 prosent) brukte 8 dager eller mer

Avslag på innsyn i denne sammenhengen handler om manglende svar, som etter loven regnes som avslag. I 2018 sendte vi kun ut et innsynskrav til hver kommune (om kommunedirektørens arbeidsavtale). Den gang fikk vi 10 avslag. I år fikk vi 33 slike avslag.

Flere kommuner går også ut over lovens krav på tre virkedager enn i 2018. Se utfyllende sammenlikning med situasjonen i 2019 i pkt. 4.21.

4.2 Postlistene

- 2 kommuner mangler postjournal på nett, noe som er en økning siden forrige undersøkelse i 2018, der bare én kommune manglet journal på nett.³
- 8 kommuner har postlister i et format som ikke gjør det enkelt å bla kronologisk gjennom postene. Dette er en kraftig forbedring fra 2018 (den gang var det hele 54 kommuner (13 prosent)).
- 10 kommuner har ikke søkefunksjon for postlister på nett. Også dette er en solid forbedring fra 2018 (da var det 96 kommuner (23 prosent)).
- 60 kommuner har bare enkelt søk i postjournalene på nett. Her er det også snakk om forbedring siden 2018 (da var det 105 kommuner (25 prosent)).

4.3 Fulltekstdokumenter i postliste

- 148 kommuner (41,5 prosent) har lagt ut de fleste fulltekstdokumenter direkte klikkbare fra postjournalen på nett.
- I 2018 hadde 33 prosent av kommunene klikkbare fulltekstdokumenter på nett, og i 2011 åpnet kun hver fjerde kommune for en slik mulighet. Her har utviklingen i Kommune-Norge vært positiv.
- 30 kommuner legger delvis ut fulltekstdokumenter klikkbare i postjournalen på nett. Tar vi med disse kommunene, publiserer 49,9 prosent av kommunene helt eller delvis fulltekstdokumenter på sine nettsider.

---

²Følgende kommuner ga avslag på begge innsynsbegjæringene: Alver, Askvoll, Bjørnafjorden, Brønnøy, Fedje, Fitjar, Flekkefjord, Gulen, Hemnes, Luster, Narvik, Nord-Aurdal, Solund, Sveio, Vestre Toten, Vågå, Øyer og Årdal.

³Beiarn og Nord-Odal manglet postliste på nettsidene. Nord-Odal opplyser at de har store forsinkelser i publisering av postlister på grunn av ressursmangel. Beiarn har ikke publisert postlistene, men krever at de bestilles per e-post.

4.4 Interne dokumenter

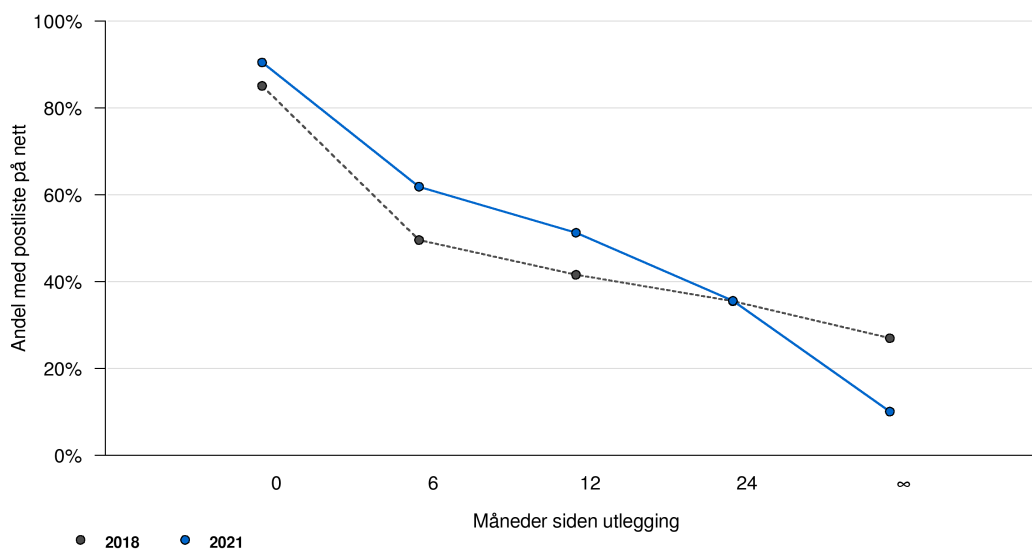
- 73 kommuner (20,4 prosent) journalfører alle organinterne dokumenter.
- 105 kommuner (29,4 prosent) journalfører noen organinterne dokumenter.
- Til sammenlikning er det 138 kommuner (38,7 prosent) som ikke journalfører slike dokumenter.
- Tallene er på nivå med svarene i 2018.

4.5 Avpubliserer flere postlister

- Et av våre hovedfunn er at kommunene fortsatt viser stor iver etter å avpublisere eldre postlister etter at det er gått en viss tid. Mange kommuner er fortsatt svært raske med å ta postlistene bort fra nettsidene sine.

Bare 36 kommuner (10,1 prosent) sier de ikke avpubliserer postlister etter en gitt tid. Dette er en kraftig forverring fra 2018, da 27 prosent av kommunene lot postlistene ligge på nett uten tidsbegrensninger.⁴

- 88 kommuner (24,6 prosent) sier de fjerner postjournalene allerede når det er gått tre måneder.⁵

Figur 2: Levetid for postlister på nett (blå kurve), sammenlignet med forrige undersøkelse i 2018 (stiplet kurve). Grafene viser den omfattende avpubliseringen av eldre postlister, og at det er svært få kommuner igjen som lar postlistene ligge uten tidsbegrensning.

I forbindelse med kontradiksjonsrunden, ble vi gjort oppmerksom på at leverandøren av en av de mest brukte innsynsløsningene oppgir 90 dager som “vanlig” levetid for postlistene på nett (!), og at minst en kommune derfor har lagt seg på denne praksisen. Figur 3 viser

⁴114 av 422 kommuner pluss Svalbard.

⁵På grunn av forskjeller i måten spørsmålene ble stilt på, er ikke tallene for tidlig avpublisering av postlister direkte sammenlignbare med 2018-tallene. I figur 2 er derfor tidsintervallene tre til seks måneder slått sammen til ett datapunkt.

Figur 3: Programvareselskapet som leverer innsynsløsningen til en rekke kommuner, har i sin brukermanual angitt 90 dager som “vanlig” levetid for postlistene på nett.

utdrag av den fem år gamle brukerdokumentasjonen, som vi har fått oversendt fra den aktuelle kommunen.

Det er selvsagt ikke opp til private leverandører å bestemme kriteriene for innsyn og åpenhet i Kommune-Norge.

Det er selskapet ACOS AS som er leverandør til den aktuelle postlisten i vårt eksempel. De leverer postlister til rundt 140 komuner i landet. Administrerende direktør Bent-Inge Storheim i ACOS AS uttaler til oss at kommunene står fritt til selv å konfigurere hvor langt tilbake i tid postliste skal være tilgjengelige.

“Kommunene står fritt til selv å konfigurere hvor langt tilbake i tid postlistene skal være tilgjengelig. Det er noe forskjellig praksis hos de ulike kommunene. Kommunene må ta en avveining mellom kravene i offentlighetsloven opp mot GDPR-bestemmelsene. Mange kommuner har praktisert en begrenset periode for utlegging av postlister for å redusere muligheten for å kunne sammenstille persondata over tid. Men som sagt kan kommuner selv justere hvor langt tilbake i tid de ønsker å gjøre data tilgjengelig i vår løsning”, sier administrerende direktør Bent-Inge Storheim i ACOS.

En normaltilstand med 3 måneders levetid på nett for postlistene er ikke akseptabelt. En slik hovedregel vitner i beste fall om sviktende forståelse for hvilken funksjon publiseringen av postlistene er ment å fylle. Et så kort tidsspenn som her, gjør det umulig å følge saker over tid – mange omfattende saker løper vanligvis over lengre perioder enn noen få måneder.

Figur 2 viser hvordan avpubliseringen av postlister nærmest umuliggjør langsiktige søk.

4.6 Store kommuner mest åpne

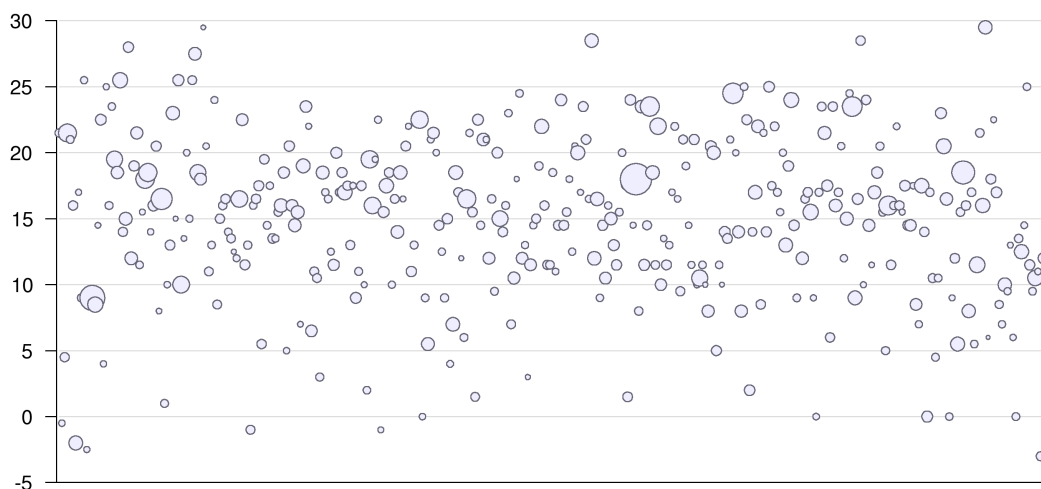
Et av funnene i undersøkelsen vi gjorde i 2018 var at folkerike kommuner hadde en tendens til å være mer åpne enn kommuner med lavt folketall. Den samme tendensen gjør seg gjeldende i år målt etter gjennomsnittlig poengsum.

Det er samtidig verdt å merke seg at det er flere småkommuner som gjør det sterkt i undersøkelsen, blant dem vinnerkommunen Modalen. Vestre Slidre er en annen liten kommune som gjør det sterkt, med sine 25,5 poeng.

Det er også en potensiell feilkilde, som gjør at enkelte små kommuner går glipp av muligheten til å få poeng: Enkelte av dem har ikke kommunale foretak. Det gjelder for eksempel Rindal i Trøndelag. Dette utgjør samtidig en liten andel av poengene, og vi mener det er viktig å belyse problemstillingen med åpenhet i foretakene på nasjonalt nivå.

Folketall.....	Antall	Poengsnitt
Over 100000	7	19,1
20-100000	55	16,3
10-20000	51	15,8
5-10000	69	15,2
3000-5000	46	13,8
2000-3000	53	14,6
1000-2000	54	14,1
Under 1000	21	12,2

Tabell 7: Gjennomsnittlig poengsum i kommunene, per folketall.

Figur 4: Sammenligning av innbyggertall og poengscore. Størrelsen på punktene tilsvareer innbyggertallet per 2020, og vertikal plassering angir samlet poengsum (y-aksen).

4.7 Journalføring av tekstmeldinger

Flere av kommunene opplyser at de mangler systemer for å journalføre SMS-er på en hensiktsmessig måte. Noen av kommunene skriver at de får inn få tekstmeldinger til arkivering, trass i at det er gitt beskjed om at også disse skal oversendes postmottaket.

En av respondentene opplyser at SMS-er som er relevante for saksbehandlingen skal journalføres, men legger til: *“Tallet på registrerte meldinger er dessverre mistenkelig lavt.”*

Det har likevel vært en liten forbedring siden forrige undersøkelse. I dag sier 43,1 prosent av kommunene at de journalfører tekstmeldinger, mot 38,3 prosent i 2018.⁶

4.8 Mindre åpenhet fra SV- og MDG-ordførere

I 2018 slo vi fast at de Senterparti-styrte kommunene var minst åpne. I år er det annerledes. Sp-kommunene ligger nå mer i midten av feltet, med en gjennomsnittelig poengsum på 13. Best gjør de to Venstre-styrte kommunene det, med en gjennomsnittelig poengsum på 22,3 poeng, mens MDG-styrte Vardø kommer dårligst ut med bare 7 poeng.

En må selvsagt være varsom med å trekke for store slutninger av dette når antallet kommuner som har ordfører fra de tre partiene som skiller seg ut i topp og bunn er så få.

Venstre-kommunene gjorde det for øvrig best også i 2018. Som i 2018 gjør Høyre-kommunen det bra. Ap-kommunene har også hevet seg noe. Men som en kan se av tabellen er det ikke stor forskjell på Ap på tredjeplass og ned til ”Andre” sjuende.

#	Parti	Ant.	Snitt
1	V	2	22,3
2	Frp	3	18,5
3	H	34	16,2
4	KrF	11	15,4
5	Ap	149	15,0
6	Sp	136	14,6
7	Andre	14	13,4
8	SV	6	11,9
9	MDG	1	7,0

Tabell 8: Gjennomsnittlig poengberegning for kommunene, gruppert etter ordførerens partitilhørighet.

4.9 Kontaktinformasjon

- 229 kommuner (64,1 prosent) har både telefonnummer og e-postadresser til flesteparten av politikerne på sine hjemmesider. Dette er litt høyere enn i 2018 (da hadde 58 prosent dette).
- 30 kommuner (8,4 prosent) hadde ingen av delene på sine hjemmesidener. Dette er en forbedring fra 2018, da 19 prosent ikke hadde noen av delene.

4.10 Byggesaker

- 44 prosent av kommunene har en eller annen form for byggesakssystem på nett. Dette er en økning siden 2018.

⁶2018: 162 av 422 kommuner pluss Svalbard. 2021: 154 av 356 kommuner pluss Svalbard.

4.11 Innsynsretten

- 65 kommuner (18,2 prosent) har ingen informasjon om innsynsretten på sine hjemmesider.
- 79 kommuner (22,1 prosent) har fått full pott – med omtale av innsynsrett/offentlighetsloven, lenke til loven og lenke til rettledning.

Det er flere kommuner som har informasjon ute nå enn i 2018, men noe færre som har fått full pott. Som vi påpekte i både 2018 og 2011: Dette er enkelt å gjøre noe med dette for kommunene, og vi anbefaler at det gjøres.

4.12 Styrevervregisteret – kommuner

- 245 kommuner (68,6 prosent) er registrert i KS' styrevervregister med både ansatte og politikere. I 2018 oppga 80 prosent av kommunene at de brukte registeret. Dette er en frivillig ordning, men det er bekymringsfullt at det her er en nedgang. 37 kommuner har bare registrert politikere i styrevervregisteret.⁷

4.13 Styrevervregisteret – foretak

- 72 av de kommunene som har mer enn 50 prosent eierskap i foretak, opplyser at disse foretakene er registrert i styrevervregisteret.
- 69 kommuner oppgir at de ikke har slike foretak eller selskaper. 39 av disse kommunene er for øvrig selv registrert i registeret.
- Det er bare ca 20 prosent av de aktuelle kommunene som har registrert eierskapet i registeret. Dette er skuffende lavt. Tallene er på nivå med 2018-undersøkelsen.

4.14 Retningslinjer

- 239 kommuner (66,9 prosent) oppgir at de har retningslinjer som skal sikre rask publisering i postlistene. I 2018 meldte 62,4 prosent av kommunene at de hadde slike retningslinjer.⁸

4.15 Forsinket publisering av postlister

- Antall kommuner som er raskt ute med å publisere har i praksis ikke endret seg siden siste undersøkelse. I 2018 klarte 45,4 prosent av kommunene å publisere innen to dager, og i 2021 er tallet 46,2 prosent.⁹
- 126 kommuner (35,3 prosent) fikk ut postlistene på mellom tre og fire dager.
- 21 kommuner (5,9 prosent) brukte mellom fem og sju dager på å publisere postlistene.
- 4 kommuner opplyser at de bruker mer enn syv virkedager på å publisere postlister på nett. Dette er i tilfelle en forbedring fra 2018, da 8 meldte det samme.

---

⁷Sørreisa kommune oppgir som eneste kommune at de kun har tatt med kommunens ansatte i registeret.

⁸264 av 422 kommuner pluss Svalbard.

⁹I 2018 publiserte 192 av 422 kommuner pluss Svalbard innen to dager. I 2021 var tilsvarende tall 165 av 356 kommuner pluss Svalbard.

4.16 Når publiseres politiske dokumenter?

- Alle kommuner oppgir at de publiserer politiske dokumenter, men 6 av dem (1,7 prosent) oppgir at disse blir publisert senere enn to døgn etter at de ble sendt ut til politikerne.

4.17 Når publiseres møteprotokoller?

- Alle kommuner oppgir at de publiserer møteprotokoller. 262 kommuner (73,4 prosent) publiserer disse raskt, det vil si én til to dager etter møtet.
- 58 kommuner (16,2 prosent) venter mer enn to dager før de publiserer protokollene.

4.18 Kommunale selskaper/foretak i kommunens postliste

- Av de 321 kommunene som svarte på spørsmålet, oppga 165 kommuner at de ikke tok med foretak og selskaper i sine postlister.
- Bare 29 kommuner (8,1 prosent) opplyser at alle foretakene deres er med i den publiserte postlisten. Tar vi med de kommunene som har svart at “noen” av foretakene er med, er det totalt 93 kommuner som har med alle eller noen foretak og selskaper i sine postlister (26,1 prosent).
- Enkelte mindre kommuner har ikke kommunale foretak, og går derfor glipp av muligheten til poeng på de to spørsmålene dette gjelder. Se noe utdypning i pkt. 4.6.

4.19 Kommunale selskaper/foretak som publiserer egen postliste

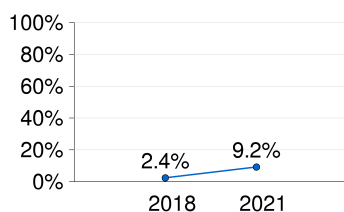
- 15 kommuner opplyser at alle deres kommunale foretak eller selskaper fører og publiserer egne postlister på nett.¹⁰
- Legger vi til dem som svarer at “noen” av foretakene fører og publiserer postlister, blir tallet 51.

---

¹⁰Gjelder følgende kommuner: Austevoll, Brønnøy, Fauske, Grimstad, Hammerfest, Harstad, Kvam, Nes, Oslo, Stavanger, Steinkjer, Stor-Elvdal, Ørland, Øyer, Øygarden

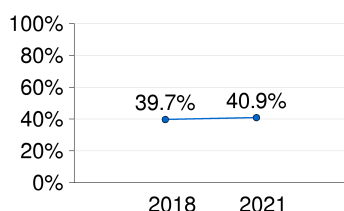
4.20 Tendenser siden forrige undersøkelse

Vi har sett nærmere på utvikling siden 2018 for noen utvalgte spørsmålsstillinger. For sammenlikningens skyld viser grafikken nedenfor andel av samtlige kommuner, og tar dermed høyde for at det var 422 kommuner i Norge i 2018, mot 356 i dag. Til forskjell fra 2018-rapporten, er alle kommuner tatt med i disse prosentregnestykkene, uansett om de har svart på spørsmålet eller ikke.

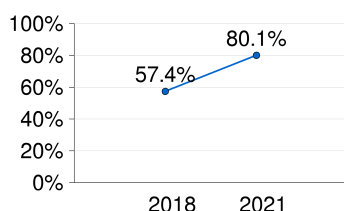
☹ Flere avslag på innsyn i arbeidsavtale

En større andel av kommunene avsto eller ignorerte innsynskravet vårt i år sammenlignet med 2018. Sist gang rapporterte vi om 10 kommuner som avsto innsyn i arbeidsavtalen til rådmannen, tilsvarende 2,4 prosent. I år var andelen hele 9,2 prosent — det er alt for dårlig.

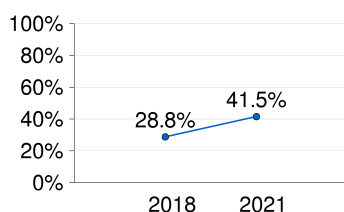
☹ Noen flere med lang behandlingstid

Andelen kommuner som brukte mer enn tre dager på å behandle begjæring om innsyn i rådmannens/kommunedirektørens arbeidsavtale har såvidt gått opp siden forrige gang vi gjennomførte undersøkelsen.

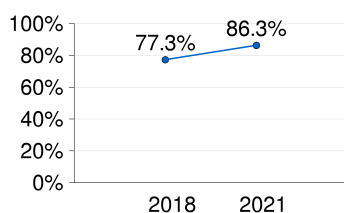
☺ Vanligere med avanserte søkefunksjoner

En stadig større andel kommuner tilbyr avansert søkefunksjonalitet i sine postlister på nettet. Her har det vært en positiv utvikling siden sist gang vi gjorde undersøkelsen.

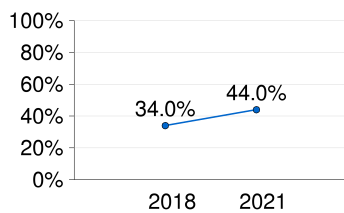
☺ Fremgang for fulltekst

Andelen som har publisert de fleste av sine dokumenter som fulltekst i postlisten på nett har økt betraktelig siden 2018. Men dette gjelder fortsatt færre enn halvparten av kommunene.

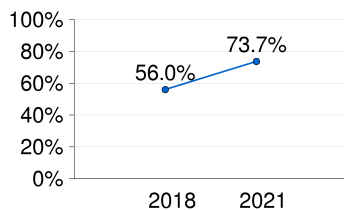
☺ Lettere å få kontakt med politikerne

Stadig flere kommuner publiserer én eller annen form for kontaktinformasjon til kommunens politikere på sine hjemmesider. Andelen har økt betydelig siden 2018.

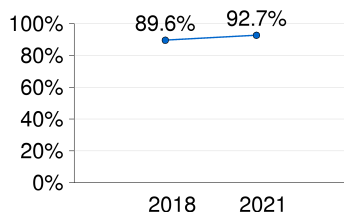
☺ Flere byggesaker på nett

Det er en stadig større andel av kommunene som legger byggesakssystemet sitt ut på nett i søkbar form. I 2018 gjaldt dette rundt 34 prosent av kommunene, et tall som har steget med nesten 10 prosentpoeng de siste tre årene.

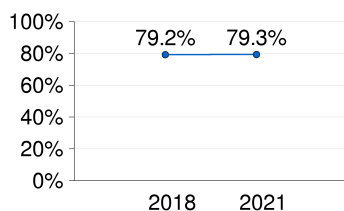
☺ Flere opplyser om innsynsretten

Snart en fjerdedel av kommunene har nå en eller annen form for informasjon om innsynsretten på sine hjemmesider. Dette spenner fra tilfeller der offentlighetsloven er nevnt, til dem som har lenket både til lovverket og rettlederen.

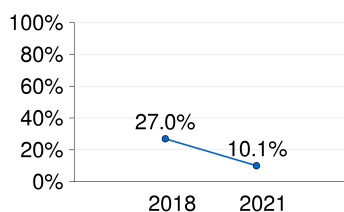
☺ Politiske saksdokumenter på nettsidene

Det har vært en liten økning i andelen kommuner som publiserer politiske saksdokumenter i fulltekst på nettsidene siden. Allerede i 2018 var denne andelen nokså høy — men nå har de altså økt til over 90 prosent.

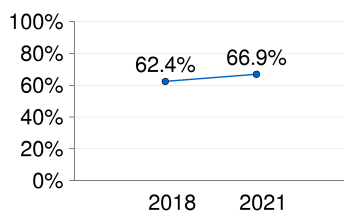
☺ Nedtur for styrevervregisteret

Her er det ikke bedring å spore, tvert i mot. Man kunne ønsket seg en økning, men i forhold til 2018 har det i stedet vært en ørliten nedgang i andelen kommuner som svarer at deres politikere og/eller ansatte er registrert i KS' frivillige styrevervregister.

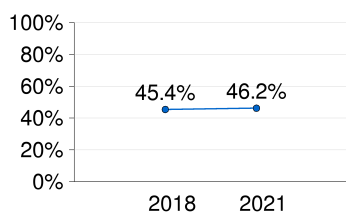
☺ Færre lar postlistene ligge

I 2018 så vi frem til at flere kommuner skulle følge etter de 27 prosentene som ikke slettet "gamle" postlister fra nettsidene sine. Nå viser det seg at denne andelen i stedet har rast med nesten to tredeler!

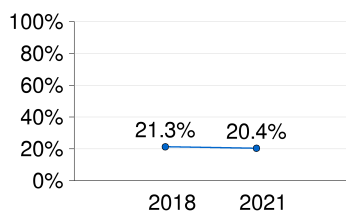
☺ Vanlig med retningslinjer for postlister

Hvis vi skal tro på svarene, er det en noe større andel i dag enn i 2018 som har egne retningslinjer som skal sikre rask publisering og oppdatering av postlister på kommunens nettsider.

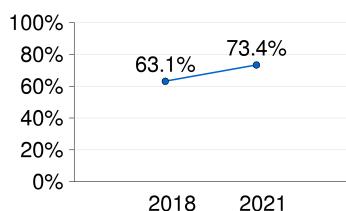
☹ Uendret postliste-publisering

Andel kommuner som er kjappe med postliste-publiseringsen er praktisk talt den samme i dag som ved undersøkelsen i 2018. I overkant av 45 prosent av kommunene legger ut postlistene på sine nettsider i løpet av 1-2 virkedager.

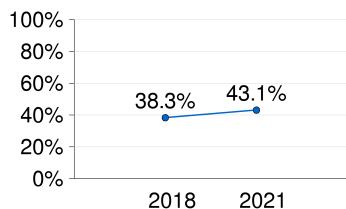
☹ Ikke flere interne dokumenter

Andelen kommuner som tar med alle interne dokumenter i den offentlige postjournalen har sunket litt siden 2018. Her hadde vi håpet på en opptur.

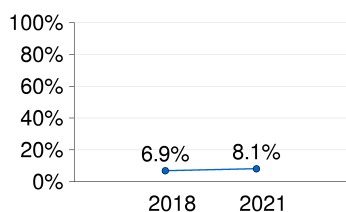
☺ Kjappere protokoller

En stadig større andel av kommunene får protokollene etter politiske møter ut på nettsidene sine i løpet av 1-2 dager.

☺ Noe mer journalføring av SMS-er

Nok et tall som helst burde vært betydelig høyere. Andelen kommuner som svarer "ja" på om de journalfører SMS-er har vokst med rundt fire prosentpoeng siden 2018. I dag sier over 40 prosent av kommunene at de gjør det.

☹ Svak økning av foretak i postlistene

Få kommuner som eier foretak/selskaper inkluderer postlistene fra disse i sine egne løsninger på nett. Riktignok en økning på ett prosentpoeng fra 2018, men 8,1 prosent er fortsatt ikke mye å skryte av.

5 Fylkesoversikt

#	Fylke	Antall	Median	Snitt
1	Agder	25	19	18,2
1	Møre og Romsdal	26	18	18,2
3	Oslo	1	18	18,0
4	Rogaland	23	17	16,1
5	Vestfold og Telemark	23	16,5	15,8
6	Innlandet	46	16	15,5
7	Trøndelag	38	15,25	15,3
8	Vestland	43	14	14,0
9	Viken	51	14,5	13,5
10	Troms og Finnmark	39	13,5	13,2
11	Nordland	41	12	13,0

Tabell 9: Poengsum per fylke, median og gjennomsnitt. Sortert fra best til dårligst etter gjennomsnitt.

5.1 Viken

#	Kommune	Poeng
1	Bærum	24,5
2	Drammen	23,5
2	Rælingen	23,5
4	Hole	20,5
4	Krødsherad	20,5
6	Moss	19,5
7	Rakkestad	19,0
8	Lier	18,5
9	Lillestrøm	18,0
10	Halden	17,5
10	Rollag	17,5
12	Aremark	17,0
12	Flå	17,0
12	Marker	17,0
15	Fredrikstad	16,5
15	Vestby	16,5
15	Nittedal	16,5
15	Sarpsborg	16,5
19	Asker	16,0
19	Skiptvet	16,0
19	Sigdal	16,0
22	Lørenskog	15,5
23	Jevnaker	14,5
23	Flesberg	14,5
23	Ål	14,5
23	Øvre Eiker	14,5
27	Hemsedal	14,0
28	Gjerdrum	13,0
29	Ringerike	12,5
30	Aurskog-Høland	12,0
30	Modum	12,0
30	Nesodden	12,0
33	Nore og Uvdal	11,5
33	Nannestad	11,5
33	Enebakk	11,5
33	Indre Østfold	11,5
37	Gol	10,5
38	Nordre Follo	10,0
39	Lunner	9,5
39	Hurdal	9,5
41	Kongsberg	9,0
42	Ullensaker	8,5
43	Nes	8,0
43	Frogn	8,0
45	Hol	7,0
45	Eidsvoll	7,0
47	Våler	6,0
48	Ås	5,5
49	Råde	5,0
50	Nesbyen	3,0
51	Hvaler	-1,0

Tabell 10: Poengoversikt, kommunene i Viken. I Viken har Hvaler, Råde ikke svart på undersøkelsen.

5.1.1 Viken: Bærum på topp, litt for mange på bunn

Landets største fylke ligger relativt lavt totalt.

- ☹ 19 av 51 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 47 av 51 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 51 av 51 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- 😊 51 av 51 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 67 av 102 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 21 av 51 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 48 av 51 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 21 av 51 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹ 47 av 51 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 38 av 51 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 5: Viken i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekunn) eller bra (smileunn).

Bærum er beste kommune i Viken, og landet med 24,5 poeng på en 15. plass totalt. Viken, fylket med desidert flest kommuner, er dermed helt ute av den desiderte topplista. Bærum kaprer topp-plasseringen blant annet fordi de svarte svært raskt på innsynskravene, men også fordi de har en god postliste og generelt gode rutiner for rask publisering både i postlistene og av politiske dokumenter. Men også Bærum har noe å gå på, da de opplyser at kommunale selskaper verken er i kommunenes postliste eller fører egne postlister på nett.

I tillegg til Bærum fortjener Drammen (23,5 p), Rælingen (23,5 p), Hole og Krødsherad (begge 20,5) heder. I rangeringen av fylkene ligger Viken helt nede på niende plass, med en gjennomsnittlig poengsum på 13,5. Snittet trekkes ned av flere kommuner med relativt sett lave poengsummer.

Et positivt funn i Viken er at samtlige kommuner faktisk besvarte begge våre innsynskrav. Dessverre ble bare 35 av de 102 innsynskravene behandlet i tråd lovens krav om saksbehandlingstid. Et annet positivt funn er at 47 av 51 kommuner har postlister med gode søkefunksjoner. Dette tilsvarer 92 prosent, godt over landssnittet på 78 prosent. 21 av 41 kommunen journalfører interne dokumenter, tilsvarende 51 prosent. Dette er noe under landssnittet på 56,8. Dessverre publiserer bare 19 av kommunene dokumenter i fulltekst.

5.2 Oslo

5.2.1 Oslo: Mye bra, men har forbedringspotensiale

Oslo har gode tekniske løsninger, men brukte lang tid på å besvare våre innsynskrav.

- ☹ Er ikke blant dem som publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 Har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 Innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ Innvilget ikke helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ Begge innsynskravene ble behandlet tregere enn lovkravets på tre dager
- 😊 Postlistene ligger ute på nett uten tidsbegrensning
- 😊 Har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsiden
- 😊 Journalfører interne dokumenter
- 😊 Publiserte politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 Har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 6: Oslo i et nøtteskall. Smilfjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekunn) eller bra (smileunn).

Oslo som fylke skiller seg naturlig nok ut, ved at det bare er én kommune i fylket. Poengsummen på 18 gir en god plassering på fylkesrangeringen (delt førsteplass), men en relativt beskjeden plassering på kommuneoversikten nasjonalt (delt 100. plass).

Det Oslo fortjener mest skryt for er at kommunenes politikere og ansatte er registrert i styrevervregisteret og at styremedlemmer og ansatte i de fleste kommunale foretakene er det samme. Dette “syndes” det mot mange steder, men heldigvis ikke i Oslo. Det er også positivt at de kommunale foretakene har egne poslister, og at noen av selskapene er inkludert i kommunenes postliste. Det er også positivt at noen interne dokumenter, og SMS-er, journalføres.

Det er også positivt at det ikke er noen tidsbegrensning for hvor lenge postlistene er tilgjengelige. Oslos postlister er i stor grad i einnsyn, noe som er positivt.

Oslo har fulltekstdokumenter i enkelte postlister, mens det ikke er det i andre. De får dermed bare “delvis” i vår undersøkelse.

Oslo brukte mer enn åtte dager på å besvare innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale. Det trekker selvsagt ned. Oslo har mange gode innsynsløsninger, men må også klare å prioritere slike innsynskrav. Det er også merkelig at kommunen, ifølge svaret de har sendt inn selv, ikke har informasjon om innsynsretten på nettsidene sine.

Som i 2018 fortjener for øvrig Plan- og bygningsetaten uforbeholden ros for en svært god og åpen tjeneste for innsyn i byggesaksforvaltningen, med avansert søkemuligheter og stort sett med fulltekstdokumenter (av nyere dato).

5.3 Innlandet

#	Kommune	Poeng
1	Vestre Slidre	25,5
2	Stor-Elvdal	25,0
3	Dovre	24,5
4	Søndre Land	23,5
5	Åsnes	22,5
6	Vang	22,0
6	Ringebu	22,0
6	Gjøvik	22,0
9	Elverum	21,5
10	Grue	21,0
11	Etnedal	20,5
12	Stange	18,5
12	Løten	18,5
12	Gausdal	18,5
15	Folldal	18,0
16	Eidskog	17,5
17	Ringsaker	17,0
17	Sør-Aurdal	17,0
17	Sør-Fron	17,0
20	Åmot	16,5
20	Lesja	16,5
22	Lom	16,0
22	Nord-Fron	16,0
22	Hamar	16,0
22	Sel	16,0
26	Øystre Slidre	15,5
27	Os	15,0
27	Kongsvinger	15,0
29	Vågå	14,5
29	Tolga	14,5
29	Engerdal	14,5
29	Sør-Odal	14,5
33	Tynset	14,0
33	Trysil	14,0
35	Skjåk	12,5
36	Nordre Land	11,5
36	Nord-Odal	11,5
36	Rendalen	11,5
39	Østre Toten	10,5
40	Øyer	9,5
41	Gran	8,5
42	Våler	8,0
43	Vestre Toten	6,5
44	Alvdal	2,0
45	Nord-Aurdal	1,5
46	Lillehammer	-2,0

Tabell 11: Poengoversikt, kommunene i Innlandet. I Innlandet har Alvdal ikke svart på undersøkelsen.

5.3.1 Innlandet: Småkommune imponerer

Flere kommuner i Innlandet har gode løsninger og rutiner.

- 😊 27 av 46 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 37 av 46 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 35 av 46 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- 😊 38 av 46 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- 😞 35 av 92 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 15 av 46 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 44 av 46 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😊 26 av 46 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 44 av 46 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 31 av 46 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 7: Innlandet i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).

Innlandet ligger på sjetteplass i rangeringen av fylkene (femte hvis vi ser bort fra Oslo), med en gjennomsnittlig sum på 15,4 poeng.

Aller best gjør Vestre Slidre det, med solide 25,5 poeng og en delt sjuende plass totalt. Innlandet har 11 av 46 kommuner over 20 poeng, og med det større andel av kommunene i toppsjiktet enn for eksempel Viken.

Vestre Slidre skiller seg positivt ut også nasjonalt. Kommunen besvarte begge våre innsynskrav innen en virkedag og har en god postliste med avanserte søkemuligheter og nedlastbare fulltekst-dokumenter. Ellers er de fleste viktige rutiner på plass.

En stor kommune som Lillehammer skiller seg ut i negativ retning, ved at de ikke besvarte vårt ene innsynskrav, mens det andre ble besvart etter mer enn åtte dager. Lillehammer har heller ikke fulltekstdokumenter i postlisten. Nord-Odal (totalt 11,5 poeng) er en av to kommuner i landet som i praksis ikke har postliste på nett. Postlisten de har ble på undersøkelsestidspunktet ikke oppdatert pga ressursproblemer. Det er svært synd, også fordi postlisten de tidligere pleide å oppdatere har gode søkemuligheter. 37 av fylkets 46 kommuner har postlister med gode søkemuligheter, og det er positivt.

5.4 Vestfold og Telemark

#	Kommune	Poeng
1	Porsgrunn	24,0
2	Sandefjord	22,5
3	Skien	22,0
4	Horten	19,0
5	Larvik	18,5
5	Færder	18,5
7	Hjartdal	17,5
8	Tokke	17,0
8	Tinn	17,0
10	Nissedal	16,5
10	Drangedal	16,5
10	Vinje	16,5
10	Kragerø	16,5
14	Kviteseid	16,0
14	Tønsberg	16,0
16	Nome	14,5
17	Midt-Telemark	14,0
18	Fyresdal	13,5
19	Siljan	11,5
20	Bamble	10,5
21	Notodden	10,0
21	Holmestrand	10,0
23	Seljord	4,5

Tabell 12: Poengoversikt, kommunene i Vestfold og Telemark. Alle kommunene i Vestfold og Telemark har svart på undersøkelsen.

5.4.1 Vestfold og Telemark: Byene gjør det sterkt

Kommunene i Vestfold og Telemark gjør det jevnt over relativt bra, men har noen klare forbedringsmuligheter.

- ☹ 9 av 23 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 22 av 23 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 22 av 23 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 21 av 23 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 22 av 46 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 8 av 23 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 23 av 23 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 13 av 23 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 22 av 23 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 17 av 23 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

***Figur 8:** Vestfold og Telemark i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmann) eller bra (smilemann).*

Vestfold og Telemark ligger på en femteplass (fjerde hvis vi ser bort fra Oslo), med en gjennomsnittlig sum på 15,8 poeng. Porsgrunn gjør det best, med 24 poeng, tett fulgt av Sandefjord (22,5 p) og Skien (22 p). Det er de tre eneste kommunene i fylket som er i "tetgruppen" med mer enn 20 poeng.

Porsgrunn har mye på plass, og skal særlig ha ros for journalføringspraksisen i de kommunale selskapene. Kommunen journalfører også SMS-er, noe bare 48,4 prosent av kommunene på landsbasis gjør.

Generelt gjør de større kommunene det noe bedre enn de mindre også her, med et unntak av Tønsberg, som ligger nede på en 14. plass totalt i fylket med 16 poeng.

Ellers er poengsummene noe jevnere fordelt enn i de andre fylkene, og kun Seljord kommer svært dårlig ut med sine 4,5 poeng. Seljord er en av få kommuner som har PDF-postliste, som vanskeliggjør søk. Kommunen brukte også mer enn åtte virkedager på å besvare begge våre innsynskrav.

Sett under ett er det positivt at 22 av 23 kommuner har postlister med gode søkemuligheter. Det er mindre positivt at bare 9 av 23 kommuner publiserer de fleste dokumenter i fulltekst.

23 av 23 kommuner har kontaktinformasjon til politikere på nettsidene sine - bra!

Vi setter også stor pris på at samtlige av fylkets kommuner besvarte vår undersøkelse.

5.5 Agder

#	Kommune	Poeng
1	Grimstad	29,5
2	Kvinesdal	28,5
3	Valle	25,0
4	Kristiansand	23,5
4	Gjerstad	23,5
6	Vennesla	22,5
6	Bykle	22,5
6	Vegårshei	22,5
9	Åmli	21,0
10	Iveland	20,0
10	Bygland	20,0
10	Lindesnes	20,0
13	Evje og Hornnes	19,0
14	Farsund	17,0
15	Tvedestrand	16,5
16	Lillesand	15,5
17	Arendal	15,0
18	Flekkefjord	14,5
18	Risør	14,5
20	Birkenes	13,0
20	Åseral	13,0
22	Lyngdal	12,0
22	Sirdal	12,0
24	Froland	11,5
25	Hægebostad	4,0

Tabell 13: Poengoversikt, kommunene i Agder. Alle kommunene i Agder har svart på undersøkelsen.

5.5.1 Agder: To kommuner på pallen

Agder-kommunene har hevet seg betraktelig siden 2018.

- ☹ 5 av 25 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 23 av 25 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 21 av 25 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 21 av 25 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 8 av 50 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 3 av 25 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 23 av 25 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😊 18 av 25 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 24 av 25 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 18 av 25 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

***Figur 9:** Agder i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).*

Sammen med Møre og Romsdal gjør Agder det best blant fylkene, med en solid gjennomsnittlig score på 18,2 poeng, og hele ni kommuner over 20 poeng. Aller best gjør vinner Grimstad det, med sine 29,5 poeng av totalt 34,5.

Grimstad gjør naturlig nok veldig mye bra: Postlistene er gode, og med god “levetid”. De besvarte innsynskravene våre i løpet av en virkedag. Kommunale foretak har egen postliste på nett. SMS-er og interne dokumenter journalføres og politiske dokumenter publiseres raskt. Forbilledlig.

Men også i en “mønsterkommune” som Grimstad er det enkelte grep som kan tas for å sikre enda større åpenhet og innsynsmuligheter. Det mest åpenbare er at de i dag ikke har fulltekstdokumenter i postlisten. Politiske saksdokumenter er heller ikke tilgjengelige i fulltekst på kommunens nettsider.

Kvinesdal fortjener også honnør, med sine 28,5 poeng – en tredje-plass nasjonalt. Kvinesdal gjør det meste riktig, og har i motsetning til Grimstad fulltekstdokumenter både i postlistene og knyttet til de politiske sakene. Veldig bra. Det eneste som gjorde at Kvinesdal ikke havnet helt til topps var at kommunale foretak ikke er i kommunes postliste, og at ikke alle foretakene har egen postliste. Kvinesdal ga for øvrig innsyn raskt, men sladdet navnet på ordfører og kommunaldirektøren i den første oversendelsen, uten å oppgi hjemmel for det (en slik hjemmel finnes etter vårt syn heller ikke). Vi vurderte å gi “delvis innsyn” for dette, men falt etter tvil ned på at innsyn var gitt, siden det er offentlig tilgjengelig hvem personene faktisk er.

Sett bort fra det sistnevnte ville en blanding av Grimstad og Kvinesdals praksis vært uslåelig i denne sammenhengen.

Det er verdt å merke seg at både Grimstad og Kvinesdal gjør det betraktelig bedre enn i 2018. Det samme gjelder egentlig også generelt, Vest-Agder og Aust-Agder lå begge under gjennomsnittet i 2018, men er nå oppe på pallen.

5.6 Rogaland

#	Kommune	Poeng
1	Hå	27,5
2	Sauda	25,5
2	Randaberg	25,5
4	Hjelmeland	25,0
5	Time	22,0
6	Eigersund	21,5
7	Haugesund	20,5
8	Tysvær	20,0
9	Sandnes	18,5
9	Gjesdal	18,5
11	Suldal	17,5
12	Bjerkreim	17,0
13	Stavanger	16,5
14	Klepp	16,0
15	Vindafjord	15,0
16	Strand	14,5
17	Sola	13,0
18	Karmøy	10,5
19	Sokndal	9,0
20	Bokn	7,0
21	Utsira	6,0
22	Kvitsøy	3,0
23	Lund	1,0

Tabell 14: Poengoversikt, kommunene i Rogaland. I Rogaland har Kvitsøy ikke svart på undersøkelsen.

5.6.1 Rogaland: Bare hver fjerde postliste har fulltekstdokumenter

Rogaland blir rangert på 6. plass av fylkene i Åpenhetsbarometeret.

- ☹ 6 av 23 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- ☹ 17 av 23 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- ☺ 22 av 23 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 18 av 23 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 19 av 46 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 4 av 23 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- ☺ 21 av 23 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 10 av 23 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹ 20 av 23 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- ☹ 15 av 23 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 10: Rogaland i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).

Hå er beste kommune i Rogaland, og med 27,5 poeng lander Jæren-kommunen på en samlet 6. plass på landsoversikten. Hå svarte på begge innsynskravene i løpet av én virkedag, kommunen journalfører tekstmeldinger, og kommunale foretak er inkludert i kommunens postliste. Randaberg og Sauda er nummer to og tre i fylket.

Utsira, Kvitsøy og Lund havner på de nederste plasseringene i fylket. Kommunene Time, Tysvær og Hå ga innsyn i begge innsynskravene i løpet av en virkedag, og Haugesund og Eigersund brukte en og to dager på å gi innsyn. Det er sterkt. Ellers er det for mange av kommunene i Rogaland som bruker for lang tid på å behandle innsynskrav.

Med unntak av Utsira har alle kommunene i Rogaland postlister som åpner for at man kan bla kronologisk etter dokumenter. I 17 av fylkets 23 kommuner har postlista avanserte søkemuligheter. Det kan søkes både i angitte tidsperioder, fritekst og andre søkemuligheter. Dette er funksjoner som øker innsynsmulighetene betraktelig. Bare 6 av 23 kommuner (26 prosent) i Rogaland har postlister der de fleste dokumentene er klikkbare fulltekstdokumenter. Dette er betydelig svakere enn landssnittet på 41,5 prosent.

I Rogaland har 85 prosent av kommunene svart at de offentliggjør både epostadresse og telefonnummer til kommunens politikere. Dette er bedre enn landssnittet på 64,1 prosent, og det reduserer avstanden mellom innbyggere og folkevalgte.

Samtlige kommuner i fylket legger ut politiske saksdokumenter i fulltekst på kommunens nettside. Også her er Rogaland bedre enn landsgjennomsnittet. Kun 5 prosent av kommunene har ingen retningslinjer for avpublisering, det burde vært mer. 68 prosent av kommunene i Rogaland svarer at de avpubliserer postlistene etter maksimalt 23 måneder. En avpublisering av postlistene reduserer muligheten for å følge saker over tid. Totalt svarer 39 prosent av kommunene i Rogaland at de journalfører noen eller alle interne dokumenter i postjournalen, dette er lavere enn landsgjennomsnittet på 49,8 prosent. Under halvparten av kommunene i Rogaland journalfører tekstmeldinger, og dette er omtrent som landsgjennomsnittet.

5.7 Vestland

#	Kommune	Poeng
1	Modalen	29,5
2	Øygarden	25,5
3	Stad	24,0
4	Kvinnherad	23,5
5	Samnanger	22,5
6	Vik	21,0
7	Kvam	20,5
8	Askøy	20,0
9	Kinn	18,5
9	Bømlo	18,5
11	Hyllestad	17,5
11	Sogndal	17,5
13	Sunnfjord	17,0
13	Bremanger	17,0
15	Fjaler	16,5
16	Tysnes	16,0
16	Austevoll	16,0
16	Austrheim	16,0
19	Høyanger	15,5
20	Voss	14,5
20	Eidfjord	14,5
22	Stord	14,0
23	Masfjorden	12,5
23	Lærdal	12,5
25	Bjørnafjorden	12,0
25	Aurland	12,0
27	Stryn	11,5
27	Vaksdal	11,5
27	Etne	11,5
30	Osterøy	11,0
30	Askvoll	11,0
32	Fedje	10,0
33	Gulen	9,0
33	Bergen	9,0
33	Ullensvang	9,0
33	Ulvik	9,0
37	Gloppen	8,5
38	Solund	8,0
39	Alver	5,5
39	Sveio	5,5
41	Fitjar	5,0
42	Luster	4,5
43	Årdal	-3,0

Tabell 15: Poengoversikt, kommunene i Vestland. I Vestland har Årdal ikke svart på undersøkelsen.

5.7.1 Vestland: Suveren vinner

Vinnerkommunen i Vestland er også vinner nasjonalt. Ellers er det mange kommuner som har et visst forbedringspotensiale.

- 😊 29 av 43 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 30 av 43 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 30 av 43 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- 😊 23 av 43 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- 😞 27 av 86 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 8 av 43 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 40 av 43 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😞 18 av 43 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 42 av 43 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 33 av 43 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

***Figur 11:** Vestland i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strek-munn) eller bra (smile-munn).*

Vestland ligger med sin gjennomsnittlige poengsum på 13,5 litt under midten, og det er derfor relativt stort forbedringspotensiale.

Modalen, som altså er vinner også nasjonalt, ligger suverent øverst med sine 29,5 poeng. Det er derfor verdt å se nærmere på hva de gjør. I korte trekk er det meste på plass, med gode systemer og rutiner, og raskt svar på våre innsynskrav, og alle relevante personer og verv registrert i styrevervregisteret. I motsetning til med-vinner Grimstad har Modalen også fulltekstdokumenter både i postlistene og knyttet til de politiske sakene. Det eneste som trekker ned etter vår vurdering er at postlistene ikke “lever” lenger enn 6-11 måneder. Men dette er også lenger enn de tre månedene mange kommuner dessverre har som standard. Modalen har heller ikke egne postlister for de kommunale foretakene sine, og derfor ikke fått poeng på dette punktet. Dette oppveies heldigvis i praksis av at disse er en del av kommunens vanlige postliste, og at det derfor reelt sett er gode innsynsmuligheter.

Det er ellers åtte kommuner som får mer enn 20 poeng. Øygarden er med sine 25,5 poeng er “helt der oppe”.

Bergen skuffer med 9 poeng. Det trekker blant annet ned at vi ikke fikk svar på vårt innsynskrav i ordførers lønn og vederlag - etter loven et avslag.

Totalt sett er det også litt å gå på. I sum får Vestland bare full score i vår “smilefjes”-test på to målepunkter - kontaktinfo til politikere og politiske dokumenter på nett.

Den gjennomsnittlige poengsummen dras ned av at 27 av 86 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager, og at 18 av 43 kommuner ikke journalfører interne dokumenter.

Verst gjør Årdal det. De har ikke besvart noen av innsynskravene eller spørreskjemaet til undersøkelsen (som er sendt til e-postadressen som er oppgitt på kommunenes nettside).

På de øvre målepunktene scores det på det jevne. Vi håper flere Vestland-kommuner i framtiden vil kunne strekke seg til å være på nivå med Modalen.

5.8 Møre og Romsdal

#	Kommune	Poeng
1	Ulstein	28,0
2	Stranda	23,5
3	Hustadvika	21,5
3	Aure	21,5
5	Vanylven	20,5
5	Volda	20,5
5	Sykkylven	20,5
8	Sande	20,0
9	Ålesund	19,5
9	Surnadal	19,5
11	Herøy	19,0
12	Kristiansund	18,5
12	Tingvoll	18,5
14	Molde	17,5
14	Hareid	17,5
14	Sula	17,5
14	Rauma	17,5
14	Smøla	17,5
19	Averøy	17,0
20	Aukra	15,5
20	Gjemnes	15,5
22	Sunndal	14,5
23	Vestnes	13,5
24	Ørsta	13,0
24	Fjord	13,0
26	Giske	11,5

Tabell 16: Poengoversikt, kommunene i Møre og Romsdal. Alle kommunene i Møre og Romsdal har svart på undersøkelsen.

5.8.1 Møre og Romsdal: Er en av de to mest åpne fylkene i landet

I 2018 var Møre og Romsdal på 5. plass av fylkene i landet. I år er de best, sammen med Agder.

- ☹ 13 av 26 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 23 av 26 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 23 av 26 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 23 av 26 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 26 av 50 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- 😊 3 av 26 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 23 av 26 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- 😊 18 av 26 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 25 av 26 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 21 av 26 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 12: Møre og Romsdal i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmann) eller bra (smilemann).

Ulstein rager øverst på fylkeslista til Møre og Romsdal med 28 poeng, noe som gir kommunen 5. plass i landet. Nest øverst finner vi Stranda med 23,5 poeng, etterfulgt av Aure med 21,5 poeng. Svakest i fylket er Giske med 11,5 poeng, Sunndal på 12,5 poeng og den nye kommunen Fjord på 13 poeng sammen med Ørsta.

Totalt svarte 54 prosent av kommunene i Møre og Romsdal på innsynskrav i arbeidsavtalen til kommunedirektøren innen tre virkedager. Kommunene Vanylven, Stranda, Aukra og Vestnes svarte samme dag som innsynskravet ble sendt. Samtlige kommuner i Møre og Romsdal har svart på undersøkelsen, og samtlige kommuner har postlister som åpner for kronologiske søk. Det er bra.

Bare 15 prosent av fylkets kommuner mangler avanserte søkemuligheter på sine postlister. Dette er bedre enn landssnittet, der nesten hver femte kommune bare har enkel søkemulighet på postlistene.

Av kommunene i Møre og Romsdal oppgir 61,5 prosent at de publiserer både epostadresse og telefonnummer til politikerne, noe som er litt svakere enn landsgjennomsnittet. Tre kommuner oppgir at de ikke offentliggjør denne type informasjon, og bykommunen Kristiansund er en av disse. Med unntak av én kommune, svarer alle i Møre og Romsdal at de legger ut politiske saksdokumenter i fulltekst på kommunens nettside. Det er bra.

I Møre og Romsdal svarer 11,5 prosent at de ikke har retningslinjer for å avpublisere postlistene, noe som er litt bedre enn landsgjennomsnittet. 54 prosent av kommunene svarer at de avpubliserer postlistene etter maksimalt 23 måneder. En avpublisering av postlistene reduserer muligheten for å følge saker over tid.

Totalt svarer 69 prosent av kommunene i Møre og Romsdal at de journalfører noen eller alle interne dokumenter i postjournalen, dette er bedre enn landsgjennomsnittet. Av de 26 kommunene i Møre og Romsdal svarer 61,5 at de journalfører tekstmeldinger, og dette er bedre enn landsgjennomsnittet på drøyt 42 prosent.

5.9 Trøndelag

#	Kommune	Poeng
1	Rindal	24,5
2	Steinkjer	23,0
2	Grong	23,0
4	Ørland	22,5
5	Overhalla	21,5
6	Orkland	21,0
7	Nærøysund	20,0
8	Trondheim	18,5
9	Malvik	18,0
9	Leka	18,0
9	Oppdal	18,0
12	Selbu	17,0
13	Namsskogan	16,5
14	Heim	16,0
14	Indre Fosen	16,0
14	Stjørdal	16,0
14	Namsos	16,0
18	Osen	15,5
18	Flatanger	15,5
20	Røros	15,0
20	Hitra	15,0
20	Røyrvik	15,0
20	Levanger	15,0
24	Snåsa	14,5
25	Frøya	14,0
26	Tydal	13,5
26	Inderøy	13,5
26	Åfjord	13,5
29	Holtålen	13,0
30	Midtre Gauldal	12,0
30	Verdal	12,0
32	Skaun	11,5
32	Rennebu	11,5
34	Lierne	10,0
35	Frosta	9,0
36	Melhus	8,0
37	Meråker	5,5
38	Høylandet	5,0

Tabell 17: Poengoversikt, kommunene i Trøndelag. I Trøndelag har Høylandet ikke svart på undersøkelsen.

5.9.1 Trøndelag: Liten kommune gjør det best

Rindal gjør det skarpt, mens Trondheim havner midt på treet.

- ☹ 15 av 38 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 32 av 38 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 35 av 38 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 31 av 38 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 32 av 66 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 11 av 38 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 31 av 38 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 14 av 38 kommuner journalfører interne dokumenter
- 😊 36 av 38 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- 😊 27 av 38 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 13: Trøndelag i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmann) eller bra (smilemann).

Trøndelag plasserer seg på denne rangeringen som de gjør i landet geografisk: Litt under midten, med en delt sjetteplass med 15,5 poeng.

Trønder-kommunene har derfor litt å gå på. Det er sju Trønder-kommuner som har mer enn 20 poeng, og Rindal er fylkesvinner, med 24 poeng, en meget akseptabel sum.

Rindal er et eksempel på en relativt liten kommune som gjør det bra, og som derfor er et unntak fra den generelle trenden om at store kommuner gjør det noe bedre. Rindal har det meste på stell i denne undersøkelsen, med gode postlister, raske svar på innsynskravene og god håndtering av politiske dokumenter og informasjon. De har i denne sammenheng uflaks ved at de ikke har kommunale foretak, og at derfor ikke har fått mulighet for å få poeng på disse kategoriene.

Trondheim har 18,5 poeng - et halvt poeng mer enn Oslo og høyt over Bergen (9 poeng). Trønder-hovedstaden bør likevel ha ambisjoner om å komme høyere neste gang, og sikre bedre åpenhet og innsynsmuligheter.

Trønder-kommunene fortjener ellers honnør for at hele 32 av 38 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter, og at 31 av 38 kommuner har kontaktinformasjon til politikere ute på nett.

Mindre bra er det at bare 16 av 38 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst, at 11 av 38 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder og at 32 av 66 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager.

5.10 Nordland

#	Kommune	Poeng
1	Fauske	25,0
2	Vefsn	24,0
2	Nesna	24,0
4	Alstahaug	23,5
5	Hadsel	21,0
5	Meløy	21,0
5	Herøy	21,0
8	Hattfjelldal	20,5
9	Lurøy	20,0
9	Dønna	20,0
11	Rødøy	19,5
12	Bø (Nordl.)	19,0
13	Rana	17,0
14	Lødingen	15,5
15	Narvik	15,0
16	Vega	14,0
16	Brønnøy	14,0
18	Gildeskål	13,5
19	Leirfjord	13,0
20	Vevelstad	12,5
21	Røst	12,0
22	Værøy	11,5
22	Vestvågøy	11,5
24	Grane	11,0
24	Øksnes	11,0
24	Saltdal	11,0
24	Bindal	11,0
28	Hamarøy	10,5
28	Bodø	10,5
30	Sørfold	10,0
30	Træna	10,0
32	Steigen	9,0
32	Moskenes	9,0
34	Andøy	8,5
35	Sømna	7,0
36	Flakstad	6,0
37	Vågan	2,0
38	Hemnes	1,5
39	Evenes	0,0
39	Sortland	0,0
41	Beiarn	-2,5

Tabell 18: Poengoversikt, kommunene i Nordland. I Nordland har Sømna, Steigen, Evenes, Vågan, Sortland ikke svart på undersøkelsen.

5.10.1 Nordland: Hver tredje kommune med fulltekst dokumenter

I Åpenhetsbarometeret er Nordland det mest lukkede fylket i landet

- ☹ 13 av 41 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- ☹ 27 av 41 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- ☹ 36 av 41 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 37 av 41 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 29 av 82 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 8 av 41 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- ☹ 29 av 41 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 21 av 41 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹ 36 av 41 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- ☹ 20 av 41 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 14: Nordland i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekmann) eller bra (smilemann).

Ingen fylker i landet ender med en svakere poengfangst i Åpenhetsbarometeret enn Nordland. Med 25 poeng står Fauske øverst på fylkeslista i Nordland. Kommunen utmerket seg blant annet med å svare på begge innsynskravene i løpet av én virkedag, kommunens postliste hadde avanserte søkefunksjoner, de fleste dokumenter i postlista er klikkbare.

I bunnen i fylket ligger Beiaren med -2,5 poeng. Nordland-kommunen blir med dette den nest svakeste kommunen i landet.

Til sammen ga 38,5 prosent av kommunene innsyn i arbeidsavtale og godtgjørelse innen tre virkedager, og 14,6 prosent har sendt ut arbeidsavtalen i løpet av én virkedag. 63,4 prosent av kommunene har postlister med avansert søkefunksjon, og dette er under landsgjennomsnittet på 78,2 prosent. Bare 32 prosent av kommunene i Nordland publiserer klikkbare fulltekstdokumenter på sin postliste, det er svakere enn landsgjennomsnittet på 41,5 prosent.

Bare 56 prosent av kommunene i Nordland publiserer både epostadresse og telefonnummer til politikerne på sin nettside. Landsnittet er på 64,1 prosent. Nesten 15 prosent av kommunene oppgir at de ikke offentliggjør noen kontaktinformasjon til politikerne.

Sju kommuner har ikke svart på om de legger ut politiske saksdokumenter i fulltekst på kommunens nettsider. Av de 34 kommunene som har svart på spørsmålet oppgir samtlige at de publiserer denne type dokumenter i fulltekst.

I Nordland svarer 15 prosent av kommunene at de ikke har retningslinjer for å avpublisere postlistene, men nesten hver tredje kommune svarer at de avpubliserer sine postlister innen tre eller fem måneder. Dette svekker innbyggernes mulighet til å følge en sak over tid.

Totalt svarer 51,2 prosent av kommunene i fylket at de journalfører noen eller alle interne dokumenter i postjournalen. Landsgjennomsnittet er på 49 prosent. Av de 41 kommunene i Nordland svarer 61 prosent at de ikke journalfører tekstmeldinger. Dette er en god del svakere enn landsgjennomsnittet på 46,5 prosent.

5.11 Troms og Finnmark

#	Kommune	Poeng
1	Harstad	28,5
2	Vadsø	24,0
3	Hammerfest	23,0
4	Sør-Varanger	22,5
5	Lyngen	22,0
5	Lavangen	22,0
5	Dyrøy	22,0
8	Tromsø	21,5
8	Storfjord	21,5
8	Salangen	21,5
11	Kvænangen	21,0
12	Gratangen	17,0
13	Balsfjord	16,5
14	Alta	15,5
14	Målselv	15,5
14	Tjeldsund	15,5
17	Hasvik	14,5
18	Senja	14,0
18	Bardu	14,0
20	Porsanger	13,5
21	Kautokeino	13,0
21	Sørreisa	13,0
23	Båtsfjord	12,0
24	Nordreisa	10,5
25	Nesseby	10,0
25	Berlevåg	10,0
25	Måsøy	10,0
28	Kåfjord	9,5
28	Karasjok	9,5
30	Skjervøy	9,0
31	Nordkapp	8,5
32	Vardø	7,0
33	Kvæfjord	6,0
34	Gamvik	4,0
35	Tana	0,0
35	Ibestad	0,0
35	Karlsøy	0,0
38	Lebesby	-0,5
39	Loppa	-1,0

Tabell 19: Poengoversikt, kommunene i Troms og Finnmark. I Troms og Finnmark har Vardø, Kvæfjord, Loppa, Tana ikke svart på undersøkelsen.

5.11.1 Troms og Finnmark: Hver tredje kommune har kontaktinfo til politikerne

Noe fremgang siden 2018, men det er fortsatt en del å gå på.

- ☹ 12 av 39 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- ☹ 27 av 39 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 39 av 39 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- ☹ 36 av 39 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹ 35 av 78 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹ 7 av 39 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- ☹ 25 av 39 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹ 18 av 39 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹ 34 av 39 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- ☹ 18 av 39 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Figur 15: Troms og Finnmark i et nøtteskall. Smilefjesene er et uhøytidelig uttrykk for de vurderingene POU og Kommunal rapport har gjort av hva vi mener er dårlig (surmunn), tvilsomt (strekunn) eller bra (smileunn).

Beste kommune i Troms og Finnmark er Harstad med 28,5 poeng. Kommunen sikrer seg med dette en plass på pallen i rangeringen for hele landet, og Harstad har et godt forsprang på de andre kommunene i sitt fylke. Harstad gjør det blant annet meget sterkt med å gi innsyn i begge innsynskravene i løpet av én virkedag. Kommunen har også postlister med gode søkefunksjoner og de fleste dokumentene er klikkbare fulltekstdokumenter. Nest best i Troms og Finnmark er Vadsø med 24 poeng, og hakk i hæl følger Hammerfest med 23 poeng. I bunnen av fylket finner vi Tana med 0 poeng, Lebesby med - 0,5 poeng og Loppa med - 1 poeng. Totalt ga 56,4 prosent av kommunene i Troms og Finnmark innsyn i arbeidsavtalen med kommunedirektøren innen offentlighetens saksbehandlingskrav om maksimalt tre dager, og av disse ga nesten en tredjedel av kommunene innsyn i løpet av én virkedag. Det er meget bra. Litt over 30 prosent av kommunene i Troms og Finnmark publiserer klikkbare fulltekstdokumenter i sine postlister. Dette er en god del svakere enn landsgjennomsnittet på 41,5 prosent. På landsbasis svarer 64,1 prosent av kommunene at de publiserer både epostadresse og telefonnummer til kommunens politikere. I Troms og Finnmark legger drøyt 43 prosent av kommunene ut begge typer kontaktinformasjon til politikerne. Hver fjerde kommune svarer at de offentliggjør verken epostadresse eller telefonnummer til de folkevalgte. Dette er et svakt resultat. Alle kommunene i Troms og Finnmark som har svart på om de legger ut politiske saksdokumenter på kommunens nettsider, har svart bekreftende på dette. Det er bra. Nesten hver femte kommune i Troms og Finnmark har svart at de avpubliserer postlistene innen tre måneder. Dette er noe bedre enn landssnittet. Under halvparten av kommunene i fylket journalfører alle eller noen interne dokumenter i postjournalen. Sivilombudet har slått fast at når en tekstmelding har informasjonsverdi og inngår i saksbehandling, skal dokumentet journalføres. Av de kommunene i Troms og Finnmark som har svart på om de journalfører tekstmeldinger, har nesten 58 prosent svart nei.

5.12 Svalbard

Svalbard administreres av sysselmanen med status som statsforvalter. Styresettet er særegent og avviker så pass mye fra forvaltningen av kommunene, at vi har valgt å holde Svalbard utenfor rangeringen i undersøkelsen.

Vi har vurdert postlistene til Svalbard for å undersøke innsynsmulighetene i forvaltningen, og vi har bedt om innsyn i arbeidsavtalen til sysselmanen. Postlistene til Sysselmanen er organisert inn i den statlige publiseringstjenesten eInnsyn.

Postlistene er kronologiske, noe som ville ha gitt ett poeng. Postlistene har avansert søkefunksjon, som innebærer full pott med to poeng, men ingen av dokumentene vi har søkt på har vært klikkbare fulltekstdokumenter. Innsyn i dokumentene må bestilles, noe som utgjør en viss skranke mot løpende innsyn i forvaltningen.

6 Feilkilder og kvalitetssikring

Det vil i denne undersøkelsen, som i de fleste andre av denne typen, være feil og svakheter.

Vi har gjort vårt beste i vår egen kartlegging av kommunens postlister og håndtering av innsynskrav, og vi har kvalitetssikret dette ved at alle svar vi har funnet er sendt de enkelte kommunene, med mulighet til å komme med innsigelser. De vi har fått har vi vurdert på selvstendig grunnlag.

Utover dette kan det selvsagt ha sneket seg inn enkelte feil her og der, i det store puslespillet en slik undersøkelse er. En potensiell feilkilde er at enkelte kommuner har besvart innsynskravene til Altinn. Disse svarene har vi jevnt over oppdaget senere enn de andre. Vi tror ikke vi har gått glipp av noen, men kan ikke utelukke det fullstendig. Samtlige kommuner har også fått mulighet til å påpeke eventuelt manglende registrering av svar i kontradiksjonsrunden.

6.1 Om sammenlikningene med 2018

Vi har holdt mange av årets tall opp mot forrige undersøkelse, som ble gjort i 2018. Når prosentverdiene vi oppgir for 2018 ikke alltid stemmer eksakt med prosentverdiene i den opprinnelige rapporten fra 2018, så skyldes det i hovedsak at vi i år regner prosent av *alle kommunene* i det aktuelle året — ikke bare av de som faktisk besvarte spørsmålene.

6.2 Forutsetter korrekte svar

Vi har hatt tillit til at kommunene som har svart på vårt spørreskjema har svart korrekt. De fleste spørsmålene er det også bare den enkelte kommune selv som kan besvare, og vi har ingen mulighet til å kontrollere om en kommune melder inn et optimistisk bilde sammenlignet med virkeligheten. Enkelte av disse spørsmålene ble i 2018 undersøkt selv av Pressens offentlighetsutvalg.

I kontradiksjonsrunden (se seksjon 3.5, s. 14) med kommunene opplevde vi den gang at flere av kommunene faktisk hadde informasjon som ikke var registrert, men at denne for en utenforstående var vanskelig å finne. Vi har derfor vurdert at det gir bedre kvalitet på undersøkelsen at kommunene selv registrerer også disse svarene. Vårt inntrykk er for øvrig at det ikke er noen grunn til å betvile noen av svarene, og at funnene i stor grad stemmer med vårt inntrykk når vi gjør enkelte “stikkprøver”.

De kommunene som etter gjentatte purringer ikke har svart på vårt spørreskjema, har ikke oppnådd noen poeng på disse spørsmålene. De har heller ikke fått noen minuspoeng, slik enkelte svar gir. Man kan si det gir et urimelig negativt bilde av disse kommunene. På den annen side kan det ses på som nettopp et uttrykk for manglende åpenhet, når man ignorerer (evt ikke har kapasitet til å besvare) en slik undersøkelse.

Vi har for øvrig forsøkt å sjekke så godt vi kan at kommunene som ikke har svart har fått våre henvendelser. Fem av de som ikke har svart har bekreftet mottak av e-postene. Ni av dem har besvart innsynskrav som er sendt til samme adresse.

Postliste-testen baserte seg på en manuell test der vi gikk inn på hver enkelt kommune og undersøkte om det var en tilgjengelig postliste, og hvilken funksjoner denne hadde. For å få full score måtte kommunen ha en postliste med mulighet til fritekstsøk, og som var søkbar i tid, samt med fulltekstpublisering av dokumenter.

Dersom det kommer frem korreksjoner vi bør ta hensyn til i etterkant av publiseringen av denne undersøkelsen, vil vi oppdatere svarene og poenggivningen i undersøkelsen, slik at det blir liggende på nett.

Tekstdelen av rapporten vil imidlertid være basert på det bildet vi har pr. 27. september 2021. Vi antar at enkeltkorreksjoner vil ha liten effekt på det store bildet vi tegner i undersøkelsen, siden vi har kvalitetssikret såpass mye og det dreier seg om så mange kommuner i alt.

6.3 Manglende svar og feilmargin

Undersøkelsen har en svært god svarprosent på 95,8 for det eksterne spørreskjemaet. For individuelle spørsmål varierer antallet manglende svar noe, men ligger i alle tilfeller mellom 80 og 100 prosent av alle 356 kommunene.¹¹

For 11 av 23 spørsmål lå svarprosenten på over 90. Bare to spørsmål hadde lavere svarprosent enn 85.¹² Oversikt over svarfordelingen for alle spørsmålene, med tilhørende svarprosenter, starter på side 61.

Manglende svar kan gi skjevheter i resultatene dersom kommunene som ikke har svart representerer en svarfordeling som ville vært vesentlig forskjellig fra de andres.

Gitt undersøkelsens tema og natur, er det kanskje ikke urimelig å anta at kommuner som ikke svarer heller ikke ville havnet i toppsjiktet poengmessig, og at det dermed kan oppstå skjevheter. For spørsmålene med lavest svarprosent kan andelen kommuner som har valgt et bestemt svaralternativ i aller verste fall være opptil 15-20 prosentpoeng for lavt — selv om vi tror det er nokså usannsynlig.

6.4 “Åpen”, men på hvilken måte?

Det er relevant å diskutere hvorvidt de kriteriene vi har satt opp i undersøkelsen gir et reelt bilde av åpenheten i kommunene.

En kommune har for eksempel påpekt at de vanligvis bruker kort tid på å besvare ”vanlige” innsynskrav i dokumenter fra postlista, og at våre innsynskrav som var sendt til postmottaket hadde havnet litt mellom ulike stoler. Dette er i og for seg en relevant innvending. Men det ville vært umulig for oss å gjøre en kvantitativ undersøkelse basert på slike innsynskrav, fordi vi ikke nødvendigvis ville funnet like saker i de ulike kommunenes postlister.

Pressens offentlighetsutvalg har i mange sammenhenger også påpekt at prøvesteinen på åpenhet er kontroversielle saker. Vi har sett – både i kommunale og statlige organer – at åpenheten først settes på prøve der dokumenter og innsyn kan resultere i kritikk av forvaltningens håndtering av saker. Derfor kan det fremstå som et paradoks at en kommune som Gjerdrum, som har høstet velfortjent skryt for sin tilnærming til innsyn og offentlighet i kjølvannet av det tragiske leirraset i desember 2020, ikke havner høyere opp enn “midt på treet”-plasseringen de har med sine 13 poeng. Men det viser også at de har litt å strekke seg etter når det kommer til åpenhet også i hverdagen.

Dessverre er det umulig å måle nettopp disse poengene i en kvantitativ undersøkelse, da de fleste kommuner heldigvis ikke opplever alvorlige kriser så ofte. Disse krisene vil også være ulike, og det vil være umulig å sette opp like kriterier å måle etter.

Selv om vi ikke kan fortelle hele sannheten om hvor åpen den enkelte kommune er, mener vi at denne undersøkelsen bringer frem viktig informasjon om åpenhet i norske kommuner. Den gir en oppdatert oversikt for kommunene over hva som “i det minste må være til stede” for å kalle kommunen åpen.

6.5 Rettelser

Det var dessverre noen kommuner som ble rammet av feilregistreringer:

Alver kommune var registrert med ”enkelt” og ikke ”avansert” søk i postlistene. Dette var feil, noe Alver kommune også gjorde oss oppmerksomme på i kontradiksjonsrunden. Dessverre ble ikke databasen vår oppdatert, slik intensjonen var. Det er gjort i etterkant, og Alver har derfor fått et poeng mer nå enn det de hadde i den første versjonen.

---

¹¹Spørsmålene fra det interne skjemaet, som POU har fylt ut, har nær 100 i svarprosent.

¹²Spørsmålene med lavest svarprosent var: “Fører og publiserer kommunale foretak egen postliste på nett?”, og “Er styremedlemmer og ansatte i kommunale foretak/selskaper registrert i styreverregisteret?”.

I den første versjonen av rapporten var Lindesnes kommune registrert med manglende svar på § 9-innsynskravet. Det var feil, de hadde svart innen en virkedag, men dette var ikke registrert av oss. De fikk derfor tre minuspoeng på dette punktet i den første undersøkelsen, mens de skulle ha tre poeng. Lindesnes ender derfor på 20 poeng i den oppdaterte versjonen av undersøkelsen - en svært respektabel poengsum.

Også for Vennesla ble det feil fra vår side. De besvarte begge våre innsynskrav raskt, men det ene svaret ble ikke registrert riktig, og det ble stående som innkommet senere enn åtte dager, selv om det kom allerede etter en dag. Kommunen fikk dermed to minuspoeng, mens den skulle hatt tre plusspoeng. Altså en forskjell på hele fem poeng. Vennesla har nå 22,5 poeng, en meget respektabel sum. Vi beklager at det ble feil i den første rapporten. Vennesla påpekte feilregistreringen i kontradiksjonsrunden, men ved en inkurie, som vi i pressen pleier å si når vi ikke har en god forklaring på hvorfor noe ble feil, ble det ikke oppdatert riktig fra vår side.

Sunndal ble også rammet av en slik inkurie. De har en postliste med avansert søk, men det var registret fra vår side at de ikke hadde det. Sunndal har etter oppdateringen 14,5 poeng.

Herøy i Nordland ble rammet av feil fra vår side, som trolig skyldes at det er to kommuner i Norge som har dette navnet. Herøy besvarte våre innsynskrav raskt, og har en god og moderne postliste. Disse momentene ble aldri registrert i vårt interne skjema for Nordland-kommunen. Vi innfører rutiner for å sikre at dette ikke skal skje igjen. Vi har nå oppdatert vår oversikt, og Herøy har nå 21 poeng, en meget respektabel sum.

Lillesand kommune var registrert med to feilregistreringer: De har en postjournal med "enkel" søkefunksjon, men det korrekte er "avansert". I tillegg hadde de oppgitt at de publiserte postliste 3-4 dager etter journalføring. De har nå oppgitt at de har en forsinkelse på bare to dager. Etter justeringen av disse to punktene får Lillesand to poeng mer, og har nå 15,5 poeng.

Vi beklager disse feilene, og skal gjøre vårt beste for å unngå tilsvarende ved senere anledninger. I tillegg til rettelsene og beklagelsen ovenfor har vi gitt offentlige beklagelser til Herøy, Vennesla og Lindesnes ¹³.

---

¹³<https://www.heroyfjerdingen.no/en-beklagelse-til-heroey-kommune.6417707-255536.html>
<https://www.fvn.no/mening/leserinlegg/i/L5jGqV/vennesla-er-en-aapen-kommune-kommune>
<https://www.l-a.no/meninger/i/5GjzBX/en-beklagelse-til-lindenes-kommune>

Appendiks

A Tabeller og figurer

A.1 Svar på innsynskrav

POU begjærte innsyn i åpenbart offentlige dokumenter fra hver kommune, og målte tiden det tok å behandle/innfri innsynskravet. Poengfordelingen var som følger:

Respons.....	Poeng (§3 / §9)
1 virkedag	3,0 / 3,0
2-3 virkedager	2,0 / 2,0
4-5 virkedager	0,0 / 0,0
6-7 virkedager	-1,0 / -1,0
8 virkedager eller mer	-2,0 / -2,0
Delvis innsyn	-2,0 / -1,0
Avslag på innsyn	-3,0 / -3,0

Tabell 20: Poengberegning for antallet dager brukt på å innvilge innsynsbegjæringene i to åpenbart offentlig dokumenter. De oppgitte poengsummene gjelder henholdsvis arbeidsavtalen til Rådmannen / sammenstilling av godgjørelser.

89 kommuner oversendte dokumentene innen 1 virkedag, og oppnådde dermed beste poengsum på 3,0 for sin behandling av innsynsbegjæringen:

Kommune	Poengsum
Alstahaug	3,0
Askøy	3,0
Aukra	3,0
Berlevåg	3,0
Bygland	3,0
Bykle	3,0
Bø (Nordl.)	3,0
Bømlo	3,0
Båtsfjord	3,0
Dovre	3,0
Drammen	3,0
Drangedal	3,0
Dyrøy	3,0
Eidfjord	3,0
Elverum	3,0
Etnedal	3,0
Farsund	3,0
Fauske	3,0
Flatanger	3,0
Følldal	3,0
Frøya	3,0
Gausdal	3,0
Gjerstad	3,0
Grimstad	3,0
Grong	3,0
Halden	3,0
Hamar	3,0
Harstad	3,0

Kommune	Poengsum
Herøy	3,0
Hjartdal	3,0
Høylandet	3,0
Hå	3,0
Iveland	3,0
Jevnaker	3,0
Karmøy	3,0
Kristiansand	3,0
Krødsherad	3,0
Kvinesdal	3,0
Kviteseid	3,0
Kvæfjord	3,0
Kvænangen	3,0
Lavangen	3,0
Leka	3,0
Lesja	3,0
Lier	3,0
Lyngen	3,0
Lærdal	3,0
Løten	3,0
Malvik	3,0
Marker	3,0
Modalen	3,0
Nesna	3,0
Nordreisa	3,0
Os	3,0
Overhalla	3,0
Rakkestad	3,0
Randaberg	3,0
Rennebu	3,0
Ringebu	3,0
Rælingen	3,0
Rødøy	3,0
Salangen	3,0
Samnanger	3,0
Skien	3,0
Skjåk	3,0
Sogndal	3,0
Steigen	3,0
Steinkjer	3,0
Stjørdal	3,0
Storfjord	3,0
Surnadal	3,0
Søndre Land	3,0
Sør-Varanger	3,0
Time	3,0
Tysnes	3,0
Tysvær	3,0
Ulstein	3,0
Valle	3,0
Vang	3,0
Vanylven	3,0
Vegårshei	3,0
Vestnes	3,0
Vestre Slidre	3,0
Ørland	3,0
Øygarden	3,0

Kommune	Poengsum
Ål	3,0
Ålesund	3,0
Åmli	3,0
Åsnes	3,0

Tabell 21: Kommuner med høyeste score for behandling av innsynsbegjæring (sortert alfabetisk).

A.2 Alfabetisk resultatliste

Tabellen viser alle kommunene i alfabetisk rekkefølge, med rangering og poengsum. Kommuner som ikke har svart på undersøkelsen er markert med rødt.

#	Kommune.....	Fylke	Poeng
23	Alstahaug	Nordland	23,5
172	Alta	Troms og Finnmark	15,5
341	Alvdal	Innlandet	2,0
328	Alver	Vestland	5,5
308	Andøy	Nordland	8,5
124	Aremark	Viken	17,0
184	Arendal	Agder	15,0
155	Asker	Viken	16,0
270	Askvoll	Vestland	11,0
75	Askøy	Vestland	20,0
172	Aukra	Møre og Romsdal	15,5
50	Aure	Møre og Romsdal	21,5
242	Aurland	Vestland	12,0
242	Aurskog-Høland	Viken	12,0
155	Austevoll	Vestland	16,0
155	Austrheim	Vestland	16,0
124	Averøy	Møre og Romsdal	17,0
140	Balsfjord	Troms og Finnmark	16,5
276	Bamble	Vestfold og Telemark	10,5
210	Bardu	Troms og Finnmark	14,0
355	Beiarn	Nordland	-2,5
298	Bergen	Vestland	9,0
283	Berlevåg	Troms og Finnmark	10,0
270	Bindal	Nordland	11,0
227	Birkenes	Agder	13,0
124	Bjerkreim	Rogaland	17,0
242	Bjørnafjorden ..	Vestland	12,0
276	Bodø	Nordland	10,5
318	Bokn	Rogaland	7,0
124	Bremanger	Vestland	17,0
210	Brønnøy	Nordland	14,0
75	Bygland	Agder	20,0
34	Bykle	Agder	22,5
15	Bærum	Viken	24,5
88	Bø (Nordl.)	Nordland	19,0
93	Bømlo	Vestland	18,5
242	Båtsfjord	Troms og Finnmark	12,0
15	Dovre	Innlandet	24,5
23	Drammen	Viken	23,5
140	Drangedal	Vestfold og Telemark	16,5

#	Kommune	Fylke	Poeng
42	Dyrøy	Troms og Finnmark	22,0
75	Dønna	Nordland	20,0
193	Eidfjord	Vestland	14,5
112	Eidskog	Innlandet	17,5
318	Eidsvoll	Viken	7,0
50	Eigersund	Rogaland	21,5
50	Elverum	Innlandet	21,5
253	Enebakk	Viken	11,5
193	Engerdal	Innlandet	14,5
253	Etne	Vestland	11,5
66	Etnedal	Innlandet	20,5
346	Evenes	Nordland	0,0
88	Evje og Hornnes	Agder	19,0
124	Farsund	Agder	17,0
11	Fauske	Nordland	25,0
283	Fedje	Vestland	10,0
332	Fitjar	Vestland	5,0
140	Fjaler	Vestland	16,5
227	Fjord	Møre og Romsdal	13,0
324	Flakstad	Nordland	6,0
172	Flatanger	Trøndelag	15,5
193	Flekkefjord	Agder	14,5
193	Flesberg	Viken	14,5
124	Flå	Viken	17,0
106	Folldal	Innlandet	18,0
140	Fredrikstad	Viken	16,5
313	Frogn	Viken	8,0
253	Froland	Agder	11,5
298	Frosta	Trøndelag	9,0
210	Frøya	Trøndelag	14,0
220	Fyresdal	Vestfold og Telemark	13,5
93	Færder	Vestfold og Telemark	18,5
337	Gamvik	Troms og Finnmark	4,0
93	Gausdal	Innlandet	18,5
220	Gildeskål	Nordland	13,5
253	Giske	Møre og Romsdal	11,5
172	Gjemnes	Møre og Romsdal	15,5
227	Gjerdrum	Viken	13,0
23	Gjerstad	Agder	23,5
93	Gjesdal	Rogaland	18,5
42	Gjøvik	Innlandet	22,0
308	Gloppen	Vestland	8,5
276	Gol	Viken	10,5
308	Gran	Innlandet	8,5
270	Grane	Nordland	11,0
124	Gratangen	Troms og Finnmark	17,0
1	Grimstad	Agder	29,5
31	Grong	Trøndelag	23,0
58	Grue	Innlandet	21,0
298	Gulen	Vestland	9,0
58	Hadsel	Nordland	21,0
112	Halden	Viken	17,5
155	Hamar	Innlandet	16,0
276	Hamarøy	Nordland	10,5
31	Hammerfest	Troms og Finnmark	23,0
112	Hareid	Møre og Romsdal	17,5
3	Harstad	Troms og Finnmark	28,5

#	Kommune	Fylke	Poeng
193	Hasvik	Troms og Finnmark	14,5
66	Hattfjelldal	Nordland	20,5
66	Haugesund	Rogaland	20,5
155	Heim	Trøndelag	16,0
343	Hemnes	Nordland	1,5
210	Hemsedal	Viken	14,0
58	Herøy	Nordland	21,0
88	Herøy	Møre og Romsdal	19,0
184	Hitra	Trøndelag	15,0
112	Hjartdal	Vestfold og Telemark	17,5
11	Hjelmeland	Rogaland	25,0
318	Hol	Viken	7,0
66	Hole	Viken	20,5
283	Holmestrand	Vestfold og Telemark	10,0
227	Holtålen	Trøndelag	13,0
88	Horten	Vestfold og Telemark	19,0
293	Hurdal	Viken	9,5
50	Hustadvika	Møre og Romsdal	21,5
352	Hvaler	Viken	-1,0
112	Hyllestad	Vestland	17,5
337	Hægebostad	Agder	4,0
172	Høyanger	Vestland	15,5
332	Høylandet	Trøndelag	5,0
6	Hå	Rogaland	27,5
346	Ibestad	Troms og Finnmark	0,0
220	Inderøy	Trøndelag	13,5
155	Indre Fosen	Trøndelag	16,0
253	Indre Østfold	Viken	11,5
75	Iveland	Agder	20,0
193	Jevnaker	Viken	14,5
293	Karasjok	Troms og Finnmark	9,5
346	Karlsøy	Troms og Finnmark	0,0
276	Karmøy	Rogaland	10,5
227	Kautokeino	Troms og Finnmark	13,0
93	Kinn	Vestland	18,5
155	Klepp	Rogaland	16,0
298	Kongsberg	Viken	9,0
184	Kongsvinger	Innlandet	15,0
140	Kragerø	Vestfold og Telemark	16,5
23	Kristiansand	Agder	23,5
93	Kristiansund	Møre og Romsdal	18,5
66	Krødsherad	Viken	20,5
66	Kvam	Vestland	20,5
3	Kvinesdal	Agder	28,5
23	Kvinnherad	Vestland	23,5
155	Kviteseid	Vestfold og Telemark	16,0
339	Kvitsøy	Rogaland	3,0
324	Kvæfjord	Troms og Finnmark	6,0
58	Kvænangen	Troms og Finnmark	21,0
293	Kåfjord	Troms og Finnmark	9,5
93	Larvik	Vestfold og Telemark	18,5
42	Lavangen	Troms og Finnmark	22,0
351	Lebesby	Troms og Finnmark	-0,5
227	Leirfjord	Nordland	13,0
106	Leka	Trøndelag	18,0
140	Lesja	Innlandet	16,5
184	Levanger	Trøndelag	15,0

#	Kommune	Fylke	Poeng
93	Lier	Viken	18,5
283	Lierne	Trøndelag	10,0
354	Lillehammer	Innlandet	-2,0
172	Lillesand	Agder	15,5
106	Lillestrøm	Viken	18,0
75	Lindesnes	Agder	20,0
155	Lom	Innlandet	16,0
352	Loppa	Troms og Finnmark	-1,0
345	Lund	Rogaland	1,0
293	Lunner	Viken	9,5
75	Lurøy	Nordland	20,0
335	Luster	Vestland	4,5
242	Lyngdal	Agder	12,0
42	Lyngen	Troms og Finnmark	22,0
237	Lærdal	Vestland	12,5
172	Lødingen	Nordland	15,5
172	Lørenskog	Viken	15,5
93	Løten	Innlandet	18,5
106	Malvik	Trøndelag	18,0
124	Marker	Viken	17,0
237	Masfjorden	Vestland	12,5
313	Melhus	Trøndelag	8,0
58	Meløy	Nordland	21,0
328	Meråker	Trøndelag	5,5
210	Midt-Telemark	Vestfold og Telemark	14,0
242	Midtre Gauldal	Trøndelag	12,0
1	Modalen	Vestland	29,5
242	Modum	Viken	12,0
112	Molde	Møre og Romsdal	17,5
298	Moskenes	Nordland	9,0
84	Moss	Viken	19,5
172	Målselv	Troms og Finnmark	15,5
283	Måsøy	Troms og Finnmark	10,0
155	Namsos	Trøndelag	16,0
140	Namsskogan	Trøndelag	16,5
253	Nannestad	Viken	11,5
184	Narvik	Nordland	15,0
313	Nes	Viken	8,0
339	Nesbyen	Viken	3,0
18	Nesna	Nordland	24,0
242	Nesodden	Viken	12,0
283	Nesseby	Troms og Finnmark	10,0
140	Nissedal	Vestfold og Telemark	16,5
140	Nittedal	Viken	16,5
193	Nome	Vestfold og Telemark	14,5
343	Nord-Aurdal	Innlandet	1,5
155	Nord-Fron	Innlandet	16,0
253	Nord-Odal	Innlandet	11,5
308	Nordkapp	Troms og Finnmark	8,5
283	Nordre Follo	Viken	10,0
253	Nordre Land	Innlandet	11,5
276	Nordreisa	Troms og Finnmark	10,5
253	Nore og Uvdal	Viken	11,5
283	Notodden	Vestfold og Telemark	10,0
75	Nærøysund	Trøndelag	20,0
106	Oppdal	Trøndelag	18,0
58	Orkland	Trøndelag	21,0

#	Kommune.....	Fylke	Poeng
184	Os	Innlandet	15,0
172	Osen	Trøndelag	15,5
106	Oslo	Oslo	18,0
270	Osterøy	Vestland	11,0
50	Overhalla	Trøndelag	21,5
220	Porsanger	Troms og Finnmark	13,5
18	Porsgrunn	Vestfold og Telemark	24,0
88	Rakkestad	Viken	19,0
124	Rana	Nordland	17,0
7	Randaberg	Rogaland	25,5
112	Rauma	Møre og Romsdal	17,5
253	Rendalen	Innlandet	11,5
253	Rennebu	Trøndelag	11,5
15	Rindal	Trøndelag	24,5
42	Ringebu	Innlandet	22,0
237	Ringerike	Viken	12,5
124	Ringsaker	Innlandet	17,0
193	Risør	Agder	14,5
112	Rollag	Viken	17,5
23	Rælingen	Viken	23,5
84	Rødøy	Nordland	19,5
184	Røros	Trøndelag	15,0
242	Røst	Nordland	12,0
184	Røyrvik	Trøndelag	15,0
332	Råde	Viken	5,0
50	Salangen	Troms og Finnmark	21,5
270	Saltdal	Nordland	11,0
34	Samnanger	Vestland	22,5
75	Sande	Møre og Romsdal	20,0
34	Sandefjord	Vestfold og Telemark	22,5
93	Sandnes	Rogaland	18,5
140	Sarpsborg	Viken	16,5
7	Sauda	Rogaland	25,5
155	Sel	Innlandet	16,0
124	Selbu	Trøndelag	17,0
335	Seljord	Vestfold og Telemark	4,5
210	Senja	Troms og Finnmark	14,0
155	Sigdal	Viken	16,0
253	Siljan	Vestfold og Telemark	11,5
242	Sirdal	Agder	12,0
253	Skaun	Trøndelag	11,5
42	Skien	Vestfold og Telemark	22,0
155	Skiptvet	Viken	16,0
298	Skjervøy	Troms og Finnmark	9,0
237	Skjåk	Innlandet	12,5
112	Smøla	Møre og Romsdal	17,5
193	Snåsa	Trøndelag	14,5
112	Sogndal	Vestland	17,5
298	Sokndal	Rogaland	9,0
227	Sola	Rogaland	13,0
313	Solund	Vestland	8,0
346	Sortland	Nordland	0,0
18	Stad	Vestland	24,0
93	Stange	Innlandet	18,5
140	Stavanger	Rogaland	16,5
298	Steigen	Nordland	9,0
31	Steinkjer	Trøndelag	23,0

#	Kommune	Fylke	Poeng
155	Stjørdal	Trøndelag	16,0
11	Stor-Elvdal	Innlandet	25,0
210	Stord	Vestland	14,0
50	Storfjord	Troms og Finnmark	21,5
193	Strand	Rogaland	14,5
23	Stranda	Møre og Romsdal	23,5
253	Stryn	Vestland	11,5
112	Sula	Møre og Romsdal	17,5
112	Suldal	Rogaland	17,5
193	Sunndal	Møre og Romsdal	14,5
124	Sunnfjord	Vestland	17,0
84	Surnadal	Møre og Romsdal	19,5
328	Sveio	Vestland	5,5
66	Sykkylven	Møre og Romsdal	20,5
318	Sømna	Nordland	7,0
23	Søndre Land	Innlandet	23,5
124	Sør-Aurdal	Innlandet	17,0
124	Sør-Fron	Innlandet	17,0
193	Sør-Odal	Innlandet	14,5
34	Sør-Varanger	Troms og Finnmark	22,5
283	Sørfold	Nordland	10,0
227	Sørreisa	Troms og Finnmark	13,0
346	Tana	Troms og Finnmark	0,0
42	Time	Rogaland	22,0
93	Tingvoll	Møre og Romsdal	18,5
124	Tinn	Vestfold og Telemark	17,0
172	Tjeldsund	Troms og Finnmark	15,5
124	Tokke	Vestfold og Telemark	17,0
193	Tolga	Innlandet	14,5
50	Tromsø	Troms og Finnmark	21,5
93	Trondheim	Trøndelag	18,5
210	Trysil	Innlandet	14,0
283	Træna	Nordland	10,0
140	Tvedestrand	Agder	16,5
220	Tydal	Trøndelag	13,5
210	Tynset	Innlandet	14,0
155	Tysnes	Vestland	16,0
75	Tysvær	Rogaland	20,0
155	Tønsberg	Vestfold og Telemark	16,0
308	Ullensaker	Viken	8,5
298	Ullensvang	Vestland	9,0
5	Ulstein	Møre og Romsdal	28,0
298	Ulvik	Vestland	9,0
324	Utsira	Rogaland	6,0
18	Vadsø	Troms og Finnmark	24,0
253	Vaksdal	Vestland	11,5
11	Valle	Agder	25,0
42	Vang	Innlandet	22,0
66	Vanylven	Møre og Romsdal	20,5
318	Vardø	Troms og Finnmark	7,0
18	Vefsn	Nordland	24,0
210	Vega	Nordland	14,0
34	Vegårshei	Agder	22,5
34	Vennesla	Agder	22,5
242	Verdal	Trøndelag	12,0
140	Vestby	Viken	16,5
220	Vestnes	Møre og Romsdal	13,5

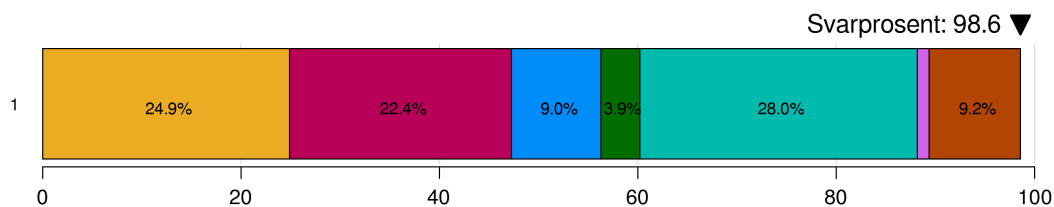

#	Kommune.....	Fylke	Poeng
7	Vestre Slidre ...	Innlandet	25,5
323	Vestre Toten ...	Innlandet	6,5
253	Vestvågøy	Nordland	11,5
237	Vevelstad	Nordland	12,5
58	Vik	Vestland	21,0
184	Vindafjord	Rogaland	15,0
140	Vinje	Vestfold og Telemark	16,5
66	Volda	Møre og Romsdal	20,5
193	Voss	Vestland	14,5
253	Værøy	Nordland	11,5
341	Vågan	Nordland	2,0
193	Vågå	Innlandet	14,5
313	Våler	Innlandet	8,0
324	Våler	Viken	6,0
270	Øksnes	Nordland	11,0
34	Ørland	Trøndelag	22,5
227	Ørsta	Møre og Romsdal	13,0
276	Østre Toten ...	Innlandet	10,5
193	Øvre Eiker	Viken	14,5
293	Øyer	Innlandet	9,5
7	Øygarden	Vestland	25,5
172	Øystre Slidre ...	Innlandet	15,5
220	Åfjord	Trøndelag	13,5
193	Ål	Viken	14,5
84	Ålesund	Møre og Romsdal	19,5
58	Åmli	Agder	21,0
140	Åmot	Innlandet	16,5
356	Årdal	Vestland	-3,0
328	Ås	Viken	5,5
227	Åseral	Agder	13,0
34	Åsnes	Innlandet	22,5

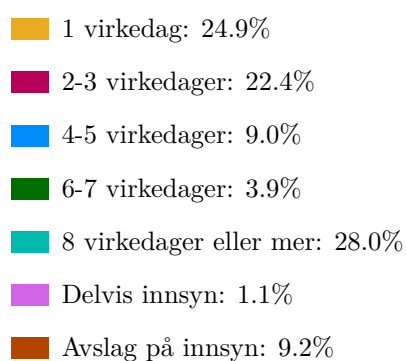
Tabell 22: Alle kommunene, alfabetisk sortert. Kommuner som ikke har svart på undersøkelsen, er markert med rødt.

B Svarfordeling

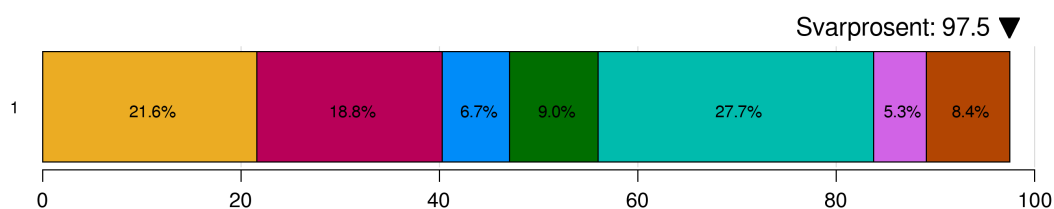
B.1 Hvor mange *virkedager* brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?

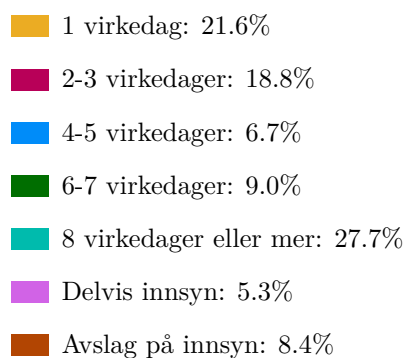
Figur 16: Svarfordeling.

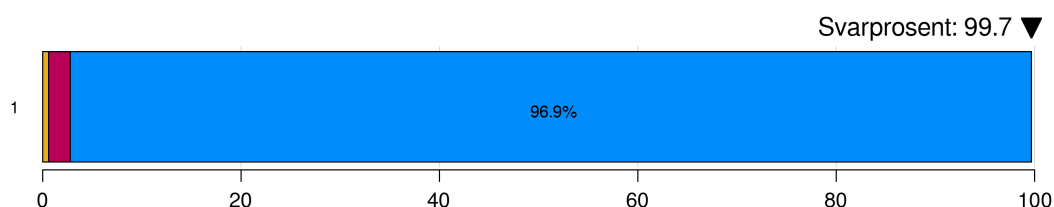
B.2 Hvor mange *virkedager* brukte kommunen på å innvilge innsynskravet?

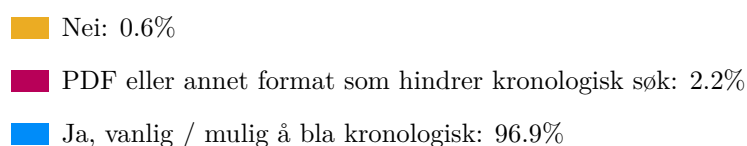
Figur 17: Svarfordeling.

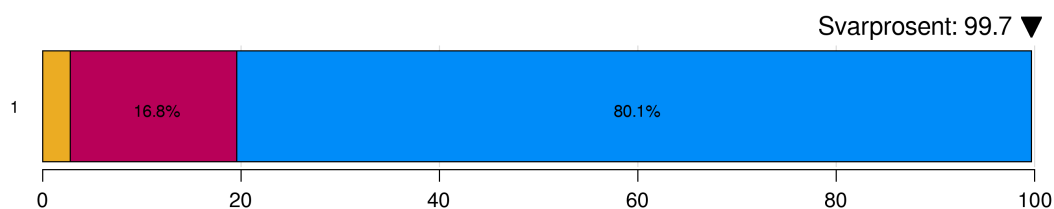
B.3 Har kommunen postjournal på nett?

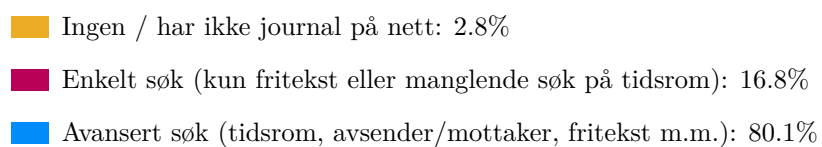
Figur 18: Svarfordeling.

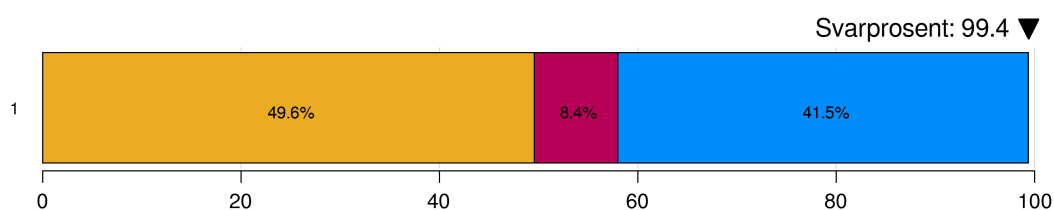
B.4 Hva slags søkefunksjon har postjournalen på kommunens nettside?

Figur 19: Svarfordeling.

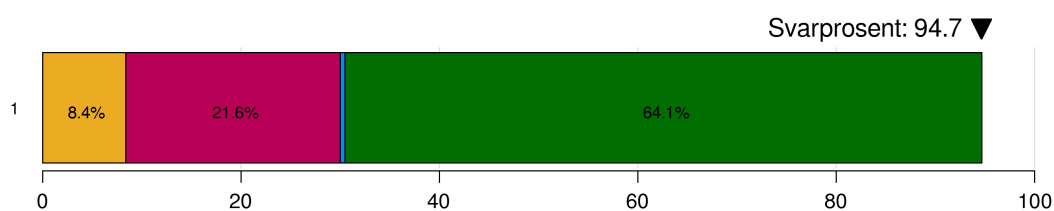
B.5 Har kommunens postjournal fulltekstdokumenter på nett?

Figur 20: Svarfordeling.

- Nei / har ikke postjournal på nett: 49.6%
- Delvis: 8.4%
- De fleste dokumenter, både inn- og utgående: 41.5%

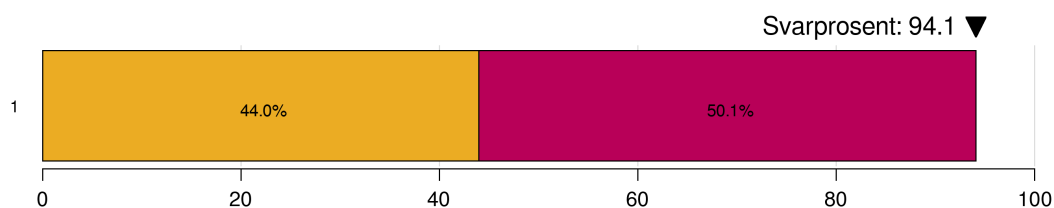
B.6 Har kommunens nettsider kontaktinformasjon til kommunens politikere?

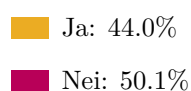
Figur 21: Svarfordeling.

- Nei: 8.4%
- Bare e-postadresse: 21.6%
- Bare telefonnummer: 0.6%
- Både e-postadresse og telefonnummer: 64.1%

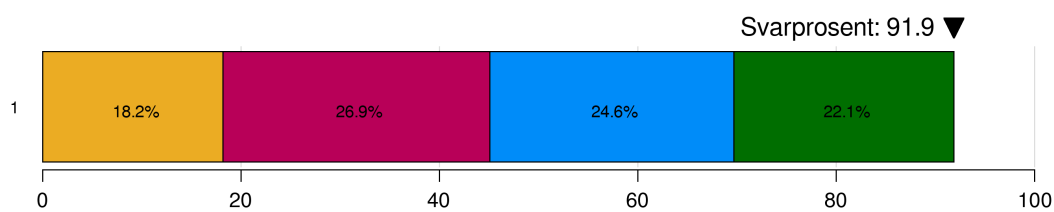
B.7 Har kommunen byggesaks-systemet sitt på nett?

Figur 22: Svarfordeling.

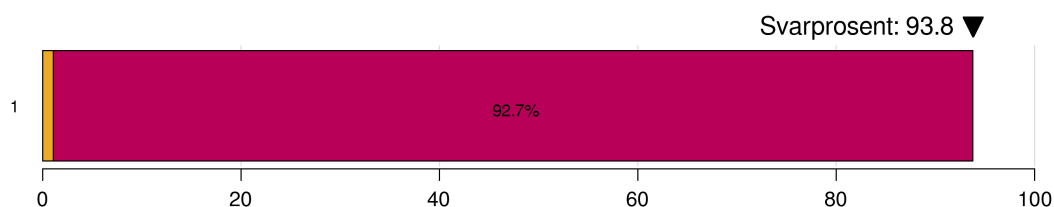
B.8 Gir kommunens nettsider informasjon om innsynsretten etter offentleglova?

Figur 23: Svarfordeling.

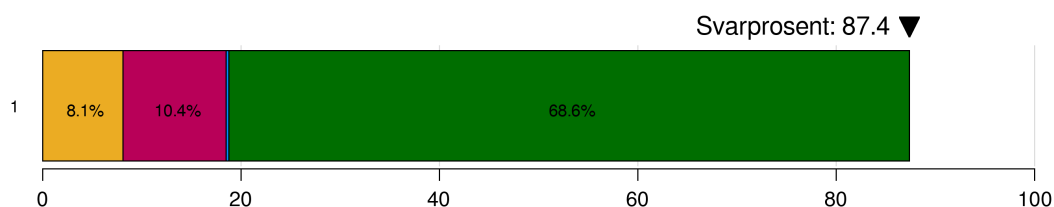
B.9 Er politiske saksdokumenter tilgjengelige i fulltekst på kommunens nettsider?

Figur 24: Svarfordeling.

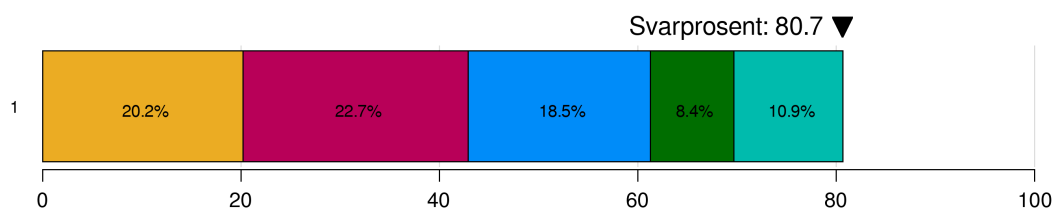
B.10 Er kommunens politikere og/eller ansatte registrert i styrevervregisteret?

Figur 25: Svarfordeling.

- Nei, ingen av dem: 8.1%
- Kun politikere: 10.4%
- Kun ansatte: 0.3%
- Ja, begge kategorier: 68.6%

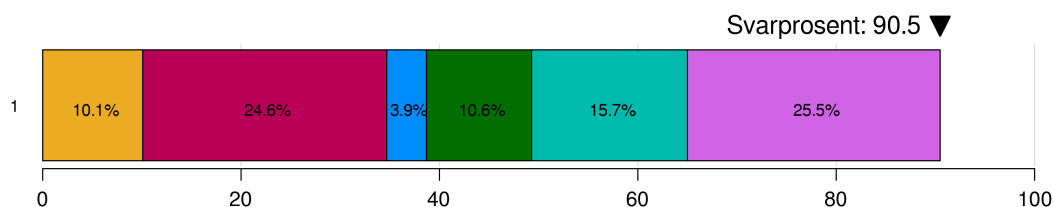
B.11 Er styremedlemmer og ansatte i kommunale foretak/selskaper (50 prosent eide el mer) registrert i styrevervregisteret?

Figur 26: Svarfordeling.

- ja, alle foretakene/selskapene: 20.2%
- De fleste foretakene/selskapene: 22.7%
- Ingen av foretakene/selskapene: 18.5%
- Har ikke foretak/selskaper, og kommunen er ikke i registeret: 8.4%
- Har ikke foretak/selskaper, men kommunen er i registeret: 10.9%

B.12 Hvor langt tilbake i tid er postlistene tilgjengelig på nett?

Figur 27: Svarfordeling.

■ Ingen tidsbegrensning: 10.1%

■ 3 måneder: 24.6%

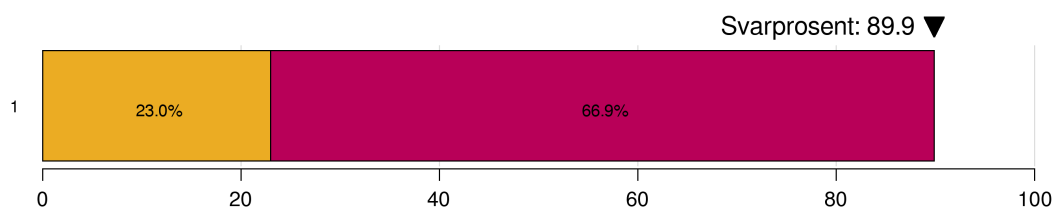
■ 3-5 måneder: 3.9%

■ 6-11 måneder: 10.6%

■ 12-23 måneder: 15.7%

■ 2 år eller mer: 25.5%

B.13 Har kommunen retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste?

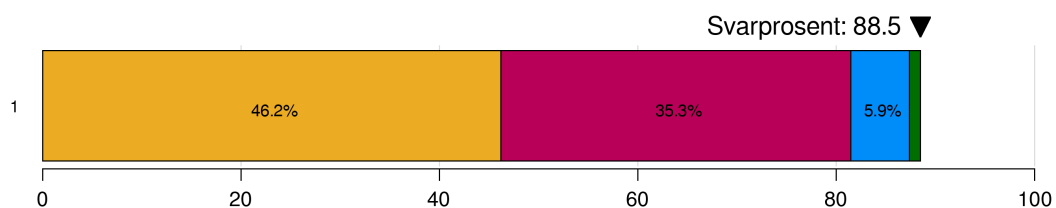

Figur 28: Svarfordeling.

■ Nei: 23.0%

■ Ja: 66.9%

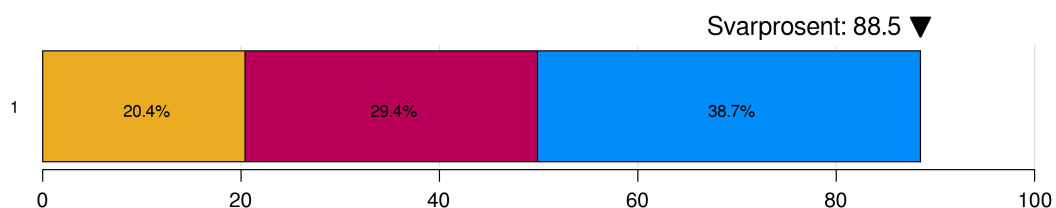
B.14 Gjennomsnittlig antall *virkedager* mellom journalføring og publisering av postliste (helger og offentlige fridager telles ikke):

Figur 29: Svarfordeling.

- 1-2 virkedager: 46.2%
- 3-4 virkedager: 35.3%
- 5-7 virkedager: 5.9%
- Mer enn 7 virkedager: 1.1%

B.15 Journalføres organinterne dokumenter i kommunens offentlige postliste?

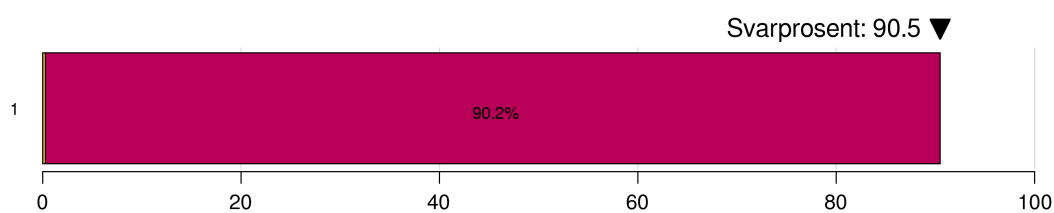

Figur 30: Svarfordeling.

- Ja, alle: 20.4%
- Ja, noen: 29.4%
- Nei: 38.7%

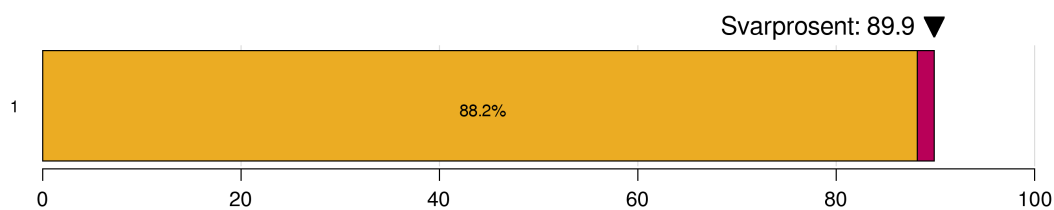
B.16 Legges politiske dokumenter ut på nett?

Figur 31: Svarfordeling.

- Legges ut bare av og til: 0.3%
- Legges ut: 90.2%

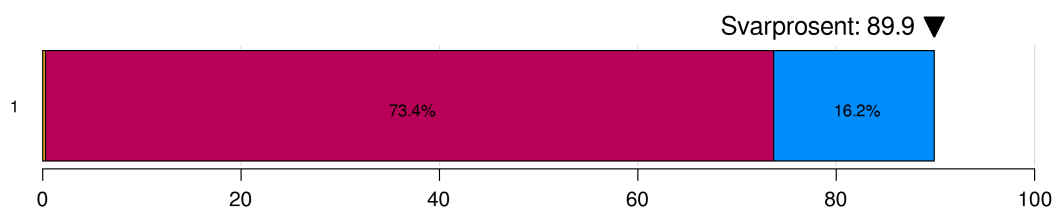
B.17 Når legges politiske dokumenter ut på nett?

Figur 32: Svarfordeling.

- Samtidig med utsendelse til politikerne, senest innen 2 døgn: 88.2%
- Senere enn to døgn: 1.7%

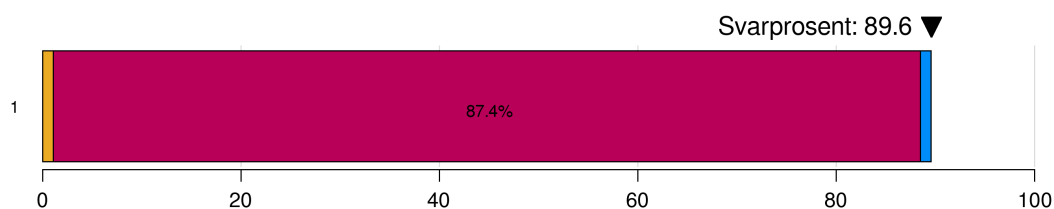
B.18 Hvor fort legges protokollen fra politiske møter ut på nett?

Figur 33: Svarfordeling.

- Legges ikke ut: 0.3%
- 1-2 dager etter møtet: 73.4%
- Mer enn 2 dager etter møtet: 16.2%

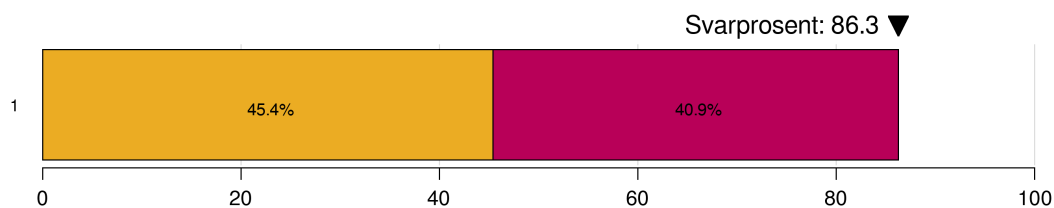
B.19 Legges ettersendte politiske dokumenter ut på nett samtidig med at de tilgjengeliggjøres for politikerne, eller senest innen 2 døgn etter?

Figur 34: Svarfordeling.

- Legges ikke ut: 1.1%
- Ja: 87.4%
- Nei: 1.1%

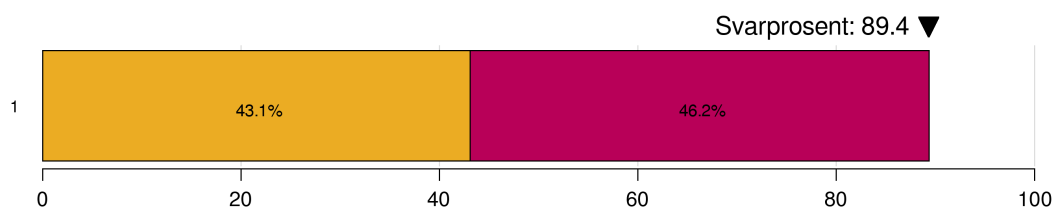
B.20 Har kommunen retningslinjer/frister for hvor fort nettpubliserings av politiske dokumenter skal skje?

Figur 35: Svarfordeling.

- Ja: 45.4%
- Nei: 40.9%

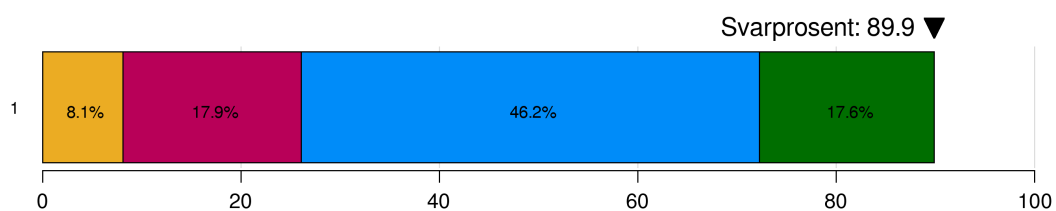
B.21 Journalføres SMS-er?

Figur 36: Svarfordeling.

- Ja: 43.1%
- Nei: 46.2%

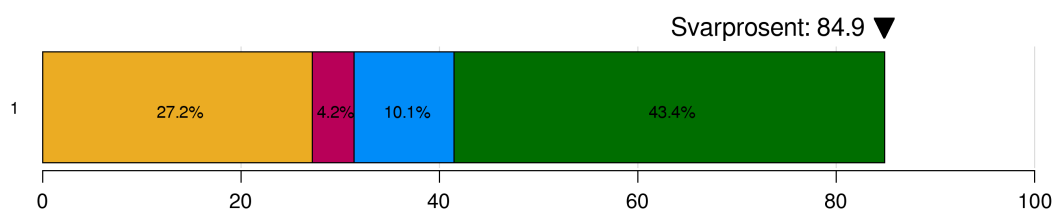
B.22 Er kommunale foretak/selskaper inkludert i kommunens postliste?

Figur 37: Svarfordeling.

- Ja, alle: 8.1%
- Ja, noen: 17.9%
- Nei, ingen: 46.2%
- Har ikke foretak/selskaper: 17.6%

B.23 Fører og publiserer kommunale foretak egen postliste på nett?

Figur 38: Svarfordeling.

- Vet ikke: 27.2%
- Ja, alle: 4.2%
- Ja, noen: 10.1%
- Nei, ingen: 43.4%

PRESSENS
OFFENTLIGHETSUTVALG

KommunalRapport

Utarbeidet av Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport

*Kommunal Rapport har fått kompetansestøtte fra Fagpressen
for å utvikle Åpenhetsbarometeret.*

Kontaktpersoner: Thomas Frigård, journalist og prosjektleder (415 42 956) og
Sindre Granly Meldalen, jurist og sekretær i POU (958 86 861)

Koding og databehandling er gjort av
Espen Andersen, Kommunal Rapport

Mathias Vedeler i Presseforbundet har bistått med korrekturlesing

Utvalgets medlemmer (2021)

Tron Strand (leder), Bergens Tidende; Eirik Haugen (nestleder), Østlands-Posten; Sindre Granly Meldalen (sekretariat), Norsk Presseforbund; Thomas Frigård, Kommunal Rapport; Vegard Venli, Aftenposten; Mona Grevi Norman, VG; Tarjei Leer-Salvesen, Fedrelandsvennen; Kjetil H. Dale, TV 2; Marit Ulriksen, Rana Blad; Svein Ove Hansli, Nationen; Elisabeth Berg Hass, Kvinnheringen; Kjetil Kolsrud, Rett24; Ina Lindahl Nyrud, Norsk Journalistlag; Arne Jensen, Norsk Redaktørforening; Pernille Børset, Mediebedriftenes Landsforening; Elin Floberghagen, Norsk Presseforbund

Sivilombudets nye veileder skal gi færre innsynsfeil

Kommunal Rapport 05.04.2022

Hvor raskt må et innsynskravet behandles? Hvordan skal en innsynsklage behandles? Svarene finner du i den nye veilederen til Sivilombudet.

Hvert år mottar og behandler Sivilombudet flere hundre klager om innsyn. Sivilombudets erfaring er at når forvaltningsorganene trår feil, så skyldes det mange ganger manglende bevissthet om regelverket.

Nå presenteres de viktigste innsynsreglene i et eget veiledningshefte.

– Vi håper at denne framstillingen av de mest sentrale områdene i loven, sammen med våre uttalelser, kan bidra til at det gjøres færre feil i forvaltningen, sier sivilombud Hanne Harlem.

Synding i forvaltningen

Veiledningsheftet retter seg både mot de som ber om innsyn, enkeltmennesket eller journalisten, og de som skal behandle kravet, forvaltningen.

Harlem peker på at innsyn i forvaltningens dokumenter er en helt sentral forutsetning for en åpen og opplyst debatt.

Retten til innsyn er også et viktig verktøy for å avdekke kritikkverdige forhold i den offentlige forvaltningen, påpeker Harlem.

– En forutsetning for dette er at innsynskrav behandles korrekt, men dessverre ser vi at det syndes i forvaltningen på området.

Hun legger til at ombudet gir mer kritikk på dette området enn på andre forvaltningsområder. I veilederen er flere av Sivilombudets sentrale uttalelser om innsynsrett løftet fram som praktiske eksempler for å gi knagger å henge kunnskapen på.

Harlem understreker samtidig at veilederen ikke vil erstatte eksisterende rettskilder. Den gir heller ikke en fullstendig oversikt over rettsreglene eller problemstillingene som forvaltningsorganer vil støte på.

Veilederen finner du [her](#)

eller:

<https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2022/04/Innsynsguiden-fra-Sivilombudet.pdf>

Indre Fosen kommunes manglende behandling av klage over oppført tretopphytte

Sivilombudet 17.2.2022 (2021/3474)

Saken gjelder Indre Fosen kommunes manglende behandling av en klage over et vedtak om blant annet å dispensere fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel for å gi tillatelse til en allerede oppført tretopphytte. Klagen ble først behandlet etter at ombudet igangsatte undersøkelse av saksbehandlingstiden. På avgjørelsestidspunktet hadde det gått mer enn ett år og seks måneder fra vedtaket ble påklaget, til klagesaken var ferdig forberedt i kommunen og oversendt Statsforvalteren for endelig avgjørelse. I samme tidsrom behandlet kommunen de fleste andre byggesaksklagene innen åtteukersfristen i byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c.

Saksbehandlingstiden er en svært vesentlig oversittelse av åtteukersfristen etter byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c. Sett i lys av kommunens saksbehandlingstid for øvrige byggesaksklager i samme periode, er ombudets vurdering at klageren har blitt utsatt for en nedprioritering uten saklig grunnlag og i strid med forvaltningsrettslige prinsipper om likebehandling.

Kommunen har ikke holdt klageren orientert eller besvart klagers henvendelser under sakens gang, noe som ikke er i tråd med forvaltningsloven § 11 a og god forvaltningsskikk. De orienteringene som er blitt gitt, har i strid med god forvaltningsskikk vært urealistiske.

Kommunen har ikke oppfylt sin plikt til å besvare ombudets henvendelser innen fastsatte frister, jf. sivilombudsloven § 20 første ledd.

Sakens bakgrunn

Saken gjelder Indre Fosen kommunes manglende behandling av As klage 5. juni 2020. Klagen gjaldt kommunens vedtak 13. mai 2020 om blant annet å dispensere fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel for å gi tillatelse til en allerede oppført tretopphytte på eiendommen gnr X bnr Y, jf. plan- og bygningsloven § 19-2.

Etter at klageren hadde purret skriftlig 18. oktober 2020 uten å få tilbakemelding fra kommunen, ble saken første gang påklaget til Sivilombudet i november 2020. I telefonsamtale 18. desember 2020 med Sivilombudets kontor beklaget kommunen den medgåtte saksbehandlingstiden og opplyste at klageren ville få et foreløpig svar i løpet av desember 2020. I brev 23. desember 2020 ble klageren orientert om at kommunen tok sikte på å behandle klagen i løpet av januar 2021. Da saken fortsatt ikke var behandlet, purret klageren på kommunen i brev 2. mai 2021. Purringen ble ikke besvart. Saken ble derfor på nytt bragt inn for Sivilombudet i august 2021. I telefonsamtale 20. august 2021 med ombudets kontor opplyste kommunen at klagen ville bli behandlet innen fire uker. Da saken fortsatt ikke var behandlet etter åtte uker, ble den enda en gang bragt inn hit i oktober 2021.

Vi fant da grunn til å undersøke saken nærmere.

Våre undersøkelser

I brev 8. november 2021 herfra ble kommunen bedt om å besvare spørsmål om saksbehandlingstiden i den aktuelle klagesaken. Vi spurte hvor langt kommunen var kommet i behandlingen av klagen og når klageren kunne vente å få svar. Vi stilte også spørsmål om kommunens generelle behandlingstid for byggesaksklager. Vi spurte hvor mange byggesaksklager kommunen hadde hatt til behandling de siste tolv månedene, og hvor mange av disse som ble behandlet innen åtteukersfristen, jf. byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c. Det ble også bedt om svar på hvor mange byggesaksklager kommunen hadde til behandling per november 2021, og i hvor mange av disse fristen allerede var oversittet.

Vi viste også til kommunens plikt til å sende foreløpig svar og forsinkelsesmeldinger, jf. forvaltningsloven § 11 a andre ledd og kravet til god forvaltningsskikk. Vi ba om en redegjørelse for hva kommunen hadde gjort for å orientere klageren under sakens gang. Deretter spurte vi om kommunens opplysninger 23. desember 2020 til klageren og 20. august 2021 til ombudet om forventet ferdigbehandling var realistiske på hvert av orienteringstidspunktene, og hva som var grunnen til at klagen likevel ikke ble behandlet som forespeilet. Til slutt spurte vi om denne saken er representativ for hvordan kommunen orienterer klagerer om forsinkelser i saksgangen.

Vi ba kommunen svare senest 29. november 2021. Da kommunen ikke svarte innen den angitte fristen, ble kommunen i brev 6. desember 2021 minnet om saken, og bedt om å svare så snart som mulig og senest innen 13. desember 2021. Kommunen overholdt heller ikke denne fristen. Vi sendte derfor en ny påminnelse 16. desember 2021. Kommunen svarte i brev samme dag at de beklaget at saksgangen ikke hadde vært i tråd med de frister som fremkommer av plan- og bygningsloven. Kommunen opplyste at klagesaken var ferdig forberedt og satt opp til politisk behandling 21. desember 2021. Kommunens postliste viser at saken ble behandlet som forespeilet og oversendt til Statsforvalteren i Trøndelag for endelig avgjørelse 11. januar 2022.

I brev 21. desember 2021 til kommunen påpekte Sivilombudet at spørsmålene i undersøkelsesbrevet herfra fortsatt ikke var besvart, og at kommunen ikke hadde opplyst om årsaken til kommunens manglende tilbakemelding eller når svar kunne ventes. Det ble funnet grunn til å minne om at Stortinget har forutsatt at ombudets henvendelser skal gis prioritet i forvaltningen. Kommunen ble gitt ny svarfrist til 28. desember 2021.

Da kommunens svar fortsatt ikke var mottatt 6. januar 2022, tok ombudets kontor telefonisk kontakt med kommunedirektøren i Indre Fosen kommune. Kommunedirektøren beklaget på vegne av kommunen og opplyste at undersøkelsesbrevet ville bli besvart snarest.

I brev samme dag svarte kommunen på ombudets undersøkelsesbrev. Kommunen skrev at 2021 hadde vært et utfordrende år for byggesaksavdelingen. Blant annet hadde to ansatte sluttet, og en stilling hadde vært ubesatt på grunn av kommunens økonomi. Det fremgikk at byggesaksgebyrene for 2022 nå var endret, slik at bemanningen på byggesaksavdelingen skulle kunne økes fra to til fire saksbehandlere.

Kommunen opplyste at den i løpet av de siste tolv månedene hadde behandlet ni byggesaksklager, og at åtte av disse ble behandlet innen åtteukersfristen, jf. byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c. Videre opplyste kommunen at den per nå

hadde én byggesaksklage til behandling og at åtteukersfristen allerede var oversittet i denne saken.

Når det gjelder plikten til å sende foreløpig svar og forsinkelsesmelding, opplyste kommunen at alle søkere det siste året hadde fått standardbrev med beskjed om at det kunne ta en til fire måneder å behandle saken deres. Kommunen skrev at den «i hovedsak» sender forsinkelsesmelding til partene dersom fristene i det foreløpige svaret ikke kan overholdes, og at det da opplyses om årsaken til at saken er forsinket og når den antas ferdigbehandlet.

Kommunens svar og klagerens merknader til svaret ga grunn til oppfølgingsspørsmål herfra. I brev 21. januar 2022 spurte vi kommunen hva som var årsaken til at de fleste byggesaksklagene ble behandlet innen åtte uker, mens klagerens klage var til behandling i ett år og seks måneder. Vi spurte også hvilke kriterier kommunen hadde lagt til grunn ved vurderingen av hvilken prioritet denne klagen skulle gis. Kommunen svarte 28. januar 2022 blant annet at det ikke er noen logisk grunn til at det skulle ta ett og et halvt år å behandle klagerens klage, og at kommunen beklaget dette.

Sivilombudets syn på saken

1. Saksbehandlingstid

Etter forvaltningsloven § 11 a første ledd skal forvaltningsorganet «forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold». Plan- og bygningsloven og byggesaksforskriften setter særskilte saksbehandlefrister for enkelte sakstyper. For byggesaksklager bestemmer byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c at «klagesaker skal forberedes av kommunen og oversendes til klageinstansen så snart saken er tilrettelagt, og senest innen 8 uker».

Fristen for kommunens klagesaksforberedelser er kortere enn fristene som gjelder for kommunens søknadsbehandling og klageinstansens klagesaksbehandling, jf. henholdsvis plan- og bygningsloven § 21-7 og byggesaksforskriften § 7-1 bokstav d. Dette skyldes særlig at kommunen i den forberedende klagebehandlingen kun skal «foreta de undersøkelser klagen gir grunn til», jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd første punktum. Plikten til å foreta undersøkelser under klagesaksforberedelsen inntreffer i praksis bare der klageren har tatt opp nye anførsler og forhold, og den strekker seg ikke lenger enn hva som er nødvendig for å kontrollere de nye anførselene, jf. Ot.prp. nr. 3 (1976 –1977) side 93. Førsteinstansen har derfor vanligvis ikke behov for like mye tid til klagesaksforberedelsen som klageinstansen trenger for sin klagebehandling.

I denne saken brukte Indre Fosen kommune mer enn ett år og seks måneder på den forberedende klagebehandlingen før kommunen oversendte saken til Statsforvalteren for endelig avgjørelse. En så stor oversittelse av åtteukersfristen er ikke bare uheldig for den konkrete klagerens rettssikkerhet og mulighet til å håndheve sine rettigheter, men også for innbyggernes tillit til kommunens håndheving av plan- og bygningslovgivningen.

Grunnleggende likhetshensyn tilsier i utgangspunktet at saker bør behandles i den rekkefølgen de kommer inn. Forvaltningsloven er likevel ikke til hinder for at saker behandles i en annen rekkefølge dersom saklige og tilstrekkelig tungtveiende grunner taler for det. Forutsetningen er imidlertid at kommunens prioriteringer er

saklige og forsvarlige, herunder at de ikke går utover behandlingen av andre saker i så stor grad at det blir i strid med forvaltningslovens og plan- og bygningslovgivningens krav. Kommunens mulighet til å foreta prioriteringer begrenses derfor av reglene i forvaltningsloven § 11 a om at saker skal behandles uten ugrunnet opphold og av byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c om åtte ukers frist for forberedelse og oversendelse av klagesaker til klageinstansen, som her er Statsforvalteren.

Undersøkelsene herfra viser at kommunen det siste året har behandlet ni byggesaksklager, og at det kun er én av disse som ikke ble behandlet innen åtteukersfristen. I denne saken gikk det mer enn ett år og seks måneder fra klagen kom inn til kommunen hadde gjort sin forberedende klagebehandling og sendt saken over til Statsforvalteren for endelig avgjørelse. Kommunen har erkjent og beklaget at det ikke er noen logisk forklaring på den store forskjellen i saksbehandlingstid mellom denne og de øvrige byggesaksklagene. Etter dette synes det klart at klageren har blitt utsatt for en nedprioritering uten saklig grunnlag og i strid med forvaltningsrettslige prinsipper om likebehandling.

2. Foreløpig svar, forsinkelsesmeldinger og annen kommunikasjon under sakens gang

Etter forvaltningsloven § 11 a andre ledd skal forvaltningsorganet gi et foreløpig svar dersom det må ventes å ville ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares. Det foreløpige svaret skal i alle tilfeller redegjøre for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og så vidt mulig gi et realistisk estimat for når svar kan ventes. God forvaltningsskikk tilsier at det foreløpige svaret om nødvendig følges opp med forsinkelsesmeldinger, med korrigerende og realistiske opplysninger om forventet behandlingstid, se blant annet ombudets uttalelse 14. januar 2020 (SOM-2019-4150). Det er også god forvaltningsskikk at opplysninger om forventet behandlingstid som gis i forbindelse med ombudets undersøkelser er realistiske.

Undersøkelsene herfra har vist at kommunen verken har sendt foreløpig svar eller på annen, uoppfordret måte har holdt klageren orientert under sakens gang. Kommunen har opplyst at søkere får standardbrev med beskjed om forventet saksbehandlingstid. Vi forstår kommunen slik at den ikke har tilsvarende rutine for innkomne klager. Kommunen skriver videre at den «i hovedsak» sender forsinkelsesmeldinger dersom fristene i de foreløpige svarene ikke kan overholdes. Til dette vil ombudet bemerke at plikten til å sende foreløpig svar også gjelder overfor den som klager på et enkeltvedtak. Videre skal det *alltid* sendes forsinkelsesmelding dersom en opplyst frist ikke kan overholdes.

Etter at klageren brakte saken inn for ombudet i november 2020, opplyste kommunen i brev til klageren at saken skulle ferdigbehandles innen utløpet av januar 2021. Etter at klageren på nytt påklaget saken hit i august 2021, opplyste kommunen at saken ville bli behandlet i løpet av fire uker. Ettersom de fleste byggesaksklagene i kommunen har blitt behandlet innen den lovbestemte fristen, er det grunn til å tro at disse estimatene isolert bør ha vært realistiske dersom klagen ble behandlet i lovlig prioritert rekkefølge. Sett i lys av at klagen først ble behandlet i desember 2021, fremstår det likevel lite sannsynlig at kommunen i desember 2020 og august 2021

hadde realistiske forventninger om å behandle og oversende klagesaken innen de frister som henholdsvis klageren og Sivilombudet ble forespeilet.

I tillegg til de ovennevnte kravene til saksbehandlingstid og uoppfordrede orienteringer, følger det av kravet til god forvaltningsskikk at forvaltningen også skal besvare skriftlige henvendelser under sakens gang innen rimelig tid, se blant annet ombudets uttalelse 14. januar 2020 (SOM-2019-4150). I denne saken har klageren sendt flere skriftlige henvendelser til kommunen om sakens fremdrift, uten å få svar før etter å ha klaget til ombudet. En klage til ombudet skal ikke være nødvendig for å få svar fra forvaltningen.

Ombudet finner etter dette grunn til å be kommunen om å sikre bedre rutiner for oversendelse av foreløpig svar og forsinkelsesmeldinger, samt for å svare på parter henvendelser under sakens gang.

3. Behandlingen av Sivilombudets henvendelser

Sivilombudet er Stortingets kontrollorgan for forvaltningen og skal arbeide for at den enkelte ikke utsettes for urett fra forvaltningen, jf. Grunnloven § 75 bokstav l og sivilombudsloven § 1. Etter sivilombudsloven § 20 første ledd første punktum jf. § 4 kan Sivilombudet pålegge forvaltningen å gi opplysninger som er nødvendige for å utøve sine oppgaver. Etter § 20 første ledd tredje punktum kan ombudet overfor forvaltningen fastsette en frist for å etterkomme slike pålegg. For at ombudet effektivt skal kunne utøve sitt verv med å hindre at den enkelte utsettes for urett, er det viktig at forvaltningen prioriterer ombudets henvendelser og gir tilstrekkelige og rettidige svar på de spørsmålene som blir tatt opp herfra.

I denne saken måtte ombudet gjentatte ganger henvende seg til kommunen for å få svar. Når kommunen først svarte, ble ikke alle spørsmålene i brevet herfra besvart. Kommunens manglende og mangelfulle svar har i denne saken vanskeliggjort ombudets behandling av saken. Ombudet forutsetter at fremtidige henvendelser herfra undergis nødvendig behandling i kommunen, og at de svarfrister ombudet gir overholdes.

Konklusjon

Kapasitetsutfordringer fritar ikke kommunen fra dens lovpålagte plikter, herunder plikten til å overholde saksbehandlingsfristene i forvaltningsloven og byggesaksforskriften. I denne saken foreligger en svært vesentlig oversittelse av fristen etter byggesaksforskriften § 7-1 bokstav c. Sett i lys av kommunens øvrige håndtering av byggesaksklager, er ombudets vurdering at klageren har blitt utsatt for en nedprioritering uten saklig grunnlag og i strid med forvaltningsrettslige prinsipper om likebehandling.

Kommunen har ikke holdt klageren orientert eller besvart klagers henvendelser under sakens gang, noe som ikke er i tråd med forvaltningsloven § 11 a og god forvaltningsskikk. De orienteringene som er blitt gitt, har i strid med god forvaltningsskikk vært urealistiske.

Kommunen har overfor ombudet opplyst at det nå utarbeides nye rutiner for byggesaksbehandlingen. Ombudet forutsetter at rutinene vil sikre en forsvarlig saksavvikling, med hensyn til både saksbehandlingstid og prioriteringer. Ombudet

legger videre til grunn at kommunen etablerer rutiner for foreløpig svar og forsinkelsesmeldinger, slik at borgerne får den informasjonen de har krav på under sakens gang.

Kommunen har ikke oppfylt sin plikt til å besvare ombudets henvendelser innen fastsatte frister, jf. sivilombudsloven § 20 første ledd. Ombudet forutsetter at eventuelle fremtidige henvendelser herfra behandles og besvares innen de frister ombudet setter.

17.2.2022 (2021/3474)

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen!

8. – 9. juni 2022, Lily Country Club

GARDERMOEN

8. — 9. JUNI

Onsdag 08. juni

- 09:00 Registrering med mat
- 10:00 Velkommen til fagkonferansen
Tage Pettersen, styreleder / FKT
- 10:05 Åpningsinnlegg om lovlighetskontroll (ikke avklart)
Peter Frølich (H), leder Kontroll- og konstitusjonskomiteen / Stortinget
- 10:45 Kontrollutvalgets involvering i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderinger (ROV) og planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
Frode Løvlie, manager / Deloitte
- 11:30 Pause
- 11:45 Kontrollutvalgets påseansvar for økonomiforvaltningen og involvering i bestilling av forenklet etterlevelseskontroll
fornavn etternavn / organisasjon (ikkje avklart)
- 12:30 Kort pause
- 12:35 Paneldebatt: Hvorfor er det viktig at kontrollutvalget er en god bestiller?
- 13:00 Lunsj
- 14:00 Habilitet og dobbeltroller
Erik Magnus Boe, professor emeritus / UiO
- 14:45 Pause
- 15:00 Forts. Habilitet og rolleklarhet - Krav til forsvarlig systeminnretning i forvaltningen (til 15.45)

Onsdag 08. juni / Årsmøte

- 16:00 Registrering til årsmøte 2022
- 16:15 Årsmøte 2022
- 17.15 Fri tid (se omtalen bak av hva hotellet har å by på)
- 19:45 Aperitiff
- 20:00 Felles middag på hotellet

Torsdag 09. juni

- 09:00 Ny veileder - håndtering av henvendelser til kontrollutvalget
Solveig Kvamme, rådgivar / Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS
- 09:45 Pause
- 10:00 Krav til varslingsystem i kommunen
Berit Weum Brenne, seniorinspektør / Arbeidstilsynet
- 11:00 Lunsj
- 12:00 Varslingssystemet i Fredrikstad kommune
Rita Holberg, kontrollutvalgsleder / Fredrikstad kommune
- 12:20 Kort pause
- 12:30 Ny veileder - Hva er internkontroll etter kommuneloven?
fornavn etternavn/ Kommunal- og distriktsdepartementet (ikke avklart)
- 13:15 Pause
- 13:30 Økonomisk internkontroll i praksis. Funn og erfaringer fra revisors arbeid
Tone Jæger Karlstad, forvaltningsrevisor / KomRev NORD
- 14:20 Skråblikket
Ole Martin Ihle / Sammen med Harald Eia står Ole Martin Ihle bak TV-program som Hjernevask, Brille og Sånn er Norge
- 14:50 Avslutning
Tage Pettersen, styreleder / FKT

Påmelding

FRIST: 19.APRIL 2022

Bindende påmelding* på www.fkt.no innen tirsdag 19. april 2022.
Det tas forbehold om endringer i programmet.

Deltakeravgift

Deltakelse m/ overnatting** (helpensjon):

Kr 6 900 (*Ikke medlem kr 7 300*)

Ekstra overnatting fra 7. – 8. juni: Kr 1 090

*Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

**FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).

Praktisk informasjon

ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) som har tale-, forslags- og stemmerett.

Innmelding av saker

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet senest seks uker før årsmøtet, innen 27. april 2022.

Utsending av sakspapir

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 25. mai 2022.

Medlemskap

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 25. mai 2022.

Kontakt

Leder i valgkomiteen:

Arild Røen, leder kontrollutvalget
Samnanger kommune |
arild.roen@dnb.no | 917 80 106

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Besøk www.fkt.no eller kontakt sekretariatet v/generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen på telefon +47 414 71 166 eller fkt@fkt.no.

FØR MIDDAG

Hotellet kan by på spa med basseng, varm og kald kulp, badstue, tyrkisk dampbad og stilleområder.

Treningsrom

Muligheter for å gå tur i landlige omgivelser.

Hotellets nærmeste nabo er Miklagard Golfklubb.

FREMKOMST

[Lily Country Club](#),
Væringvegen 44, 2040 Kløfta

Hotellet ligger like ved Shell stasjonene i Kløfta krysset ved siden av Miklagard golfklubb.

Fra Oslo lufthavn, Gardermoen:
Ca. 20 minutter med shuttle buss via Kløfta stasjon. Pris per vei kr.100.

Se [Avgangstider](#)

PARKERING

180 parkeringsplasser. Pris pr døgn er max 130 kroner for sammenhengende parkering og 38 NOK per påbegynt time. 10 stk el-ladestasjoner, samt 10 HC-plasser. Ladning mot avgift.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

26/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/70 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Møtedato

27.04.2022

Saknr

27/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 22/70 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget godkjennes.